

DIARI DE SESSIONS

DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

IX legislatura
Quart període

Sèrie C - Número 255

7 de març de 2012

Comissió d'Economia, Finances i Pressupost

Presidència de l'H. Sr. Antoni Fernández Teixidó

Sessió núm. 15

SUMARI

Projecte de llei
d'estabilitat pressupostària de Catalunya (nomenament de la ponència) (tram. 200-00015/09) p. 3

Compareixença
de Xavier Vives, professor de l'IESE Business School i del Departament d'Economia de la Universitat Pompeu Fabra, amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00229/09) p. 4

Compareixença
d'Alfred Pastor, professor de l'IESE Business School, amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00230/09) p. 7

Compareixença
de Jordi Galí, director del Centre de Recerca en Economia Internacional, amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00231/09) p. 13

Compareixença
d'Albert Marcet, professor de la London School of Economics and Political Science, amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00232/09) p. 15

Compareixença
de Joan Tugores i Ques, catedràtic de teoria econòmica i exrector de la Universitat de Barcelona, amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00237/09) p. 23

Compareixença
de Mireia Borrell Porta amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00221/09) p. 25

Compareixença
de Miren Etxezarreta, catedràtica emèrita d'economia aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona, amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00234/09) p. 32

Compareixença
de Jordi Roca Jusmet, catedràtic de teoria econòmica de la Universitat de Barcelona, amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00236/09) p. 34

→

Compareixença

de Lluís Torrens Mèlich, economista i professor associat de l'Escola Superior de Comerç Internacional ESCI-UPF, amb relació al Projecte de Llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya
(tram. 353-00233/09) p. 36

Compareixences

acumulades de José Carlos Díez, economista en cap d'Intermoney, i d'Anton Costas Comesaña, catedràtic de política econòmica de la Universitat de Barcelona, amb relació al Projecte de Llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya
(tram. 353-00228/09 i 353-00235/09) (decaigudes) p. 46

Aquesta publicació és impresa en paper ecològic (definició europea ECF), en compliment del que estableix la Resolució 124/III del Parlament, sobre la utilització del paper reciclat en el Parlament i en els departaments de la Generalitat, adoptada el 30 d'abril de 1990.

El DSPC reproduceix només les intervencions orals fetes durant la sessió. La resta de documentació que acompanya la intervenció es pot consultar a l'expedient de la comissió.

Transcripció i correcció: Mallol Traductors Associats · Impres a Multitext, SL
ISSN: 0213-7976 (general), 0213-7992 (sèrie C) · DL: B-3.468-1982 · www.parlament.cat

SESSIÓ NÚM. 15

La sessió s'obre a les quatre de la tarda i set minuts. Pre-sideix Antoni Fernández Teixidó, acompanyat de la vice-presidenta, Montserrat Capdevila Tatché, i del secretari, Joan Maria Sardà i Padrell. Assisteix la Mesa el lletrat Fernando Domínguez García.

Hi són presents els diputats Ferran Falcó i Isern, Lluís Guinó i Subirós, M. Mercè Jou i Torras, Josep Maria Llop i Rigol, Montserrat Ribera i Puig i Maria Senserrich i Guitart, pel G. P. de Convergència i Unió; Jaume Collboni Cuadrado, Rocío Martínez-Sampere Rodrigo i Josep M. Sabaté Guasch, pel G. P. Socialista; Pedro Chumillas Zurilla i José Antonio Coto Roquet, pel G. P. del Partit Popular de Catalunya; Joan Boada Masoliver, pel G. P. d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa; Sergi de los Ríos i Martínez, pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya, i Jordi Cañas Pérez, pel S. P. Ciutadans.

Assisteixen a aquesta sessió el director del Centre Public-Private Sector Research Center i professor de l'IESE, Francesc Xavier Vives Torrents; el professor de l'IESE Business School Alfred Pastor; el director del Centre de Recerca en Economia Internacional, Jordi Galí; el professor de la London School of Economics and Political Science, Albert Marcet; el catedràtic de teoria econòmica i exrector de la Universitat de Barcelona, Joan Tugores i Ques; l'estudiant de doctorat a la London School of Economics, Mireia Borrell Porta; el professor associat de l'Escola Superior de Comerç Internacional ESCI-UPF, Lluís Torrens Mèlich; la catedràtica emèrita d'economia aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona, Miren Etxezarreta Zubizarreta, i el catedràtic de teoria econòmica de la Universitat de Barcelona, Jordi Roca Jusmet.

ORDRE DEL DIA DE LA CONVOCATÒRIA

1. Compareixença de Xavier Vives, professor de l'IESE Business School i del Departament d'Economia de la Universitat Pompeu Fabra, amb relació al Projecte de Llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00229/09). Comissió d'Economia, Finances i Pressupost. Substanciació.
2. Compareixença d'Alfred Pastor, professor de l'IESE Business School, amb relació al Projecte de Llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00230/09). Comissió d'Economia, Finances i Pressupost. Substanciació.
3. Compareixença de Jordi Galí, director del Centre de Recerca en Economia Internacional, amb relació al Projecte de Llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00231/09). Comissió d'Economia, Finances i Pressupost. Substanciació.
4. Compareixença d'Albert Marcet, professor de la London School of Economics and Political Science, amb relació al Projecte de Llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00232/09). Comissió d'Economia, Finances i Pressupost. Substanciació.
5. Compareixença de Joan Tugores i Ques, catedràtic de teoria econòmica i exrector de la Universitat de Barcelona, amb relació al Projecte de Llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00237/09). Comissió d'Economia, Finances i Pressupost. Substanciació.

6. Compareixença de Mireia Borrell Porta amb relació al Projecte de Llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00221/09). Comissió d'Economia, Finances i Pressupost. Substanciació.

7. Compareixença de Lluís Torrens Mèlich, economista i professor associat de l'Escola Superior de Comerç Internacional ESCI-UPF, amb relació al Projecte de Llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00233/09). Comissió d'Economia, Finances i Pressupost. Substanciació.

8. Compareixença de Miren Etxezarreta, catedràtica emèrita d'economia aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona, amb relació al Projecte de Llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00234/09). Comissió d'Economia, Finances i Pressupost. Substanciació.

9. Compareixença de Jordi Roca Jusmet, catedràtic de teoria econòmica de la Universitat de Barcelona, amb relació al Projecte de Llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00236/09). Comissió d'Economia, Finances i Pressupost. Substanciació.

El president

Senyores i senyors diputats, amb el seu permís endegarem els treballs de la comissió.

Projecte de Llei

d'estabilitat pressupostària de Catalunya
(nomenament de la ponència)
(tram. 200-00015/09)

Ho farem immediatament, rebent els nostres compareixents, però hi ha un tràmit que, si a vostès els sembla bé, el podem enllestir immediatament, que és conèixer el nom dels ponents per a la Llei d'acompanyament. I n'hi haurà prou que cada grup manifesti en aquest tràmit qui, en nom de cada grup, defensarà la posició envers el projecte de Llei referit.

Si vol començar vostè, diputada Senserrich, pel Grup Parlamentari de Convergència i Unió?

Maria Senserrich i Guitart

Pel grup parlamentari seré...

El president

Serà qui?

Maria Senserrich i Guitart

Jo mateixa –perdoni.

El president

Ah, serà vostè «ell» mateixa. És que «ell» no és vostè mateixa...

Maria Senserrich i Guitart

És que al fer així...

El president

Serà vostè mateixa. Gràcies.

Pel Grup Parlamentari Socialista, diputada Martínez-Sampere?

Rocío Martínez-Sampere Rodrigo

Sí, gràcies, president. La diputada Martínez-Sampere.

El president

Vostè mateixa. (*Rialles.*) Gràcies, diputada.

Pel Grup Parlamentari Popular?

Pedro Chumillas Zurilla

Gràcies, senyor president. Ho farà el diputat José Antonio Coto.

El president

El senyor Coto serà el ponent del Grup Parlamentari Popular. Pel Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa, diputat Boada?

Joan Boada i Masoliver

Serà el senyor Josep Vendrell.

El president

Serà el senyor Josep Vendrell. Gràcies, diputat. Per Esquerra Republicana de Catalunya, senyor De los Ríos?

Sergi de los Ríos i Martínez

Jo mateix, senyor president.

El president

Moltes gràcies, diputat. I pel Subgrup Mixt de Ciutadans, pel Subgrup Parlamentari del Grup Mixt de Ciutadans?

Jordi Cañas Pérez

Subgrup de Ciutadans.

El president

Subgrup de Ciutadans... Se'm fa estrany dir això d'«un subgrup de ciutadans»...

Jordi Cañas Pérez

Pues fíjese, imagínese usted a mí lo extraño que me parece.

El president

Se'm fa estrany a mi, però veig que també se li fa estrany a vostè.

Jordi Cañas Pérez

Sí, sí...

El president

Digui'ns, diputat, qui serà, vostè mateix?

Jordi Cañas Pérez

Con el tiempo seremos grupo. El mismo que le habla.

El president

Gràcies, diputat. Doncs, queda així constituïda la ponència del projecte de llei a què hem fet referència.

Anem a buscar els nostres compareixents, i endegarem els treballs de la comissió.

La sessió se suspèn a les quatre de la tarda i nou minuts i es reprèn a les quatre i deu minuts.

El president

Prepensem, senyores i senyors diputats, els treballs de la Comissió d'Economia, Finances i Pressupost.

Amb els permís dels nostres compareixents, saludarem primer la presència en aquesta comissió dels senyors i senyora Albert Carreras, secretari d'Economia del Departament d'Economia i Finances i Universitats; el senyor Salvador Estapé, director general d'Afers Econòmics, i la senyora Montserrat Bassols, subdirectora general de Finançament Autòmic. Si guin tots tres molt benvinguts als treballs d'aquesta comissió. Els agraïm la seva presència aquesta tarda.

Compareixença

de Xavier Vives, professor de l'IESE Business School i del Departament d'Economia de la Universitat Pompeu Fabra, amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00229/09)

I sense més tràmit, donem la benvinguda al director del Centre Public-Private Sector Research Center i professor de l'IESE, el senyor Francesc Xavier Vives Torrents –senyor Vives, molt benvingut als treballs de la comissió–, i al senyor Alfred Pastor, professor de l'IESE Business School –senyor Pastor, molt benvingut als treballs de la comissió.

Saben vostès, si més no crec que han estat degudament informats, que tenen uns deu minuts per fer cadascuna de les intervencions. Les farem una darrere l'altra, i després els grups parlamentaris prendran, per l'ordre habitual –començant pel Grup Parlamentari Socialista, i acabant pel Grup Parlamentari de Convergència i Unió–, la paraula, per un temps que no ha d'excedir..., entre els tres i cinc minuts aproximadament. Després, si hi hagués alguna pregunta, senyors Vives i Pastor, dirigida molt específicament a vostès, podrien fer ús de la paraula per contestar les preguntes.

Reiterant el nostre agraïment per la seva compareixença, senyor Vives, té vostè la paraula.

Francesc Xavier Vives Torrents

(director del Centre Public-Private Sector Research Center i professor de l'IESE)

Moltes gràcies, president. Voldria dir, d'entrada, que no sóc un expert en hisenda pública i que les reflexions que faré provindran més aviat del sentit comú d'economista i de les contribucions que he fet en grups més amplis de recerca sobre l'economia europea. En tot cas, m'honora que el Parlament em demani l'opinió sobre el tema.

El context en què es presenta aquest projecte de llei és la crisi del deute sobirà en l'àrea euro, fruit dels desequilibris entre centre i perifèria a Europa, que es varen posar de manifest arran de la crisi financera originada per les hipoteques *subprime* als Estats Units. Hi hem d'afegir, a més, la fallida dels mecanismes de govern de l'euro.

La proposta europea de pacte fiscal vol reforçar la disciplina pressupostària a l'àrea euro, i, com vostès saben, requereix un dèficit estructural de com a màxim el 0,5 per cent, a menys que la ràtio de deute sobre el PIB estigui substancialment per sota del 60, llavors es permet un 1. Aquestes regles d'estabilitat, no?, es va requerir que tinguessin rang constitucional, i amb límits de dèficit que es poden relaxar en circumstàncies excepcionals o recessions severes. A més –i perquè això també pot tenir repercussions després–, si no es compleix, la cort europea de justícia pot imposar una sanció de fins al 0,1 per cent del PIB.

Bé. La primera pregunta, m'imagino, en general, seria: té sentit limitar el dèficit estructural? Té sentit, això? I aquí el que em sembla que hauríem de dir és que les democràcies modernes tenen tendència al dèficit excessiu, a causa de distints elements, no? Un d'ells és el cicle politicoeconòmic, o bé la tendència de promoure l'expansió abans de les eleccions: la tendència del partit en el Govern a incórrer en dèficit per deixar les mans lligades al proper Govern quan hi ha alternança; la pressió de lobbies en governs fragmentats, o bé la inconsistència temporal de la mateixa política fiscal. Tanmateix, un cert nivell de dèficit estructural es pot justificar per a inversions que donen un rendiment al llarg de molts anys i que corresponen al seu cost financer, diguem-ne, inversions que són sostenibles, no? I pot convenir, aleshores, per raons d'equitat intergeneracional o/i suavització de la imposició, endeutar-se per fer la inversió.

En aquest sentit, ja d'entrada es podria qüestionar la uniformitat del límit de dèficit estructural establert al 0,5 per cent per a tots els països, quan, de fet, els països tenen estadis de desenvolupament diferents. D'altra banda, cal dir –i això també és molt important, encara que no hi posaré molt d'èmfasi– que mesurar el dèficit estructural no és una tasca gens fàcil; és a dir, és molt difícil –és molt difícil, eh?–, atès que cal descompondre tendència i cicle en els canvis del producte interior brut. Després diré alguna cosa més concreta sobre el tema.

Funcionarà el pacte fiscal, aquest *fiscal compact*, diguem-ne, que Europa vol tirar endavant? La primera pregunta és si aquest pacte fiscal portarà l'estabilitat a l'àrea euro, eh? El nou tractat vol reforçar el fallit Pacte d'estabilitat i creixement que va ser violat seixanta-vuit vegades per França i Alemanya en particular, sense que cap país fos sancionat. La disciplina fiscal no ha funcionat en el passat, i també ha fallat la clàusula de no-rescat de països fiscalment irresponsables, eh? Totes dues, de fet, estaven encaminades de manera redundant a prevenir la monetització del dèficit per part del Banc Central Europeu. Cal qüestionar-se, per tant, si el pacte fiscal funcionarà ara. De fet, el seu compliment no hauria evitat per si mateix l'efecte de la crisi financera de 2008, eh? Espanya tenia superàvit abans de la crisi, no?

La resposta és que l'estabilitat fiscal és només un pilar de la necessària reforma de l'àrea euro, però no l'únic. Els altres dos són: un mecanisme efectiu d'estabilitat financera, que inclogui tant ajudes de liquiditat a països solvents que ho necessitin com un control macroprudencial dels sistemes financers nacionals que eviti la formació de bombolles especulatives, per exemple; i, d'altra banda, reformes que facin que les diferències de competitivitat entre països no siguin massa grans. Cal notar –el cas d'Espanya n'és un exemple– que limitar el deute públic pot ser inútil quan es pot acumular un gran deute privat, que després es pot acabar transformant en públic.

La segona pregunta és si serà efectiu el pacte fiscal. La qüestió és que el formalisme de les normes, o el legalisme, si volem, no és suficient si no es tenen en consideració els incentius tant del Govern com dels agents econòmics. De fet, en la mateixa norma europea, i després també espanyola i catalana, la consideració que el límit del 0,5 per cent de dèficit estructural es pot sobrepassar en cas de recessió és una contradicció; és a dir, simplement és contradictori, perquè hi contribueix la mateixa definició de dèficit estructural, que ja té en compte el cicle. És a dir, aquí hi tornem, no?

Posaré aquí, ara, l'exemple d'èxit de Suècia, que tractem en l'informe de l'European Economic Advisory Group –de què formo part– del CESifo, sobre l'economia europea d'aquest any. Suècia, en el punt més negre de la recessió de 2009, va tenir el dèficit fiscal més baix de tots els països de la Unió Europea –0,9 per cent del PIB–, i l'any 2011 va tenir un petit superàvit. La lliçó del cas suec és que es necessita tenir objectius fiscals clars i transparents, junt amb mesures que potenciïn el creixement econòmic. Suècia té un enfocament –com, de fet, teòricament, m'imagino que tenim aquí–, *top down*, en dues etapes, per adoptar el pressupost al Parlament, no? Primer s'imposa un límit general de despesa, distribuït entre cada categoria de despesa, i després es prenen decisions sobre despeses individuals. Hi ha un objectiu de superàvit estructural, de fet –no dèficit, superàvit estructural–, i hi ha un sistema de supervisió del procés pressupostari per instàncies independents –un sistema de supervisió independent; entre aquestes hi ha el Consell de Política Fiscal, format per experts, i que va ser proposat, de fet, en un informe nostre, el 2003, i que controla els objectius fiscals a llarg termini i amb relació al cicle.

Suècia, a partir de la dècada dels anys noranta, a la vegada va impulsar el creixement amb la introducció de competència en sectors regulats, reformant la negociació col·lectiva, potenciant la inversió en R+D i reformant el sistema impositiu. Suècia no va ser, per cert, un exemple de la teoria que la consolidació fiscal pot ser expansiva, atès que a principi dels anys noranta va impulsar el creixement devaluant la moneda i fent reformes a la vegada. És a dir, que va fer moltes altres coses, a més de la consolidació fiscal. La qüestió, ara –per nosaltres, és clar–, és que no podem devaluar la moneda i, per tant, hem de fer una devaluació interna de costos i reformes estructurals per fer-nos competitius, no? I aquí és on estem.

En resum: tenir unes regles fiscals sobre el dèficit i el deute és necessari per donar un marc d'estabilitat pressupostària, i si volem ser a l'àrea euro no tenim alternativa; però no és suficient, atès que les normes formals són lletra morta, no són creïbles si no es tenen en compte els incentius dels agents econòmics. I, a més, es necessiten uns mecanismes de govern de l'àrea euro adients, eh?, així com reformes que promoguin aquest mateix creixement econòmic, com ja hem dit.

Anem a les propostes de llei a Espanya i a Catalunya. Aquestes deriven de l'exigència europea de pertànyer a la unió monetària. Com vostès saben, no?, Espanya ha reformat la Constitució segons els requisits europeus, i ja existeix un avantprojecte de llei orgànica d'estabilitat pressupostària, on es fixa el 0,4 per cent com a dèficit estructural màxim per al conjunt d'administracions, i el 10 per cent com a límit de deute màxim per a les comunitats autònomes –a 1 de gener 2020. En l'avantprojecte s'estableixen mecanismes de control i sancions per a les comunitats autònomes, però no hi ha mecanismes de disciplines similars per a l'Administració central. Això potser es deixa per a instàncies més elevades europees.

Amb relació al projecte de llei a Catalunya, l'exigència europea queda clara a l'article 1, on s'especifica –encertadament, al meu entendre– que la consolidació fiscal és requisit per preservar l'autonomia financera de Catalunya, i als articles 3 i 4, on es remet als paràmetres de la Unió Europea, eh? –diguem que això ho fem per requisit europeu–; a l'article 7, el caràcter prioritari del pagament del deute queda establert. Això també és encertat, atès que no fer-ho ens exclouria del mercat de capitals i posaria en perill l'autonomia financera i l'estat del benestar.

Segons l'article 4, el component cíclic i estructural del saldo pressupostari de la Generalitat seran determinats pel departament competent en Economia i Finances i l'Institut d'Estadística de Catalunya. Una bona feina els ha caigut a sobre –entre parèntesi. Les circumstàncies catastròfiques o de recessió econòmica que poden fer revisar els límits de dèficit i deute seran apreciats pel Parlament –una altra feina. Aquí cal dir que seria millor, al meu entendre, que un consell de política fiscal independent establís els components de dèficit, el component cíclic i tendencial del PIB, i apreciés en informe públic les dites circumstàncies, així com avalués els nivells de deute. Tinguem en compte que això és una qüestió extraordinàriament

tècnica, eh?, un problema tècnic complicat i fàcilment manipulable, i, per tant, aquesta instància de consell de política fiscal independent, que ha funcionat molt bé a Suècia, em sembla que és una cosa que ens hauríem de pensar. Aquest consell hauria d'estar format per professionals reconeguts independents i hauria de ser transparent amb relació al seu funcionament i metodologia de treball. Molts països europeus, a part de Suècia, tenen institucions similars.

El màxim de dèficit estructural se situa en el 0,14 del PIB, quan a Espanya es proposa un conjunt del 0,4, i 0,5 al tractat europeu. L'avantprojecte espanyol diu que el dèficit estructural es pot permetre «per fer reformes estructurals amb efectes a llarg termini». Això és el que diu. La xifra del 0,14 és discutible, però segurament s'hi poden trobar racionalitzacions, si ens hi posem, eh? –en termes d'inversió, efectes a llarg termini, etcètera. Ara, si ho intentem lligar a reformes estructurals i a la part que ens tocava a Catalunya, segurament és complicat però potser també s'hi poden trobar.

L'article 9 indica que els comptes de la Generalitat s'ajustaran per tal d'assolir l'objectiu de dèficit estructural l'any 2018 –dos anys abans que l'avantprojecte de llei a Espanya. Aquí caldria afegir un element, em sembla, important, de l'avantprojecte de llei espanyol, que és que, segons aquest avantprojecte, les comunitats autònomes no podran superar el 10 per cent de ràtio de deute/PIB l'any 2020. Doncs, anem fent números. On som ara? Atès que aquesta ràtio s'acosta al 20 per cent per a Catalunya, a mi em sembla que si això s'ha de complir caldrà fer un esforç suplementari molt fort per tal de rebaixar el deute; és a dir, que la restricció de veritat potser serà aquesta, eh? Llavors necessitarem més fons de reserva, més superàvit –compte. En tot cas, el fons de reserva per cancel·lar el deute de l'article 5 s'haurà de posar en funcionament ben aviat, no?

En síntesi –i amb això acabo–: cal tenir regles raonables d'estabilitat pressupostària, i el projecte de llei en aquest sentit es pot dir que va en la bona direcció, diguem-ne, en el context que estem, però això només és una part del trencaclosques que s'ha de resoldre per contribuir a fer viable la unió monetària a Europa i l'autonomia financera a Catalunya.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, professor Vives, per la seva intervenció.

Compareixença

d'Alfred Pastor, professor de l'IESE Business School, amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00230/09)

Ara és el torn del senyor Alfred Pastor. Professor, té vostè la paraula; la té per deu minuts.

Alfred Pastor (professor de l'IESE Business School)

Moltes gràcies. Procuraré no gastar els deu minuts, en gran part perquè coincidiré amb moltes de les coses que ha dit el professor Vives. Em permetran que..., m'ha semblat curiós que el començament de la llei es dirigeix a una instància, que és la Unió Europea, que no té una jurisdicció directa sobre Catalunya, sinó que actua per mitjà del Govern espanyol. Ho dic només com una curiositat, i ja sé que no m'han cridat aquí perquè parli d'aquestes coses, que no hi entenc.

Respecte al fons de la qüestió, voldria dir, en primer lloc, que la concentració en la xifra del dèficit, si bé pot ser una regla bona en general, en ocasions pot ser equivocada. En el cas espanyol i en particular en el cas català, ho és, en la mesura que el dèficit actual és la conseqüència i no la causa de la crisi. És a dir: la nostra crisi no es deu a una indisciplina fiscal. El desequilibri fiscal és la conseqüència d'aquesta crisi, no la causa; per tant, fixar-nos exclusivament en el dèficit pot portar a receptar les medecines equivocades en molts casos.

Si ens hem de concentrar en el dèficit –que és veritat que no és una mala idea que la gent restringeixi les despeses públiques–, està bé que ens concentrem en el dèficit estructural i no ens concentrem tant en el dèficit cíclic. Això seria acceptat per tothom. Però com diu un article que ha sortit justament avui del Martin Wolf, que parlava d'això, el que es guanya en raonament econòmic, al fixar-nos en el dèficit estructural, es perd en precisió. Perquè, com diu el Martin Wolf –i jo ho subscric literalment–, ningú no sap què és el dèficit estructural –ningú no ho sap.

Ens en podem fer una idea, podem tenir-ne una noció, és un concepte: tot això és veritat, és a dir, i sabem el que vol dir el dèficit estructural; però una cosa és saber el que vol dir i una altra és saber-lo mesurar amb precisió en un moment determinat. Jo crec que en aquest moment és impossible, en la mesura exacta que és impossible saber quin és el creixement tendencial d'una economia com la nostra o de qualsevol altra, perquè el dèficit estructural és la desviació del dèficit respecte al que tindriem quan estiguéssim sobre la trajectòria de creixement tendencial. Aquesta és la definició. Si no sabem quin és el creixement tendencial, és molt difícil posar un número –un número– a la xifra del dèficit.

Em sembla que hi ha una altra dificultat en això, i és que aquestes xifres –tant el PIB com el dèficit corresponent– són conegudes només *a posteriori*, i són conegudes de veritat amb molt de retard. Ara recordo un article que va fer fa molts anys una estadística espanyol, l'Agustín Maravall, que parlava de la Reserva Federal

dels Estats Units. Arribava a la conclusió que si la Reserva Federal hagués tingut, en el moment de decidir, les dades reals, hauria pres una decisió diferent un 30 per cent de vegades. O sia, que les dades provisionals de PIB d'aquestes coses són dades que estan subjectes a revisions –a revisions freqüents–, i que triguen a ser dades definitives.

I, no obstant, si acceptem aquest precepte que es proposa en aquesta proposta de llei, el càlcul del dèficit estructural junt amb aquest precepte tindran implicacions pressupostàries precises. És a dir, que si algú –l'oficina d'estadística o qui sigui– diu: «El dèficit estructural aquest any ha sigut de l'1,5», això té una implicació immediata sobre el pressupost. I a mi em sembla que és molt arriscat –molt arriscat– fixar una manera mecànica de quadrar el pressupost.

Per tant, si ens hem de fixar en el dèficit estructural, cosa que a mi em sembla –em sembla– correcta...; primer, si hem de tenir la idea que el dèficit és una cosa que s'ha de moderar, és a dir, que no pot ser, un no pot permetre en un país decent que el dèficit es dispari –d'acord–, si ens hem de fixar en el dèficit estructural i no en el dèficit cíclic –d'acord–, no fem el pas següent i posem un número exacte. És molt millor, com deia el professor Vives, que ens fiem del sentit comú..., si és possible, el sentit comú de gent que entén una mica d'aquestes coses i que tenen un criteri independent, i que arribin a donar una opinió, quan sigui l'ocasió precisa, sobre si els sembla que aquest dèficit és excessiu o no. A mi em sembla que aquesta és una regla de conducta molt més prudent que això de fiar-ho a un número. Això d'un número no sortirà. No va sortir al Tractat de Maastricht i no sortirà –jo crec que no, no tindrà una efectivitat pràctica–, i tindrem el pitjor dels dos mons, que és una llei mal feta. És una llei que no es podrà aplicar i, per tant, que no serà una llei. S'aplicarà de qualsevol manera: només farem que trobar excepcions cada any, i al final serà una llei que no serà una llei per a ningú.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, professor Pastor, per la seva intervenció. Ara és el torn, senyores i senyors diputats, dels grups parlamentaris. En primer lloc, té la paraula la diputada Martínez-Sampere, per formular la seva intervenció en nom del Grup Parlamentari Socialista. Diputada, endavant.

Rocío Martínez-Sampere Rodrigo

Sí, molt bé, moltes gràcies, president. I, en primer lloc, agrair als professors la seva compareixença d'avui, el seu ajust als temps, que no és gens habitual.

Començar per dir-los que el Grup Socialista, que ha donat suport a aquesta llei..., però també ha compartit la filosofia que vostès mateixos han explicat, que és que els dèficits públics no són la causa d'aquesta crisi que patim. Però que és veritat que –segurament des del maig del 2010–, un cop va iniciar-se el que es coneix com a «crisi del deute», doncs, era necessari

donar uns certs senyals, i que el principi..., que con-sagrar un principi d'estabilitat pressupostària a mitjà termini –i, per tant, que et permeti una gestió asse-nyada dels teus dèficits, segons estiguis en recessió o en creixement econòmic–, si aquest sentit d'estabili-tat pressupostària és assenyat i a mitjà termini, doncs nosaltres el podíem compartir. El que passa és que, efectivament, una cosa és el principi i l'altra és com el concretes en una llei.

Vostè deia, senyor Pastor, que..., començava exclamant-se de com aquesta llei feia efecte a aquests..., passa sovint, eh?, en aquest Parlament: afirmem Eu-ropa i neguem Espanya. I potser té raó vostè que hi ha una certa relaxació del rigor legislatiu que hauríem de tenir, no? Però el que preocupa, independentment d'ai-xò, és, evidentment, si podrà o no ser efectiva aquesta llei, tal com està avui plantejada.

A nosaltres ens preocupen tres temes –però crec que vostès els han esmentat–: el primer és aquesta defini-ció de dèficit estructural. No només les contradiccions o les inexactituds de les definicions acadèmiques, sinó per què..., com estem parlant d'una llei, això ha de te-nir un reflex a l'Idescat, és a dir, l'Institut d'Estadística de Catalunya ha de poder, amb previsió i amb temps i amb anticipació, calcular el que és creixement tenden-cial, el que és dèficit estructural i el que són circumstàn-cies extraordinàries. Perquè també contempla que es pot desviar d'aquest 0,14 en circumstàncies excep-cionals, i tampoc estan delimitades precisament quin-es són, no? I, per tant, a nosaltres ens preocupa.

No sabem, senyor Vives –potser hi podria incidir una mica més–, com acabaria de funcionar aquest consell d'experts que vostè diu, perquè és també complex en termes d'autonomia, inclús política, del mateix Parla-ment quan aprova un pressupost; és a dir, com acaben en altres països i altres experiències de poder-se fer aquest consell d'experts. Però, en tot cas, sí que és ve-ritat que trobem que no hi ha solució en aquesta llei a aquesta inexactitud i inconcreció de la definició de dè-ficit estructural.

En segon lloc, aquest 0,14. Nosaltres entenem que si hem d'arribar a fixar un número..., amb tot el que ha dit el senyor Pastor, que és veritat que serà probablement inefectiu, pel que dèiem abans. Però que, en tot cas, si a Europa es parla del 0,5 de dèficit estructural, té sen-tit, respecte a la distribució de despesa que tenen les comunitats autònomes, fixar-nos a Catalunya un límit que és més restrictiu? Sí o no? Com ho veuriem vostès.

I molt lligat amb això, també, el límit temporal que fixa aquesta llei. És a dir, el deute, les col·locacions de deute, les de la Generalitat de Catalunya porten la mar-ca Reino de España, i així és com els mercats ens ava-luen i com podem fer col·locacions de deute. A la llei espanyola el límit temporal que fixa aquesta estabilitat pressupostària és el 2020 i no entenem, no veiem efec-tiu, no?, ni en termes de senyals que es puguin donar externs ni en termes de compliment, que la llei catala-na s'avanci a aquest límit temporal de la llei espanyola. Jo no sé si vostès, que aquest tema no l'han citat, tam-bé compartirien aquesta opinió del nostre grup.

Res més, i moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada. Ara és el torn del Grup Par-lamentari Popular. Diputat Chumillas, té vostè la pa-raula.

Pedro Chumillas Zurilla

Gràcies, senyor president. Gràcies, professor Vives, professor Pastor, per les seves intervencions; també els agraeixo aquí la seva presència.

He sentit, doncs, molt interessadament les seves expo-sicions, i seré breu. D'una banda, m'alegra que s'hagi fet aquesta precisió, per part del professor Pastor, que no estem davant d'una causa sinó d'una conseqüèn-cia, o sigui que a economia, com que tot té a veure amb tot, i està tot relacionat amb tot, potser de les co-ses més difícils és saber en un moment concret què és causa i què és conseqüència.

A part d'això, potser m'ha sobtat una mica veure que no acaben de veure que aquesta llei pugui ser efectiva. Crec que puc parlar en nom de tots els aquí presents, diputats: no ens agrada fer lleis inútils; o sigui, que, en això, el que sí que voldríem és precisament que vostès ens ajudin que sigui ben efectiva. I particularment al professor Pastor li demanaria si..., en la seva opinió, llavors què falta perquè no sigui una llei estèril?, que no sigui una cosa més que després s'incompleix o s'ha de fer una excepció cada vegada i, per tant, com que no és una llei general, no serveix com a llei. Vaja, hem d'anar fent això.

Entenc molt bé el que diu el professor Vives, del consell dels experts. Aquest Govern crec que té ara almenys un parell de consells d'experts en determinades matèries, com és sanitat. Com fem perquè el Parlament, a part... Clar, el mecanisme que té el Parlament per parlar amb els experts moltes vegades és fer-los comparèixer i que ens diguin les seves opinions. No sé jo si és tan tras-lladable aquest model de tenir el que podria ser en una empresa no pública el conseller independent, tenir con-sellers independents; aquí tothom té la seva ideologia i les seves raons, la seva forma de pensar i creu que és el millor. Segurament, tampoc tots els experts pensen el mateix. Aquí hi deu haver uns experts que tiren cap a una banda i cap a una altra; hem tingut discussions molt acalorades, en aquesta comissió, respecte de pre-mis Nobel que defensen una cosa, premis Nobel que defensen una altra cosa. Llavors, al final algú ho ha de decidir.

Jo crec que almenys ja he fet una pregunta a cadascun de vostès. I amb això, i tornant-los a agrair la seva ex-posició claríssima, donaria per tancada la meva inter-venció.

Gràcies.

El president

Gràcies, diputat Chumillas, per la seva intervenció. És el torn ara del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Ca-talunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa; el dipu-tat Boada té la paraula.

Joan Boada i Masoliver

Gràcies, senyor president. Gràcies també als senyors Vives i Pastor per la seva intervenció, no?, jo crec que ha estat molt aclaridora. I m'han agradat també algunes de les definicions. I la seva intervenció curta, però clara també, del senyor Pastor, en aquest cas. La pregunta és òbvia: per què serveix aquesta llei? Em podrien dir vostès, com a experts i amb sentit comú, per què serveix aquesta llei, si cal fer una llei com aquesta en una situació com la que estem ara; que fins i tot és possible que quan es va redactar no fos la mateixa en què estem en aquests moments, perquè estem en una situació de recessió i en aquells moments la intuïm –alguns ho dèiem, que hi cauríem–, i al final ja hi estem, no?

Clar, perquè a mi em fa la sensació que és com..., estem en un procés on tenim un malalt i el metge prescriu medicines i s'equivoca en el diagnòstic. Em sembla que el senyor Pastor ho ha deixat claríssim, o sigui, la indisciplina fiscal és la conseqüència de la crisi. Llavors, el problema és la crisi, no la indisciplina fiscal. La indisciplina fiscal pot ser un element, però que ja existia en un altre moment, no? Vàrem estar en un país –a Espanya, també–, que no sé si era el 2007 –no voldria equivocar-me– o potser abans, que teníem superàvit. No cal anar a Suècia... –2007, eh?, no m'equivoco. El 2007 teníem superàvit i a més a més creàvem ocupació, no? I alguns ara diuen que cal fer una reforma laboral. Per què? Per crear ocupació? Quan teníem creixement, doncs, també, no feia falta, o també ja ho podíem mantenir amb aquella estructura laboral. Però, bé, això és una altra qüestió.

Clar, si el problema és la crisi, que ve determinat per tot un seguit de bombolles, que alguns..., el senyor Vives ja ha explicat una mica quin era l'origen: no és el dèficit, no?; el problema, llavors, és l'atur. La realitat en aquests moments, conseqüència de la crisi, és un atur, a Espanya encara –i a Catalunya– molt més gran que a altres països per qüestions també estructurals d'aquest país, i sobretot la recessió. Per lluitar contra l'atur i la recessió que contrau la demanda, aquesta llei serveix per a alguna cosa? O encara ens portarà més problemes? Si nosaltres mirem el Pacte d'estabilitat europea, no diu res de creixement econòmic. Bé, sí, em sembla..., he vist –ho deia el senyor Vidal-Folch, l'altre dia– que l'article 9 diu: «Promover el creixement econòmic.» Només l'article 9, no?, en canvi, posa sancions a aquells que incompleixin el dèficit i el deute, i en canvi a aquells que incompleixin el creixement econòmic no els posa cap sanció; cosa que seria l'element clau per a tot país, el creixement econòmic, que impulsaria la demanda, i evidentment seria la que trencaria aquest cercle viciós en què estem situats en aquests moments, no?

Vol dir que aquesta llei europea, l'espanyola i la catalana tenen ideologia, tenen una decisió al darrere, no?, que, en tot cas, des del meu punt de vista, és fruit de la dreta conservadora neoliberal, que només veu una visió, un camp molt concret del que és la realitat.

Perquè jo els podria fer una pregunta, no? Perquè aquesta llei d'estabilitat, que després es converteix en...,

que s'ha de retallar per complir-la, les retallades volen dir retallades socials bàsicament, com hem vist a Espanya, i com veiem també ara aquí, a Catalunya, des de fa més d'un any. I que això comporta unes situacions difícils per a la gent, però sobretot també des del punt de vista econòmic, de contracció d'aquesta economia i entrada en recessió. Clar, jo pregunto, si nosaltres volem que vinguin inversions estrangeres, cap a on van aquestes inversions estrangeres? Cap a un país que comprimeix la demanda o cap a un país que vol reactivar-la? Jo diria que vol anar cap a un país que vol reactivar la demanda perquè allà té possibilitat, evidentment, de negoci, no pas cap a un que la vol comprimir. Una llei d'estabilitat pressupostària –tant l'europea com l'espanyola– que ara ja l'han publicat i que es deu estar discutint –com la catalana que l'estem discutint– no ajuda també a comprimir la demanda? No ajuda a entrar en aquest procés de recessió amb aquestes xifres del 0,14...? I, a més a més, més papistes que el Papa: que no el 2020, sinó que el 2018..., i tota aquesta qüestió, no?

En definitiva, tota la meua reflexió, com deia aquell, es decideix o es proposa en una sola pregunta..., o s'acaba en una sola pregunta, que és: servirà per a alguna cosa –i quan dic «alguna cosa», ho dic per reactivar l'economia i per sortir de la crisi– una llei anomenada «d'estabilitat pressupostària», com és la que ens ha presentat el Govern de la Generalitat?

Moltes gràcies.

El president

Gràcies, diputat Boada, per la seva intervenció. El diputat Sergi de los Ríos pot prendre la paraula en nom d'Esquerra Republicana de Catalunya; endavant, diputat.

Sergi de los Ríos i Martínez

Moltes gràcies, senyor president. En primer lloc, agrair i donar-los les gràcies per comparèixer avui a la Comissió d'Economia i Pressupost del Parlament de Catalunya. Realment, crec que tenim una tarda molt interessant amb les diferents compareixences que hi hauran, precisament perquè els diferents grups parlamentaris tinguem una aproximació molt més concreta a aquest projecte de llei, a fi i efecte que després d'aquestes compareixences se'ns obrirà el termini de presentació d'esmenes a l'articulat.

D'una manera molt resumida, el nostre Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana..., el nostre posicionament davant d'aquesta llei és que compartim –compartim– que ha d'haver-hi un objectiu de reducció del dèficit públic –i, per tant, un objectiu de dèficit públic–, però, en canvi, entenem que ha de ser molt més flexible –molt més flexible. I, per tant, en aquesta línia és com vam fer nosaltres el nostre posicionament al debat a la totalitat.

I parlem de «flexibilitat». I aquí és on m'agradaria adreçar-los un parell de preguntes –preguntes-reflexió–, que sí que ens agradaria conèixer la seva opinió respecte a aquesta flexibilitat que nosaltres demanem.

En primer lloc –en primer lloc–, se'ns limita el dèficit públic –hi estem d'acord–, però el nostre país pateix un dèficit fiscal, per un altre costat, que no es limita. Entenen vostès que un país com el nostre, Catalunya, que pateix un dèficit fiscal –dades del mateix conseller Mas-Colell– de 16.000 milions d'euros, que es recaptin a Catalunya, marxen i no tornen, i, per tant, això provoca, doncs, un mal sistema de finançament i, per tant, la partida d'ingressos de la Generalitat es veu disminuïda en aquesta línia... Entenen vostès que un país que pateix un dèficit fiscal com el nostre, de les dimensions que el pateix, hauria de tenir més flexibilitat quant al dèficit públic? Reflexió que els demanem.

Segona reflexió, també en la línia de la més flexibilitat que nosaltres entenem que ha de tenir una llei d'estabilitat pressupostària. Segons aquest projecte de llei, parlem d'un objectiu, el 2018, del 0,14 per cent del PIB en el cas de Catalunya, xifra que va sortir d'un debat parlamentari, quan la modificació de la Constitució, expressada per l'exministra espanyola, la senyora Salgado –aquesta xifra del 0,14 per cent a les comunitats autònomes, 0,26 en el cas dels estats. Vostès troben raonable que s'apliqui un 0,14 a les comunitats autònomes i un 0,26 es reservi a l'Estat, quan qui té les despeses més expansives en el nostre cas és la Generalitat de Catalunya?, és a dir, qui té educació, qui té salut, qui té serveis socials, etcètera. O sigui, la despesa més expansiva està en mans d'aquella administració que resulta que li obligeu a fer..., un objectiu de dèficit, diguéssim, més estricte. M'agradaria, també, sentir la seva opinió quant a aquest terreny, la seva opinió o la seva reflexió.

Ens són interessants, doncs, per part del nostre grup parlamentari, aquestes dues. I més tenint en compte aquesta segona reflexió, que en xifres, per exemple, d'endeutament viu –endeutament viu–, el 75 per cent s'atribueix al que seria l'Administració central, i només un 17 per cent al conjunt de les comunitats autònomes –com a dada.

Sí que ens agradaria, doncs, com he dit, adreçar-los aquestes dues preguntes-reflexió, sobre, ho repeteixo, dèficit fiscal per un costat –efecte sobre l'objectiu de dèficit públic–, i distribució, o sigui, més concreció o més estricta a les comunitats autònomes, quan tenim una despesa molt més expansiva.

Moltes gràcies. I agrair-los, una vegada més, les seves reflexions en la seva primera intervenció.

El president

Gràcies, diputat De los Ríos. Ara és el torn del Subgrup Parlamentari de Ciutadans. Diputat Cañas, té vostè la paraula; endavant.

Jordi Cañas Pérez

Muchas gracias, presidente. Quería agradecer la presencia de los profesores Vives y Pastor, por sus ilustradoras palabras.

Simplemente un apunte –al margen, también. Como ustedes habrán podido comprobar, en esta cámara no solo tenemos un problema de principios macroeconó-

micos, sino un problema de principios de realidad. Y el primer ejemplo..., bueno, uno de tantos: si ustedes estuvieran en la... Bueno, si tuvieran la oportunidad de estar más tiempo en esta cámara, verían que el principio de la realidad no se cumple: es *Matrix*.

O sea, esto es una propuesta que ignora la realidad. ¡Pero qué más da la realidad! ¡Si da lo mismo! ¡Si nosotros lo que tenemos que..., es vincularnos directamente con Europa! Que seamos una administración autonómica del Reino de España, eso es irrelevante; que exista una modificación constitucional..., bueno, eso: ¡pelillos a la mar! Y que se esté tramitando una ley orgánica de estabilidad presupuestaria, pues, bueno, ya veremos. La realidad, después, al final, es que tenemos que hacer una transposición de la ley orgánica a nuestra normativa. Pero aquí se decidió otra cosa. Se decidió, en un gesto de teatralidad –yo siempre la califico de ridícula y un poco exhibicionista–, adelantarnos, que supongo que queríamos presentar..., una especie de carta de presentación del presidente Artur Mas cuando fuera por su ronda europea, que teníamos que decir: «No, no, es que nosotros somos más.»

¿Sabes lo que pasa? Es que en el otro lado no hay nadie mirando. No hay nadie. Les da igual, porque sus relaciones son con el Reino de España –y bastante complicadas son. Pero aquí teníamos que intentar demostrar que somos un estado de la Unión Europea. Y por eso nos adelantamos, hicimos este engendro, este Frankenstein de todo tipo –procedimental, argumental– que nadie explica. Yo me he cansado de preguntar si este 0,14 era algún tipo de lectura cabalística. Me han dicho por ahí que Salgado había dicho que podía ser sobre 0,14 y que por eso se puso. Pero nadie ha sabido concretar exactamente muy bien por qué este tiene que ser el dèficit. Nadie lo sabe. Pero daba igual, porque en el fondo... Lo que lamento es que su intervención, que está muy plagada de sentido común –evidentemente de ángulo ideológico, pero plagada de sentido común–, pues, esté al margen de la realidad, de ese principio de realidad irreal que vive este Parlamento.

Porque en un parlamento normal esperaríamos a que se aprobase la ley orgánica que desarrolla el precepto constitucional modificado recientemente, y lo que haríamos sería aplicarlo. Porque esto será lo que nos vinculará. Porque ir más allá, además, es un error –es un error. Aquí hemos hablado más de una vez y más de dos y más de tres del problema que teníamos, o tenemos, como comunidad autónoma, por la situación de agravio comparativo con otras comunidades, por ejemplo. Y quiero recordar el impuesto de sucesiones, ¿no?: «Tenemos una fuga de capitales...» –¿eh?– «se nos irán a otras comunidades donde el impuesto de sucesiones no se paga y por eso tenemos que eliminarlo.» ¡Ah!, no nos importa ser más papistas que el Papa y establecer unos límites de déficit que pueden incluso superar la transposición del desarrollo de la ley orgánica; algo absolutamente sorprendente, en este Parlamento.

Pero como todos sabemos como acabará, que es no cumpliéndose, como tantos... Es decir, esta es una ley que está condenada al desierto –al desierto– de la inutilidad. No se cumplirá. No se cumplirá ni siquiera la ley orgánica, pues yo tengo mis serias dudas.

Por lo tanto, les quiero hacer unas muy sencillas y breves preguntas, que en parte están contestadas por ustedes de una forma indirecta.

Primera, ¿creen ustedes que esta propuesta, este proyecto de ley es pertinente? En su desarrollo, ¿eh? No quiero decir el concepto, sino este proyecto de ley. ¿Es pertinente? Segundo, si es necesario. Y tercero, si puede ser útil. Me refiero a este, ¿eh?, no quiero hablar de principios. Porque los principios, desgraciadamente, no tenemos el margen para debatirlos, vendrán impuestos; vienen impuestos –vienen impuestos– por la Unión Europea, y vendrán impuestos por la Ley orgánica de estabilidad presupuestaria que defina el Gobierno de España. Quiero decir este, porque estamos aquí, hoy, para hablar de este. Ni de pactos fiscales, ni de espolios fiscales, ni de sueños; de realidad: de un proyecto de ley que se va a presentar a este Parlamento y que tenemos que debatir y, en su defecto, aprobar. Por lo tanto, ¿es pertinente, es necesario y es útil este? O, como decía antes, está condenado a la más absoluta inanidad.

Gracias, presidente.

El president

Moltes gràcies, diputat Cañas, per la seva intervenció. Ara és el torn del Grup Parlamentari de Convergència i Unió i la diputada Maria Senserrich té la paraula.

Maria Senserrich i Guitart

Gràcies, senyor president. Primer de tot donar la benvinguda als senyors Pastor i Vives, i també als membres del Govern que avui ens acompanyen aquí, a la comissió. També agrair les seves intervencions, han sigut molt clares, molt concises, i han anat punt per punt en els articles, cosa que s'agraeix perquè així hem pogut fer un repàs molt seguit de la llei, que ja sabem que és curta però té una gran complexitat. I, bé, jo seré molt breu i els faré tres qüestions, no?

La primera és: seguint el que deien, que s'hauria de fer un consell fiscal independent, si creuen que és bo o seria convenient incorporar-ho en aquesta llei que debatem.

L'altra és que el senyor Vives ha fet referència que no només amb la llei d'estabilitat hi havia la solució, sinó que hi havia..., fer-se altres factors. Si creu que el pacte fiscal és la solució o una de les grans solucions que ens poden ajudar.

I la tercera, i no menys important, que és el tema..., que la llei de Madrid fa referència al tema del sostre de despesa. Si creuen convenient també que la llei catalana incorpori aquesta qüestió.

Per la nostra part, ja estaríem.

Moltes gràcies.

El president

Gràcies, diputada. Ara és el torn, senyors professors, de la seva intervenció. Professor Vives, té vostè la paraula.

Francesc Xavier Vives Torrents

Doncs, moltes gràcies per les intervencions. Moltes preguntes i molt..., són molt difícils, eh?, no... En contestaré..., no totes, algunes, em sembla. A veure, n'agruparé algunes i intentaré començar per la primera intervenció de la diputada socialista.

A veure, aquí, el paper que pot tenir en la definició del dèficit estructural –que és difícil–, un consell de política fiscal independent, pot ser realment de portar a coneixement tècnic independent, contrastat, un consell que tindrà una reputació a mantenir, diguem-ne, i que podria fer un informe, podria datar el cicle, les tendències, en fi, tot el detall dels components cíclics i estructurals. I, clar, i aquí es pot fer d'una manera el que en podríem dir forta o dèbil. La forta seria que aquest tipus de consell..., per dir-ho d'alguna manera, que els informes fossin vinculants, no?; és a dir: dir una cosa i llavors això s'ha de seguir, necessàriament el Govern ha de seguir aquestes pautes. I l'altra seria que no fossin vinculants; és a dir, que fossin públics i que aleshores el Govern, si no segueix aquelles recomanacions, ha d'explicar per què, que és una forma més dèbil. Són els dos tipus que es pot pensar que poden ser útils. Això depèn de com es vulgui fer, no?

Potser seguiré amb el consell de política fiscal, perquè llavors també la diputada de Convergència i Unió també hi ha fet referència. La pregunta és: «Home, es podria incorporar a la llei?» Bé. Això és..., per vostès, decidir-ho. A mi em sembla que estaria bé que anessin per aquest camí, eh?; no només Catalunya, també Espanya. Perquè a altres llocs on s'ha fet, aquest tipus de consells han tingut, si estan ben fets, un impacte en l'estabilitat pressupostària, important –com a Suècia. Per tant, aquí jo diria que sí.

Tornant a la pregunta de la diputada socialista sobre el 0,14, si té sentit. I també, bé, això és una pregunta també del diputat d'Esquerra Republicana: té sentit? A veure, es pot racionalitzar? Sí, segur que podem pensar una manera de racionalitzar-ho. És discutible? Segur. El que segurament és una mica massa mecànic immediatament dir «no», perquè atès que les despeses de, diguem-ne, Estat, comunitats autònomes no són uns determinats percentatges, això es trasllada immediatament al dèficit. Perquè, és clar, si pensem que el dèficit estructural, com diu la llei espanyola, ha de ser per a reformes estructurals o ha de ser per a inversions que tinguin un futur a llarg termini, llavors, bé, s'ha de mirar el percentatge, diguem-ne, d'aquestes, no?, d'aquest objectiu. Tot això, diguem-ne, s'hauria d'explicar molt més. I llavors a mi..., també m'ho haurien d'explicar molt més a mi per saber, diguem-ne, el que s'hauria de..., el que es podria dir. O sigui, no ho sé, jo de moment no puc dir res més.

Sobre els temes de si..., bé, si és bo que la llei s'hagi avançat o no. És clar, això és un tema que se m'escapa una mica. L'únic que veig un factor que pot ser positiu, és en el sentit que de cara als mercats, diguem-ne, de capitals, doncs, bé, és un senyal que es volen fer els deures –es volen fer els deures... Però, en fi, dic..., no ho sé, jo no li donaria potser molta importància.

Hi han hagut diverses preguntes sobre què falta perquè la llei sigui efectiva i si la llei realment serà efectiva, no? El diputat Popular, el diputat d'Iniciativa, també, de fet, el diputat de Ciutadans... I, és clar, aquí, jo crec que la resposta, a més, per..., el més rellevant és el següent: Per què serveix aquesta llei? Jo veig tres pilars fonamentals per estabilitzar l'àrea euro en general –i aquí és en aquest vaixell on som, no? Aleshores, un és l'estabilitat pressupostària, diguem-ne, i la credibilitat amb la política fiscal; l'altra és l'estabilitat financera, que hi hagin suficients mecanismes de provisió de liquiditat tant a països solvents que puguin tenir problemes com a institucions financeres a Europa; i l'altra és la competitivitat i el creixement, és a dir que els distints països, i sobretot a la perifèria, doncs, tinguem i fem les inversions i les reformes necessàries per ser molt més competitiu i millorar-ne la productivitat. Aquests són com els tres pilars.

Llavors, aquesta llei s'insereix dins el primer pilar –jo crec–; llavors, per ella sola no farà cap miracle, sobretot..., i amb això també vull dir un altra cosa: els números no són molt importants, em sembla. Això del 0,14 o el 0,15, no..., els números no són tan importants; és important la norma, és important la institució, és important la reputació, és important..., i això és, una mica, també l'experiència sueca, no? Un corollari, em sembla, de l'experiència sueca és que els números no són molt importants. De fet, em sembla que en el cas suec no posen ni número –no posen ni número–; diuen que ha de tenir superàvit. I no posen número perquè no se'n refien de poder-lo complir. Perquè quan posen un número el volen complir, eh?; que això també és assenyat, és clar. Bé, és a dir, a mi em sembla que és més important, eh?, diguem-ne, que sigui norma raonable i que vagi en la direcció correcta, més potser que els números concrets.

Més en concret, servirà –el diputat d'Iniciativa, no?– per sortir de la crisi? Per si sol no, naturalment; depèn d'aquells altres dos factors: número 1...; però número 2, el que..., una part sí que és important, em sembla, és per mantenir accés al mercat de capitals, no? Aquí el problema que tenim és que ningú ens vol deixar diners. Aquest és el problema que tenim; bé, un dels problemes. Però aquest és un problema greu –és un problema greu. No ens volen prestar. I, per tant, hem de recuperar aquest crèdit –hem de recuperar aquest crèdit–; llavors aquest crèdit pot venir també perquè països solvents, diguem-ne, ens donin més crèdit –bé, i això ens aniria molt bé, no?–, o que ens ajudin a suavitzar l'ajust que hem de fer. Però, clar, aquí establir la credibilitat pressupostària i fiscal és molt important per restablir el crèdit, eh? I això..., aquí sí que hi estem.

Em sembla que he contestat bastantes de les preguntes; a veure si me'n queda alguna... La diputada de Convergència: si el sostre de despesa s'hauria d'incorporar a la llei. Segurament, sí. A veure, de fet, aquí jo crec que es tracta de ser coherent amb la normativa europea i espanyola sobretot, però sobretot pensant –jo crec que és molt important el conjunt– que les institucions s'ho prenguin seriosament, no?, aquest canvi, diguem-ne, de cultura amb relació potser a la despesa pública.

Ah!, sí. I, finalment, una reflexió a l'entorn... –també del diputat d'Esquerra i de la diputada de Convergència–, sobre, una mica..., que ve a dir: bé, donat el dèficit fiscal de Catalunya amb..., bé, com lliga, això, no?, com lliga amb aquestes propostes ara de reducció de dèficit estructural. Home, aquí sí que hi ha una cosa que val la pena, em sembla, tenir en compte –i potser és l'únic que apuntaria–, que sí que si mirem les comunitats, entre les comunitats que s'han acabat endeutant més estan Catalunya, València, Balears, eh?, en percentatge, potser també Castella - la Manxa, no?, però situacions, o sigui... I Catalunya, València i Balears són dels que, diguem-ne, en termes de finançament han estat relativament més maltractades en el sistema autonòmic. I, per tant, aquí sí que com a mínim hi hauria alguna cosa a dir, segurament, en termes de... Sí, dir: bé, si ens fixem un ajust del deute del 10 per cent per a les comunitats autònomes, home, doncs que es tingui en compte..., naturalment, s'hauria de tenir en compte d'on vénen i, per tant, del finançament que han tingut en el passat. Jo crec que això sí que seria un punt a fer.

I ho deixo aquí.

El president

Moltes gràcies, senyor Vives. Senyor Pastor, ara és el seu torn; té vostè la paraula.

Alfred Pastor

Gràcies. Jo no repetiré la major part de les coses que ha dit el professor Vives millor que jo, perquè segurament coincidiríem. Diré només quatre coses.

La primera, contestant, una mica, al senyor Boada. El senyor Boada ens demana si aquesta llei servirà per a alguna cosa. Home, hem vingut aquí perquè ens agrada que sí, que servís per a alguna cosa. Si hagués de resumir la meua opinió sobre aquesta llei, diria que la idea és bona –i en això crec que hi estem tots d'acord. És a dir: a tenir el principi de limitar el dèficit, tothom hi està d'acord. La instrumentació, a mi em sembla defectuosa. Ja he dit que fixar-nos en el dèficit estructural a mi em sembla que té grans perills.

És veritat que respon a tècniques legislatives diferents. Hi ha països a dintre la Unió Europea que volen posar números a les coses, i si no hi posen números creuen que això no es complirà. La nostra tradició, quan hem posat números, ha consistit només a saltar-nos-els. O sia, que no sé si posar números és molt operatiu. En el nostre cas, en un assumpte tan difícil com és posar límits al dèficit, jo seria partidari del que ens ha dit el professor Vives. Si poguéssim prescindir del número, això seria..., i substituir-ho per una regla una mica més racional, encara que fos més flexible, això estaria molt bé. No crec que això sigui possible, perquè si les instàncies superiors han posat un número, nosaltres haurem de posar un número també. Però no estaria malament que això es pogués articular de manera que hi hagués uns cert recurs a això.

En tercer lloc, si la idea és bona i la instrumentació és defectuosa, no hi ha dubte que el moment d'intro-

duir aquesta llei és inoportú. Si aquesta llei és aïllada, aquesta llei per si sola el risc que corre és d'agreujar la recessió; això..., jo crec que no hi ha el més mínim dubte. Totes les contraccions fiscals són contractives. I és per això que en aquest moment estem en un moment molt delicat, perquè mirem de combinar la disciplina fiscal amb l'estímul al creixement, i a això hem de dir que..., que jo sàpiga, no sabem massa com es fa. No sabem massa com es fa i ens ho haurem d'inventar, perquè, si no, d'aquí a uns mesos, és molt possible que la nostra economia estigui en recessió –l'economia catalana i l'economia espanyola. És un risc, que estigui en una recessió pitjor, eh?

Bé. Per tant, el moment és inoportú. Vol dir que si traiguéssim aquesta llei podríem donar estímuls al creixement? No ho crec. Perquè si hem de donar estímuls al creixement ha de ser amb diners que ens deixin. Això ho ha dit el professor Vives. La raó per la qual aquesta llei és necessària no és perquè ens agradi o ens deixi d'agradar, és perquè la necessitem per satisfer els nostres creditors. I els nostres creditors els necessitem un dia rere l'altre, eh? I ja que això és així, no cal que donem més voltes al que hi ha al darrere. Quan la cosa s'hagi estabilitzat, si volen, ho discutirem, però en aquest moment jo crec que la raó és aquesta.

Podríem substituir el número per un sostre a la despesa? Aquesta és la manera tradicional de fer el pressupost, posar sostres a la despesa. Fariem moviment en sentit contrari de fixar-nos en el dèficit estructural. Perdríem en raonament econòmic, perquè, és clar, el sostre per si sol és un indicador molt pobre de la salut i de la capacitat d'una economia –molt més pobre que el dèficit estructural. Però guanyaríem en precisió, perquè la despesa pública sí que se sap molt més exactament quina és. Jo crec que no farem aquest moviment, més aviat mirarem de centrar-nos en aquesta història del dèficit estructural.

Com ha dit el professor Vives, jo crec que les autonomies que han sigut més maltractades des del punt de vista fiscal, segurament haurien de rebre un tracte una mica diferent. Naturalment, hi ha un argument en contra: el cavall que estira amb més força jo miro d'agafar-lo amb una corda doble. És un argument en contra. Jo sóc més partidari de si..., ja que hi ha una història d'unes transferències que es consideren excessives, potser això s'hauria de tenir en compte a l'hora de fixar el dèficit.

Jo crec que això en gran part estaria avalat per una cosa amb què contestaré al senyor Cañas: és veritat que el Govern de la Generalitat s'ha avançat a totes aquestes coses que hem volgut fer, no?, com si fóssim millors que els altres. Jo la veritat és que estic orgullós que el Govern de la Generalitat hagi fet això. Jo crec que ho ha fet molt bé. Ha fet molt bé de ser els primers, així que s'han incorporat al Govern; no esperar a veure què feien els altres, sinó ser els primers que han dit: «Nosaltres hem d'imposar una mica d'austeritat» –si n'hi ha massa o no n'hi ha massa és una altra cosa– «hem d'imposar una mica d'autoritat i donarem l'exemple.» Després de tot, el catalanisme de mossèn Cinto Verdguer partia de la base que Catalunya era

l'estrella de la resta d'Espanya. Jo crec que el Govern del president Mas ha donat un exemple d'això.

Ja està. Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, professor Pastor, per la seva intervenció. Hi ha algun grup que desitgi fer alguna puntualització? (*Pausa.*)

Gràcies, senyores i senyors diputats.

Professor Vives, professor Pastor, ha estat un plaer escoltar-los. Han estat dues intervencions molt interessants, molt il·lustratives.

Gràcies per la seva presència; els acompanyo.

La sessió se suspèn a les cinc de la tarda i set minuts i es reprèn a les cinc i nou minuts.

El president

Senyores i senyors diputats, si els sembla, reprenem els treballs de la comissió.

Compareixença

de Jordi Galí, director del Centre de Recerca en Economia Internacional, amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00231/09)

Ho fem, donant la benvinguda als dos propers compareixents, el senyor Jordi Galí, director del Centre de Recerca en Economia Internacional –molt benvingut, senyor Galí–, i el senyor Albert Marcet, professor de la London School of Economics and Political Science, acompanyat, crec que per la senyora Clara Ponsatí –és així?–, directora de l'Institut d'Anàlisi Econòmica; també sigui, senyora, molt benvinguda als treballs de la comissió.

Gràcies a tots per la seva presència.

Han estat vostès presents en el tràmit parlamentari anterior, pràcticament...

Jordi Galí (director del Centre de Recerca en Economia Internacional)

Només al final.

El president

Només al final. Doncs això, si els sembla a vostès bé, funciona de la següent manera: tenen deu minuts d'intervenció cadascun dels compareixents, i obrim un torn dels grups parlamentaris per un espai de no més de cinc minuts per a cada grup, i vostès tenen la possibilitat de respondre a les preguntes que els grups parlamentaris els han efectuat, per uns cinc, uns set minuts aproximadament.

Estan en disposició, les senyores i els senyors parlamentaris, de començar amb el treball? (*Pausa.*) Molt rebé.

Senyor Galí, té vostè la paraula. Endavant. Es pot guiar, si li sembla, per aquest...

Jordi Galí

Deu minuts, no?

El president

Deu minuts, sí senyor.

Jordi Galí

Molt bona tarda i moltes gràcies per aquesta invitació a fer aquesta compareixença en aquesta comissió.

Entenc que aquest projecte de llei, doncs, òbviament s'emmarca en el procés de reforçament de la governança econòmica a dins de la Unió Europea i en tots els plantejaments que s'estan fent per aprofundir en el que era –i encara és– el Pacte d'estabilitat i creixement. Respecte a aquest procés general, eh? –per dir només breument unes paraules abans de parlar de la llei concreta–, jo sempre he estat crític, i ho he estat públicament. Crec que la imposició de restriccions molt fortes a la política fiscal, que vinguin des de la Unió Europea i especialment per als països de la zona euro, doncs, no té una justificació prou bona, no hi han arguments teòrics suficientment bons, en diferents sentits.

En primer lloc, en la mesura que el comportament..., i això en absolut vol dir que sigui partidari de la indisciplina fiscal, tot al contrari, eh? Però en la mesura, doncs, que el comportament, diguem-ne, irresponsable des d'un punt de vista fiscal d'un país..., fins a quin punt pot tenir externalitats negatives amb d'altres països, no? No està en absolut clar, o no s'especifica, quines són aquestes externalitats negatives, i, en cap cas, en un món en què no hi ha controls de capitals i hi ha lliure circulació de capitals, no és en absolut obvi –al contrari, eh?– que l'àmbit on s'haurien de posar o establir aquestes restriccions hauria de ser el d'una unió monetària; en tot cas, hi ha un argument molt fort perquè un país d'una unió monetària pugui recórrer –amb més intensitat, si cal– a la política fiscal per estabilitzar el seu cicle, atès que, per definició, ha renunciat al que segurament és l'instrument més poderós, que és el de la política monetària.

Per tant, jo –i al marge, diguem-ne, d'aquesta llei concreta– sóc escèptic –de tot el procés, eh?– des d'un punt de vista, ho repeteixo, més teòric, més acadèmic, diguem-ne, que és el meu; també respecte a la implementació, la pràctica de tot aquest procés, eh? Crec que, com hem vist ja durant aquests tretze anys d'unió monetària..., no ha fet més que portar a situacions conflictives –i penso ara en la implementació del pacte d'estabilitat i creixement–, a violacions sistemàtiques de les limitacions d'aquest pacte. I, diguem-ne, una estratègia que, motivada per la crisi del deute i tot el que això suposa, no?, intensifiqui aquestes restriccions –imposi sancions més grans, potencials, et-

cètera–, l'únic que crec que pot portar és situacions de conflicte –potencialment molt greus– entre estats europeus, que podrien posar no solament en perill la unió monetària sinó fins i tot un projecte que és més seriós, diguem-ne, i amb conseqüències molt més importants a llarg termini, que és el de la Unió Europea. I, òbviament, si això... Això, d'una banda. O de l'altra, fer un ridícul col·lectiu, com tantes vegades hem fet des d'Europa, no?, quan no parem de fer normes i no parem d'incomplir-les.

Molt bé, això eren, diguem-ne, uns consideracions prèvies respecte al procés o al marc en què es situa aquest projecte de llei, entenc. I ara, en tot cas, faria uns comentaris breus sobre la llei en si mateixa, eh?, i alguns dels quals seran més tècnics; no des d'un punt de vista jurídic –perquè no sóc jurista, en absolut–, sinó des d'un punt de vista econòmic.

La llei, o el projecte de llei, es centra, o centra el concepte d'«estabilitat» –«disciplina fiscal», o «estabilitat pressupostària», o com li diguem– al voltant del concepte de «saldo pressupostari estructural». Aquest concepte és un concepte ambigu, eh? Hi han moltes definicions alternatives del que és un saldo pressupostari estructural, i molts usos d'aquest concepte –per exemple, per a diferents organismes internacionals, etcètera. La llei pren partit pel que és una possible especificació d'aquest concepte, que és el que podríem anomenar el «saldo estructural estadístic», que és el dèficit que es tindria quan el nivell de l'activitat econòmica és el que correspon a la tendència, no? –a la tendència a llarg termini, etcètera. Fins i tot aquesta especificació dona lloc a moltíssimes ambigüitats, perquè hi han moltes maneres de determinar quina és aquesta tendència a mitjà termini del nivell d'activitat econòmica –i, òbviament, no és el lloc ni el moment per entrar en detalls d'això.

Hi han moltes maneres de fer-ho, i a més totes elles tenen problemes importants. Un d'ells és que aquesta tendència es va ajustant en el temps conforme apareixen noves dades, eh?, si s'utilitzen instruments estadístics. Aleshores, es pot donar una situació en què una economia entra en recessió..., i aquí donaré una situació, diguem-ne, una mica exagerada, però per entendre-ho: una situació d'estancament; una economia que creixia a un ritme, diguem-ne, del 2 o el 3 per cent entra en una situació d'estancament i el nivell d'activitat econòmica deixa de créixer. Inicialment, es considerarà que aquesta economia té un nivell d'activitat per sota de la tendència, i això permetrà considerar que qualsevol dèficit fiscal que hi hagi, doncs, no es qualifiqui com un dèficit estructural. Però suposem que aquesta economia s'estanca per molts anys en aquest nivell. Aleshores, òbviament, el mateix concepte de «tendència», sigui quin sigui el mètode estadístic que s'utilitzi, canviarà, i arribarà un moment en què el nivell d'activitat econòmica es considerarà que correspon al nivell de tendència, perquè aquesta tendència ha canviat. Això portarà a una revisió molt forta del que és el dèficit estructural de l'economia, es considerarà que l'economia té un dèficit estructural molt fort, la qual cosa portaria a una correcció –o a la necessitat d'una correcció, si es vol complir amb

la norma— molt forta en un moment, precisament, que potser no seria desitjable.

Un altre aspecte tècnic és que conforme la tendència estimada es va revisant, doncs, la història es va reescriuint. Ara nosaltres sabem quin era el dèficit fiscal a Catalunya l'any 2010. Entenc que és conegut. El dèficit estructural..., podem tenir una estimació ara del dèficit estructural de l'any 2010, però l'any 2015 haurem de revisar aquesta estimació. És a dir, això és una cosa que no és massa atractiva, per dir-ho d'alguna manera. Això, un primer punt.

Un segon punt respecte a —i em centro aquí exclusivament en els aspectes que em semblen una mica controvertits— aquest objectiu de dèficit estructural del 0,14 per cent del producte interior brut. Això no entenc d'on ve exactament, aquest 0,14 per cent; és molt més restrictiu del que la llei europea —el tractat que es va signar fa una setmana—, doncs, permet, que és el 0,5 per cent, i en determinades situacions, que no és el cas aquí, quan el nivell de deute respecte al PIB és molt baix, etcètera, pot arribar fins i tot a l'1 per cent. Aleshores, aquest 0,14 per cent, sincerament, em sembla molt baix, perquè, a més —aquí no tinc una pissarra per mostrar-ho, però, associat—, si entenem el dèficit estructural del 0,14 per cent, el dèficit estructural mitjà que tindrà l'economia —i això és consistent amb la idea que definim el dèficit estructural com el que està associat amb la tendència a mitjà i llarg termini de l'activitat econòmica—, això té una implicació, o està associat amb un nivell de deute PIB concret, i aquest... És molt fàcil calcular-ho: cal fer un supòsit sobre quina és la taxa de creixement de l'economia —la taxa de creixement del PIB nominal. Si suposem una taxa de creixement del PIB nominal a mitjà termini del 4 per cent, eh? —2 per cent real, 2 per cent inflació—, el nivell de deute PIB associat amb aquest dèficit estructural és del 3 i mig per cent. És mot baix, això.

Jo també considero fins i tot baix el límit que proposa..., bé, que està en el tractat, del 0,5 per cent. En aquest cas la ràtio de deute PIB a llarg termini, al que es convergiria, diguem-ne, si es satisfés, seria del 10 per cent, que és molt més baix del 60 per cent que sortia en el Pacte d'estabilitat i creixement.

Ja per acabar, perquè se m'acaba el temps: la llei, com la norma europea, i com la norma espanyola, o el projecte de norma espanyola que es va aprovar, inclou la trampa ja, eh?, i específica, doncs, tots els casos en què, diguem-ne, el compliment d'aquest dèficit estructural no serà necessari —entre ells el de recessió econòmica. I això, sincerament, sembla una mica insòlit, perquè el mateix ús del concepte de «dèficit estructural» semblava que seria per controlar precisament aquest fet. Aleshores, sembla que això permeti, doncs, que en una situació de recessió econòmica greu —a decidir, en aquest cas, entenc que pel mateix Parlament de Catalunya, que és una mica sorprenent—, doncs, aquesta restricció deixi de ser vinculant.

Jo en aquest sentit faria solament una pregunta, que la deixo enlaire i acabo amb això, eh?: si aquesta norma hagués estat vigent des de fa anys, i s'hagués complert durant els anys, diguem-ne, del 99 al 2007, per dir-ho

d'alguna manera, en arribar la crisi, hauria tingut algun efecte sobre com la política fiscal es porta a terme? O no? Perquè si realment no hagués tingut cap efecte, donades aquestes clàusules de sortida que tenim, aquells que creuen que la crisi del deute europeu és una conseqüència de la indisciplina fiscal no veuran resolts els seus dubtes o preocupacions amb una llei com aquesta. I, d'altra banda, si la crisi del deute no està associada a un comportament irresponsable molt gran, des d'un punt de vista fiscal, quina necessitat hi ha de lligar-nos les mans de forma tan estricta com la normativa europea, espanyola i catalana semblen fixar? Això és tot.

I perdó per haver-me estès una mica massa.

El president

Gràcies, senyor Galí, per la seva intervenció.

Compareixença

d'Albert Marcet, professor de la London School of Economics and Political Science, amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00232/09)

Ara és el seu torn, senyor Marcet. Té vostè la paraula.

Albert Marcet (professor de la London School of Economics and Political Science)

Suposo que repetiré moltes coses que s'han dit. Jo crec que en aquest tema hi ha..., és un dels temes en què entre economistes hi ha molt acord; en altres temes no n'hi ha tant, potser. Però no hi ha complet acord, hi ha marge per a la discussió. Però llavors deixeu-me, una mica, explicar com ho veig jo.

O sigui, cal imaginar-se la política fiscal com un sistema de regles d'imposició d'impostos i de regles de despesa, que els parlaments, vostès, van fent, no? Van passant lleis que impliquen una recaptació i unes despeses. Idealment aquestes regles que passen els governs, els parlaments, donarien a terme una fluctuació dels ingressos i de les despeses, i normalment portarien a un dèficit, que de mitjana no ha de ser zero però ha de ser proper a zero. Llavors, com explicava el Jordi, hi ha..., depèn de quin supòsit facis sobre el creixement, depèn de si vols tornar a una situació de deute baix molt ràpidament o molt lentament, doncs, pot ser que aquest dèficit estructural, aquesta mitjana de dèficit —dèficit estructural és la mitjana del dèficit— sigui més alta o més baixa... Però en el que tots estem d'acord —jo crec que difícilment es pot trobar algú que digui el contrari— és que és bo tenir institucions que ens portin un dèficit contracíclic; o sigui que quan les coses van bé el dèficit baixi o hi hagi un superàvit, fins i tot, i quan les coses van malament, has de tenir un dèficit. Això és bo. Tenim, tots, articles que diuen que això és bo, hi han moltes raons per les quals això és bo.

I qualsevol regla fiscal que es posi hauria de permetre això: hauria de permetre que quan les coses van ma-

lament tinguem un dèficit, però un dèficit que després no et porta a una exclusió del deute, sinó a un dèficit que després es recupera, i així, doncs, el deute va pujant, i baixant, i els mercats entenen que demanes un dèficit. Tens un dèficit més gran, perquè et van malament les coses temporalment, i per tant no tenen cap problema a donar-te prestat. Això és bo. I si tothom entén que aquesta és la situació, això és el món perfecte. Però no estem en aquest món, vull dir, segur que no estem en aquest món. A Espanya va haver-hi un 11 i mig per cent de dèficit fa dos anys, i ara sembla que estem al 8 i mig... Això són dèficits que no són compatibles amb unes institucions que de mitjana et donen un dèficit zero. Vull dir, estem per sota. Hem de fer alguna cosa.

I la situació en què estem és molt dolenta. És important entendre, no?, que ens podem imaginar molts mons, però el món en què estem és molt dolent perquè la crisi de deute és una de les pitjors coses que ens passen. És una de les coses que era més difícil d'imaginar, diguem-ne, fa cinc o sis anys, que Europa, tants països d'Europa estariem on som. Quan estem amb aquesta crisi de deute, els interessos pugen, llavors podem donar la culpa als mercats –dolents, demonitzar-los, el que vulguem–, però el fet és que vostès han passat unes lleis i unes taxes impositives –o els seus predecessors al Parlament, al Govern–, han passat uns impostos i unes despeses que no es podien sostenir. Els mercats se n'han adonat. Els mercats poden fer moltes coses que estan malament, d'acord?, però aquí se'ls ha donat..., ens hem posat en una zona grisa, en la qual no està clar si nosaltres volem retornar el deute o no. I posar-nos a la zona grisa és molt perillós, no hi hauríem d'haver entrat mai. Hauríem d'estar a la zona blanca, on està sempre molt clar que podem i que volem tornar el deute. I aquí és on ens hem de posar. D'acord?

Llavors, això no és exclusiu del Govern de Catalunya, diguem-ne. Tots els parlaments democràtics... Hi ha diverses raons per les quals la democràcia..., tenen una sèrie de regles que ens estimem molt, però que fan que un govern s'endeuti més del compte, d'acord?, les coneixem des de fa molt de temps. I a mi em sembla molt bona idea reconèixer que això és així, que és així a tot el món, a més a més. Ara ens toca a nosaltres patir-ho, però, una mica, està passant a tot arreu, que els governs democràtics tenen aquesta tendència. I, per tant, a mi em sembla que és essencial posar regles per lligar les mans als polítics. Perquè no és que els polítics ens hagin portat a aquesta situació, jo penso que les regles de la democràcia. L'alternança en el poder és molt important en la democràcia, però l'alternança en el poder fa que quan tu estàs en el poder vulguis fer les coses que tu vols fer. I això és així i és normal, i ha de ser així. La gent vol guanyar eleccions; per tant, no diu exactament el que pensa fer quan estarà en el poder. Això són coses que són així, seran sempre així, i crec que és essencial que reconeguem aquest problema i que ens posem a treballar-hi.

El que hi ha ara sobre la taula és parlar del dèficit estructural i posar el número en el dèficit estructural, com ha explicat el Jordi. El problema que té això és

que hi ha moltes maneres de calcular el dèficit estructural. Jo també ho he explicat diverses vegades quan m'ho han preguntat els mitjans. I ens podem posar d'acord sobre si és el 0,4 o el 0,5, però després discutirem com el calculem. I d'allà és d'on vindran les discussions, no?, perquè hi ha moltes maneres de calcular-lo.

Jo no crec que això sigui raó per no fer-ho. Vull dir, qualsevol regla que posis serà una regla que tindrà els seus defectes. I a mi em sembla bé la llei, el que passa és que el problema vindrà després en implementar-la: com calcularem el dèficit estructural. Com canviarem les institucions que tenim per complir amb el número que acabem posant aquí. I cal pensar què és el que vindrà després. Com calcularem aquest dèficit estructural. Jo penso que no hi ha una fórmula. O sigui: «Dóna'm una fórmula i et donaré una manera de saltar-te-la.» No. O sigui, jo crec que no hi ha una fórmula màgica. Això no vol dir que les fórmules no siguin bones; les hem de posar per deixar clar als mercats que nosaltres volem i podem pagar el deute, que crec que és la situació en què estem.

Però també hem de reconèixer que hi ha d'haver un cert element de criteri, de *judgement...*, de judici –ha d'haver-hi un cert element de judici. El dèficit estructural el calcula el Fons Monetari Internacional, cada any, per a tots els països. A Espanya calculaven un dèficit estructural del *menys...* –o sigui, un superàvit–, no sé si era el 2 o el 3 per cent en el 2007. Això ho explicava avui el *Financial Times*. Ja ho veiem que no... Aquest número no ens hauria avisat que hi havia un problema, però tots sabíem que hi havia un problema. Tot el que passa... Potser, problemes com el que hi ha hagut a Estats Units amb les hipoteques *subprime* ens van venir més de sorpresa, era una cosa que no tothom sabia. Però tots sabíem que hi havia una bombolla immobiliària que petaria, que teníem l'impost de transmissions patrimonials que... O sigui, tot el que passava..., era de preveure que tindríem un problema així. I un estadístic no l'hauria capturat, però un consell de política fiscal independent, com es parlava abans, sí que l'hauria capturat. Hauria avisat, hauria dit: «Mira, posem números raonables al preu de les cases, posem números...» Això ho hauríem capturat.

A mi em sembla que un consell de política fiscal independent és molt important. «Independent» vol dir que siguin tècnics, tecnòcrates, com vulgueu dir-ne, que siguin el més allunyats de partits polítics. A Suècia funciona molt bé; a Anglaterra, el consell de política fiscal que s'han inventat fa un any..., el que va inventar el Govern conservador és una mica diferent, perquè a Anglaterra hi ha una institució molt potent, que és l'*Institute for Fiscal Studies*, que és un institut de recerca independent –finançat pel Govern, però independent–, que està tota l'estona, des de fa molts anys, avaluant pressupostos. D'acord? És una institució independent, ja fan aquests..., ja calculen el cost de... Quan hi ha una elecció calculen el cost del que diu cada partit, i diuen quin deute portarà, no? Ja tenen això. I llavors el que hi han afegit és el que en diuen l'*Office of Budget Responsibility*, que és l'encarregada de fer prediccions. Tenen simplement una oficina que fa prediccions de deute.

Se m'està acabant el temps...

Jo veig aquesta llei més com una declaració d'intencions, em sembla que una bona declaració d'intencions. Hem de ser conscients que aquí el problema és com ho implementarem. El consell de política fiscal és una manera; una altra manera és institucionalitzar el fet que..., al capdavant, les despeses i la recaptació que tenim depenen del deute que tenim. Vull dir, ara, com ho fem, la manera com ho fem a tots els països és que pretenem que l'estat del benestar, els impostos, no depenguin del deute. Quan jo era petit no es feia cap..., no s'indexaven els salaris a la inflació. Però ja s'indexen a la inflació, no?, els salaris, les...

També s'haurien d'indexar les despeses del Govern al deute, perquè al capdavant ho acaba sent. Perquè al final arriba un moment que el deute és massa alt i llavors fem una retallada de cop a tot, no? Llavors, una indexació on, quan el deute va creixent a poc a poc, doncs..., de, no ho sé, els salaris dels funcionaris o dels investigadors, a poc a poc es va retallant, seria molt més saludable i molt més..., un avís molt més saludable que el que tenim ara.

Una altra cosa..., bé, molt breument, és difícil comparar amb altres països. Estava pensant..., als Estats Units, quan els estats tenen dificultats no es converteix en una crisi de deute. Califòrnia, de fet, va fer fallida –Califòrnia, el 2009–, però ningú se'n va assabentar. Van fer..., van pagar els funcionaris amb deute. No va haver-hi una crisi de deute. Van enviar una carta als professors d'universitat que els deien que el seu salari es reduïa un 10 per cent i ja està. Per això no va haver-hi cap crisi de deute. Una mica, els estats americans ja s'han creat una reputació que quan tenen un problema de deute el paguen ells, no? I aquí, el problema que tenim a Europa és que ara tot és nou i no sabem què..., ningú sap què passarà; els mercats no saben com ens ho arreglarem. És difícil pensar en un altre país semblant a Alemanya. Els *Länder* –ahir ho preguntava un economista– tenen restriccions més estrictes, però no tenen la sanitat. La sanitat no depèn dels *Länder*.

Hem de ser una mica inventius, una mica, pensar en qui som i què volem fer.

El president

Moltes gràcies, senyor Marcet per la seva intervenció. Ara és el torn dels grups parlamentaris. Serà el senyor Sabaté qui, en nom del Grup Parlamentari Socialista, farà la seva intervenció; endavant, diputat.

Josep M. Sabaté Guasch

Moltes gràcies, president. Agraïments, per descomptat, al senyor Jordi Galí i al senyor Albert Marcet, per la seva intervenció.

De fet, m'ha quedat una mica sobtada la qüestió que li volia plantejar jo al senyor Galí, perquè m'ha tornat la pregunta. Perquè precisament vostè parlava que enteníem o que podíem entendre, i s'ho plantejava d'una forma molt genèrica, el tema del saldo pressupostari

estructural. Llavors la meua pregunta anava per aquí, i anava a com veien, també, aquesta limitació del 0,14 respecte a la situació d'uns altres: per què sí, per què no, que també és una pregunta que vostè ha tirat damunt de l'audiència; en algun sentit, que li preocupava aquest tema. Per tant, és cert que aquestes qüestions preocupen i molt, i que hem d'ajudar a clarificar-les, perquè, si no, no anirem, d'alguna manera, en el sentit més correcte.

I també, per descomptat, aquesta reflexió que vostè ha fet, en el sentit més genèric: «Escolti, si haguéssim tingut aquesta norma abans, què hauria passat?» M'agradaria que hi pogués aprofundir una mica, en aquesta reflexió, perquè crec que ha estat molt interessant. És a dir, si això ho haguéssim tingut abans, hauríem fet alguna cosa al respecte? Podríem haver millorat tota aquesta situació?

Perquè, d'altra banda, jo crec –i lligant-ho una mica ja després, amb el que ha dit el senyor Albert Marcet, que a Catalunya no tenim massa instruments. És a dir, no tenim, per descomptat, la política monetària, i la política fiscal és minsa; tenim poca regulació sobre la política financera, i, de fet, el que tenim són uns pressupostos molt importants en serveis socials, que no hem estat capaços, ningú –no hem estat capaços ningú–, de transformar-los en pressupostos flexibles que puguin tindre algun tipus d'indexació que eviten sorpreses.

En definitiva: ens podem transformar, si anem acotant el nostre pressupost i l'anem disminuint, en uns mers gestors pressupostaris, una mena d'administradors de finques, cosa que no voldríem, però que podríem caure en el risc. I voldria plantejar-los com veuen vostès aquest perill d'una excessiva contenció que pot acabar..., pensant només en com podem pagar la nòmina a final de mes dels funcionaris que encara puguin quedar, en un sentit.

Què podem aportar perquè aquesta llei no sigui restrictiva i no ens faci caure en aquest parany, eh? I, per tant, les declaracions d'intencions, com deia el senyor Marcet, que pugui plantejar la llei, fan molt més difícil que siguin qüestions implementables les que se'n desprenguin, d'aquestes intencions. I això ens preocupa.

Ha dit alguna cosa, jo crec, molt interessant, que m'agradaria també, el senyor Marcet, si podia aprofundir-hi una mica més: com podríem indexar les despeses del Govern al deute real; com podríem fer-ho, si és que hi ha alguna manera vàlida de poder tenir alguna visió en aquest sentit a mitjà termini. Perquè, clar, si el deute va creixent, atès que no tenim instruments de regulació en política financera perquè creixen els interessos sobre el deute, etcètera, es fa una espiral que fa molt difícil que hi pugui haver una visió a mitjà termini, eh? Això.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat. Ara és el torn del Grup Parlamentari Popular. Diputat Chumillas, té vostè la paraula.

Perdo Chumillas Zurilla

Gràcies, senyor president. Moltes gràcies, senyor Galí, senyor Marçet, per ser aquí. Jo voldria fer un parell de preguntes a cadascú, atès que s'han repetit conceptes, i un d'ells, molt recurrent, és el tema del càlcul del dèficit estructural. Home, això, si d'altra banda es veu que seria bo, fora bo que tendís a ser-ho, jo em pregunto... Una cosa és que tècnicament, o acadèmicament inclús, la definició i el càlcul d'aquest número no sigui senzilla o pugui variar; i una altra: dintre de quin marge ens estem movent. Si calculem el número i ens surt que és el 0,5, o està dintre del 0,5 i el 0,7, doncs, no hi ha gaire problema. Si pot sortir-nos d'un càlcul l'1 per cent, i d'un altre càlcul el 5 per cent, sí que hi ha problema.

Llavors, no crec que la mesura sigui tan... –com ho diria?–, tan inútil, quan parlem de dèficits del 8 per cent, de l'11 per cent, del 10 per cent, del 5 per cent. Si es fixen vora el 0 ja s'està veient. A mi em sembla que per..., en fi, que... –com ho diria?–, que el que hi ha de fons, que és apropar-nos perquè no es tingui un dèficit continu, pot ser molt útil. El 0,14 o el 0,16, o el 0..., i que després les mesures no ens surtin exactament..., home! Hi ha diferència entre tendir al 0,14 o tendir al 14. I això sí que ha de ser, per força, útil.

Una altra cosa. Això de les trampes: feta la norma feta la trampa. És veritat, si hi han un pilot d'excepcions, que poden ser les que ara mateix ens trobem, doncs, per què es posen totes aquestes excepcions? Quin sentit veuen vostès al fet que es faci una llei? Nosaltres ho veiem perquè de fet l'hem proposat, però...

Només aquestes preguntes.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, senyor diputat del Grup Parlamentari Popular. Ara és el torn d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa. Diputat Boada, té vostè la paraula.

Joan Boada i Masoliver

Gràcies, senyor president. Gràcies, també, senyors Galí i Marçet. Jo, si em permet el senyor Cañas, li manllaré el tema de *Matrix*, no?, que ha fet una imatge... Perquè m'ha fet la sensació que..., no aquí, eh?, i al que diuen vostès, sinó que cada vegada que anem parlant d'aquest tema s'enforteix molt més una realitat virtual; en el sentit que vostès i altres persones –i altres economistes, i molts premis Nobel, també– diuen que no serveix per a res aquest procés de..., tant el decret, el d'estabilitat –les normatives d'estabilitat de la Unió Europea–, sobretot per sortir-nos de la crisi i per reactivar l'economia, no?

El senyor Galí venia a dir, una mica..., també aquesta situació, i sobretot perquè, pels incompliments que ja vam veure amb el Maastricht, penso que ha dit seixanta-nou –ho ha dit, no sé si era el senyor Pastor... (*Veus de fons.*) Seixanta-vuit? (*Pausa.*) Perdó, ara devia estar pensant en una altra cosa... Seixanta-vuit, deia el senyor

Pastor; seixanta-vuit incompliments dels fonamentalistes del dèficit: França i Alemanya –precisament eren els que ho feien més, no? Clar, amb aquest ens temem que passarà exactament el mateix. La realitat és: hem de fer això, Espanya també fa el mateix, i a Catalunya, bé, ja..., més papistes, com hem dit abans, i també posant xifres, i fins i tot algun economista ens deia que això estava ben fet, no?

Però, si és una declaració d'intencions, com diu el senyor Marçet, per què fem declaracions d'intencions en forma de llei? Declaracions d'intencions, per a qui, exactament? Perquè, llavors, creem aquesta realitat virtual, amb tot un seguit de ciutadans que arriben a la resignació –fins i tot els economistes; n'he vist algun que ha passat per aquí–, resignats totalment: «Oh, és que ningú ens vol prestar diners si no fem declaracions d'intencions.» Bé... «I per això cal controlar el dèficit i el deute.» Home, no ho sé, el Japó té un deute que ens deu duplicar o triplicar –a Catalunya el deu quintuplicar, el d'Espanya el deu duplicar o quasi– i té un tipus d'interès de l'1 per cent. Els Estats Units del 2 –em sembla, deu anar–, i també el deute americà, dels Estats Units d'Amèrica, no té res a veure amb els nostres. Bé, així, què és això dels mercats que ens diuen que hem de fer declaracions d'intencions..., declaracions d'intencions en lletra, a la realitat són retallades brutals i empitjorament de la qualitat de vida dels nostres ciutadans i ciutadanes –no només de Catalunya o Espanya, sinó a nivell europeu. No vull parlar dels grecs, de les coses horribles que els fan a través d'aquesta realitat virtual que hem de dir «ha de ser així». No ha de ser així!

Parlem de disciplina fiscal i..., jo també estic d'acord, eh?, amb el que deia el senyor Galí, que no està d'acord amb això de disciplina o indisciplina, per qui la marca. Perquè podríem dir que el Govern d'esqueres tenia una política fiscalment indisciplinada perquè va tenir un 4,2 de dèficit el 2010? I podríem dir que la té disciplinada el Govern de Convergència que ha tingut un 3,7? El 0,5 marca la disciplina i la indisciplina? (*L'orador riu.*) Doncs, estem arreglats si el 0,5 marca la disciplina i la indisciplina, no? Què vol dir, això? Clar, aquesta és la... Nosaltres em sembla que tenim..., nosaltres, segur, eh?; vostès, els economistes no tant, no?, perquè vostès teoritzen molt i és la seva funció. Nosaltres hem d'intentar explicar a la gent el que passa veritablement.

Perquè, és clar, si els anem dient: ens estan fent la llei d'estabilitat i governança que no serveix massa per a res. I tots en som conscients, eh? –no perquè ho hagin dit vostès, no els vull..., sinó que jo també penso exactament el mateix, i molta gent. La llei espanyola igual. D'aquesta llei d'estabilitat pressupostària, això del saldo estructural ningú encara sap què és –i no solament ho ha dit vostè, senyor Galí, molts altres ho han dit, que no hi ha manera. El 0,14 ens l'hem inventat, i l'únic que servirà és per a una declaració d'intencions. Home, jo crec que les declaracions d'intencions les fem en un ple, ho llegeix la presidenta o la secretària i ja hem acabat. Això convertir-ho en llei és lligar-nos de mans i peus, però que té unes conseqüències gra-

víssimes per a la població. Perquè, és clar, sempre estem parlant del mateix, i de retallada de la despesa...

Home, i si augmentéssim els ingressos? (*Pausa.*) Ningú en parla mai, no? Llegia l'altre dia: el ministre d'Islàndia... –ja sé que és una realitat diferent, eh?, tres-cents mil habitants...; un estat en fallida, per cert, eh?, en fallida– diu: «Han crescut un 3 per cent l'any passat i aquest any un 2,5.» Diu: «Hem pujat els impostos a les rendes altes i a les de capital, i varem introduir també un gravamen mediambiental i hem retallat la despesa però tractant de mantenir el sistema de benestar.» Això, la llei d'estabilitat..., bé, la llei, no: la normativa d'estabilitat europea no en parla, de res. La Llei d'estabilitat pressupostària espanyola no en parla, de res. La catalana tampoc parla de res, no parla ni de creixement econòmic.

La pregunta és –la pregunta que ja he fet i que sempre faig, no?–: per què serveix això? Només per fer una declaració d'intencions? Darrere hi ha altres qüestions. Hi ha un sacrifici brutal per part de la ciutadania. Compte, eh? –compte! Perquè alguns, els fonamentalistes de França i Alemanya, doncs, tenen uns seguidors aquí que són els del Govern de Convergència i Unió i el Partit Popular, que, amb les polítiques concretes, a causa d'aquestes lleis i així... Diuen: «És que ho fem perquè ens ho diu Europa...» O: «És que ho fem perquè tenim aquesta llei.» Jo els pregunto: per quina raó alguns governs... També els pregunto, primer, si serveix per a alguna cosa i si ens ajudarà a sortir de la crisi, no? Per quina raó els governs, malgrat ser conscients –n'estic convençut, que en són conscients– que no serveix per a res, continuen amb aquestes normes? Què hi ha del darrere? Qui és *Matrix*? Pregunto.

Gràcies, senyor president.

El president

Moltes gràcies, diputat Boada, per la seva intervenció. Ara és el torn d'Esquerra Republicana de Catalunya, i per fer la seva intervenció, diputat De los Ríos, té vostè la paraula.

Sergi de los Ríos i Martínez

Moltes gràcies, senyor president. En primer lloc, agrair al senyor Jordi Galí i al senyor Albert Marçet la seva compareixença en aquesta comissió.

Abans ja ens hi hem referit: des del nostre Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana compartim l'objectiu d'estabilitat pressupostària, l'únic que ens genera molts i molts dubtes de la manera que s'ha fet, i, per tant, buscaríem en la tramitació parlamentària una certa flexibilització d'aquest objectiu. De fet, no deixa de ser un debat, el de la flexibilització, que en aquests moments està sobre la taula, quan en els darrers dies l'Estat espanyol demana flexibilització en els seus objectius de dèficit a la Comissió Europea i, al mateix temps, el Govern de la Generalitat el demana al mateix Govern de l'Estat –ahir mateix en el mateix Consejo de Política Fiscal y Financiera, a la reunió d'ahir a la tarda..., vaja, fa vint-i-quatre hores.

En aquesta línia, nosaltres..., de fet, el senyor Jordi Galí ho ha dit, no?, diu: «L'objectiu del 0,14 entenia que era restrictiu quan, a nivell de la Unió Europea, es fixava el 0,5 per cent.» I també, doncs, en aquesta línia és on volíem anar, nosaltres, a parar, entenent dos aspectes, que sí que ens agradaria la seva reflexió, o, si més no, que ens fessin arribar la seva opinió, per nosaltres també formar-nos la nostra pròpia opinió a l'hora de presentar esmenes.

Creuen que per l'efecte del dèficit fiscal –i aquí contestaré aquella pregunta que ha deixat enlaire abans. Diu: «Si hagués existit aquesta llei, això hauria tingut algun efecte sobre la política fiscal?» I l'ha deixat sobre la taula. Clar, des del punt de vista català, quan 16.000 milions d'euros que es recaptin marxen i no tornen, aleshores, això ho distorsiona absolutament tot per contestar aquesta pregunta que vostè ens adreçava, o, en certa manera, la deixava enlaire, no? I, per tant, nosaltres entenem que si ha d'haver-hi una limitació en el dèficit públic, també ha d'haver-hi una limitació en el dèficit fiscal. Perquè una cosa està totalment interrelacionada o lligada, diguéssim, directament amb els ingressos que té la Generalitat de Catalunya. Per tant, en certa manera, aquesta reflexió, o li demanem aquesta reflexió: l'efecte del dèficit fiscal en aquest objectiu del dèficit públic.

Quant a la intervenció del senyor Albert Marçet, ens ha quedat molt..., de fet, compartim que la crisi del deute és el pitjor que ens podia passar. Ho ha dit amb aquestes mateixes paraules, i ha fet, doncs, tota una reflexió al voltant del paper que moltes vegades, doncs, els governs democràtics, a nivell europeu fins i tot, o mundial, tenen una responsabilitat –una responsabilitat– en aquest aspecte.

També ens agradaria conèixer, a part dels governs democràtics, que és on ha centrat vostè la reflexió, quines responsabilitats també es deriven de les agències d'avaluació de risc, per exemple, o del mateix..., parlem de l'endeutament públic, però també hi ha un altre gran problema, i que és molt més gros a nivell del nostre país, i per extensió de l'Estat espanyol, que és l'endeutament privat –és l'endeutament privat–, el volum de l'endeutament privat per arribar a tota aquesta situació de crisi del deute.

I també fer-li extensiva la mateixa reflexió que li he demanat al senyor Jordi Galí: el fet de l'efecte del dèficit fiscal, a fi i efecte de flexibilitzar o no un objectiu de dèficit públic.

Moltes gràcies, i agrair-los una vegada més la seva intervenció.

El president

Gràcies, diputat, per la seva intervenció. És el torn del Grup de Ciutadans. Diputat Cañas, té vostè la paraula.

Jordi Cañas Pérez

Gracias, presidente. Gracias a los señores Galí y Marçet por su presencia y por su exposición. Como ustedes pueden comprobar, la mayoría de los diputados de

esta cámara decidió tomar la pastilla azul. No sé si han visto ustedes *Matrix*..., donde la roja te llevaba al mundo real y la azul te seguía haciendo vivir en *Matrix*. Lo digo porqué, si ustedes estuvieran por aquí, comprobarían que la mayoría decidió la pastilla azul.

Bueno, a ver, yo..., me han interesado mucho sus dos intervenciones, porque evidencian la absoluta –es una interpretación mía, ¿eh?, déjenme que fantasee– poca atención que han prestado ustedes a... –es una suposición, ¿eh?–, poco interés y poca usabilidad de esta ley, porque ustedes han hablado muy poco de ella, básicamente el famoso 0,14 este, cabalístico –yo insisto–, pero poco más, ¿no? –poco más. Y ustedes han estado hablando un poco del marco general y de si realmente las recetas o la decisión, las decisiones que ha adoptado la Unión Europea respecto a la necesidad de endurecer todavía más los límites de endeudamiento y de déficit de los países que la integran son oportunos y pertinentes y si van en la buena dirección.

Antes, sus predecesores..., uno de ellos ha comentado la necesidad de establecer tres patas, ¿no?, dentro del marco general: la estabilidad presupuestaria, la estabilidad financiera, y la competitividad y el crecimiento, que ninguna de ellas por sí misma, pues, digamos que tendría el resultado deseado, sino que era una combinación de las mismas a la hora de establecer, pues, unos mecanismos de estabilidad presupuestaria y financiera y de crecimiento armónicos. Claro, aquí nos hemos centrado, nos estamos centrando ahora mismo en la estabilidad presupuestaria y en la financiera, sin entender que sin el crecimiento estamos en una situación..., en una especie como de laberinto sin salida –de laberinto sin salida. Porque realmente, si las administraciones renuncian a su capacidad de endeudamiento en situaciones de crisis, la coyuntura es realmente preocupante. Yo no sé si es un buen ejemplo, pero es como si después de la explosión de Chernóbil, los gobiernos, en vez de preocuparse por intentar apagar el incendio del reactor, evitar que hubiese unos excesivos daños sobre la población civil y alertar, se hubieran puesto a legislar acerca de la necesidad de mejorar las medidas de seguridad en las centrales nucleares.

Yo creo que la coyuntura ahora es tan grave, los daños colaterales del fundamentalismo –siguiendo..., aquí parafraseo al señor Boada– del rigor presupuestario son tan terribles, que sería bueno que entre todos..., probablemente hoy era un día de hablar de otra cosa, pero como sigo pensando que esto es inútil –aquí, en el debate aquí, en esta cámara me refiero, ¿eh? No quiero decir que no sea útil, porque de hecho vamos a trasponer lo aprobado en la Unión Europea, lo aprobaremos en la ley orgánica en nuestro..., en el Congreso de los Diputados –ya hubo la reforma constitucional–, y aquí acabaremos, en nuestra comunidad autónoma, como la entidad sub-estatal que depende en este caso del Reino de España, pues tendrá que trasponer lo aprobado en la ley orgánica, que a su vez será una adaptación de lo aprobado en la Unión Europea. Por eso digo que es un debate, no voy a decir que estéril... –es muy interesante intelectualmente, sobre todo por los comparecientes–, pero que nos sitúa en el verdadero espacio del debate, o sea: si realmente esto es útil,

si realmente estas medidas que se adoptan, a nivel europeo, a nivel español y a nivel de nuestra comunidad autónoma, van a ser útiles en esta coyuntura. Y si van a servir para sacar a los países de la periferia de Europa de la situación que están viviendo. Y sobre todo si van a ser útiles para evitar el sufrimiento de millones de ciudadanos europeos. Porque esta es la verdadera pregunta que se tienen que formular los gobernantes: si las decisiones adoptadas por el directorio europeo van a condenar a una parte de la Unión Europea, de los países de la Unión, y a sus ciudadanos, a una situación insostenible éticamente. Entonces, ese es el planteamiento.

Ya sabemos que en Estados Unidos... En Estados Unidos hay una cosa que se llama la Reserva Federal. Claro que puede entrar en quiebra California –¡claro!–, porque hay una cosa que se llama la «Reserva Federal», que no vela por los intereses del estado de Wisconsin, ni del de Washington, ni del de New Jersey, sino que vela por la unión. Pero es que aquí hay una diferencia muy grande: es que Banco Central Europeo no vela por los intereses de la Unión, ¿eh?, vela por los intereses especialmente de Alemania. Y no quiere sacrificar su capacidad... Bueno, no sé si su crecimiento, porque creo que ha empezado también a entrar en..., no en recesión, pero sí a tener decrecimientos –o crecimientos negativos, este eufemismo extraño.

Acabo, presidente. Por lo tanto, ya les digo, como debate intelectual es muy interesante. Y a mí me gustaría saber una opinión, repito, sencilla: si ustedes creen que realmente este tipo de medidas van en la dirección correcta en la coyuntura actual, si es el mejor momento para adoptarlas, o si primero tenemos que intentar salir de la crisis y, a partir de ahí, establecer un marco de juego común con los mecanismos de supervisión adecuados, para evitar –para evitar– situaciones hipotéticas. O estamos en una situación absolutamente excepcional, adoptando decisiones estructurales, frente a una, repito, situación excepcional. Si las medidas son estructurales frente a una decisión..., o por una situación excepcional.

Gracias, presidente.

El president

Moltes gràcies, diputat. Diputada Senserrich, té vostè la paraula en nom de Convergència i Unió.

Maria Senserrich i Guitart

Gràcies, senyor president. Primer de tot, donar la benvinguda al senyor Galí i al senyor Marçet, i agrair-los la seva intervenció i les seves valoracions.

A partir d'aquí, voldria fer-los una sèrie de qüestions o reflexions. Una que abans ha sortit i ara no, en el torn dels grups no s'ha comentat: és el fet de fer-se..., que la nostra llei posa que és el 2018 en lloc del 2020, com diu Espanya. No sé com ho valoren vostès, el fet que sigui dos anys abans.

Després, el senyor Galí ha fet una reflexió, o una qüestió..., no, més que res perquè me l'aclareixi, perquè,

referent al tema de la recessió econòmica, ha dit que trobava sorprenent que ho hagués de decidir el Parlament. No sé per quina qüestió li sorprèn. Si m'ho pot aclarir una mica, o si és per alguna raó concreta, o simplement ha sigut un pensament en veu alta per algun tema més que no ens ha explicat.

Després, altres qüestions que hi ha sobre la taula..., és el fet del sostre de despesa. Als altres ponents ja els ho hem comentat, i és el fet que a la llei espanyola es marca un sostre de despesa. I és per saber com ho valoren vostès, i si seria necessari incloure-ho en la llei d'aquí de què parlem avui.

I, per últim, un tema relacionat, que ha anomenat el diputat De los Ríos, és el fet que segurament no amb la llei d'estabilitat n'hi ha prou per sortir de la situació actual, sinó que calen altres mesures, com defensem des de Convergència i Unió, que és el tema del pacte fiscal. Com ho veuen i si això ens pot ajudar també en aquesta situació.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputada Senserrich. Ara és el seu torn, senyors Galí i Marçet. Anem amb mitja hora de retard. Si vostès són tan amables d'ajustar-se un pelet al temps, aquesta comissió els ho agrairà; però facin-ho amb tota comoditat. Endavant, senyor Galí.

Jordi Galí

Bé, moltes gràcies per les preguntes. A veure, n'hi ha hagut moltes... Sobre si aquesta llei ens traurà de la difícil situació en què ens trobem. Claríssimament, no; la situació difícil que ens trobem va molt més enllà de la crisi del deute, eh? I, bé, hi han altres... D'entrada, sóc escèptic que els governs tinguin a la seva disposició actualment, doncs, els instruments que serien obvis per ajudar-nos a sortir de la crisi. De fet, sóc més escèptic: això crec que ni tan sols contribuirà massa..., però òbviament va en la bona direcció, però no contribuirà massa que sortim de la crisi del deute –aquí ja em refereixo específicament a la crisi del deute europeu. Perquè darrere la crisi del deute europeu no hi ha solament un problema, diguem-ne, d'indisciplina fiscal molt greu, etcètera –amb l'excepció, potser, de Grècia; o segur, la de Grècia–, sinó que hi han problemes de fons que aquesta llei no ataca. El problema, doncs, d'una crisi de fons de la zona euro, a causa de la pèrdua de competitivitat que s'ha anat acumulant per part d'alguns països perifèrics, inclòs el nostre. Aquesta llei no ataca això, òbviament.

I després, un tema una mica delicat, que és el que..., bona part de la crisi del deute. I per això em refereixo al fet que hi han països que et paguen primes de risc molt per sobre del que sembla que haurien de pagar, donades les condicions fiscals en què es troben; doncs, bona part d'aquest problema és a causa de..., no una política fiscal molt indiscriminada, sinó senzillament que no hi ha un prestador d'última instància, ja sigui a nivell europeu o sigui a nivell internacional, que pugui frenar això. Això és el mateix, diguem-ne, que... Així

com tenim un prestador d'última instància que evita i ha evitat –o en tenim molts, a tot el món–, doncs, que hi hagi hagut pànics bancaris seriosos, eh?, no ho tenim a nivell d'estats sobirans. I bé, ara no és el moment d'entrar en detalls de per què el Banc Central Europeu, doncs, no pot ser-ho, o el Fons Monetari Internacional tindria dificultats de fer-ho, però amb això el que vull dir és que això no solucionarà necessàriament aquest problema. Ja parlo a nivell europeu, i òbviament a nivell català jo crec que és exactament el mateix, no és diferent en aquest sentit.

El que sí que una llei d'aquest tipus... –per buscar, òbviament, aspectes positius, que n'hi ha, i l'Albert Marçet, doncs, n'ha dit–, és que a mitjà termini, necessitem algun tipus de regla que eviti el biaix cap als dèficits que els governs democràtics tendeixen a tenir, eh? I el que hem d'assegurar-nos, d'alguna manera, és que en èpoques de bonança, doncs, hi hagi una contenció fiscal molt més forta de la que es tendeix a tenir naturalment, perquè hi ha –per raons que estic segur que tots vostès coneixen bé– una pressió molt forta, doncs, quan hi ha una expansió gran dels recursos, dels ingressos fiscals, a gastar-los, no? I això és el que s'hauria d'evitar. I lleis una mica en aquest sentit, doncs, contribuirien també a l'existència de consells fiscals independents, que s'ha comentat, etcètera, eh?

Algun altre punt molt concret. Què hauria passat si aquesta llei hagués estat en vigor, doncs, abans del 2007? Bé, depèn de si s'hagués complert o no s'hagués complert. Si no s'hagués complert, eh?... I, òbviament, jo crec que no s'hauria complert, perquè la llei ja preveu que en cas de recessió econòmica –i l'hem tinguda, una recessió econòmica– no cal que s'apliqui. Doncs, no hauria passat, tot hauria estat igual, no? Ara, suposem que s'hagués complert. No hi ha cap dubte: si s'hagués complert i els responsables de política econòmica l'haguessin pres estrictament, la recessió hauria estat pitjor. Això no... No hi ha volta de full. No hi ha cap dubte en això. I això és... Ho deixo aquí perquè crec que és clar.

Sobre el càlcul del dèficit estructural, que ens l'ha fet el diputat del Partit Popular. Diu: «Home, però si és una cosa tècnica, de quatre..., de dues o tres dècimes. Pot ser gran?» Pot ser gran depèn del concepte que realment s'utilitzi a la pràctica, eh? Hi ha un concepte de dèficit estructural que és el dèficit que podem estimar que un govern tindria si hi hagués plena ocupació. I aleshores cal veure com es defineix «plena ocupació». Però això és el concepte que utilitzen algunes institucions. Òbviament, aquest és molt diferent del que s'obté si es calcula com el dèficit..., si el nivell d'activitat econòmica fos el tendencial, eh? Però aquí estariem parlant de molts punts percentuals de diferència.

Què més? Respecte al dèficit fiscal, aquí no hi entro. Entenc que és un tema polític sobre el qual tinc una opinió com a ciutadà, però és obvi que, diguem-ne, si el dèficit fiscal no existís, aquest problema per a Catalunya no existiria. Això és una cosa clara. Ara, per què existeix i si ha d'existir o no, ho repeteixo, és un problema polític que no em veig, com a economista, aquí, diguem-ne, legitimat per dir-ne res.

Per què els governs insisteixen a...? Per desesperació. Sincerament, crec que no hi ha un altre motiu, eh? No hi ha manera de..., la política monetària està neutralitzada, en el sentit que ja no tenim instruments, o molt pocs, o els que tenim, doncs, estan en el marge de la legalitat, donades les normes que ens hem auto-imposat... Per part d'un país petit com Catalunya, diguem-ne, la sortida a..., diguem-ne, és l'única..., una forma, doncs, de crear un ambient més de confiança, com a mínim, respecte a la situació de les finances públiques a mitjà termini, eh? I això òbviament no pot perjudicar –no pot perjudicar–, però ja hem vist que, cimera darrere cimera a nivell europeu, decisió darrere decisió, ja sigui canvis en la Constitució, aprovació de la llei, tal o tal..., no, no té cap efecte sobre la prima de risc, i personalment crec que és perquè en el fons hi han altres problemes darrere la prima de risc, que no són els estrictament fiscals.

I acabo amb això: respecte..., bé, he parlat del pacte fiscal. Òbviament, clar, això del pacte fiscal és, com això del dèficit fiscal, una cosa com òbvia de comptabilitat. No tinc res més a dir sobre això.

I sobre la pregunta que m'ha fet la diputada de Convergència sobre la decisió del Parlament perquè... He dit que és com una mica sorprenent que això ho decidís el Parlament. Home, perquè, una mica, òbviament el Parlament no és un àrbitre extern, eh? Idealment, quan s'ha de decidir si es compleix amb les condicions per les quals, doncs, una institució pot deixar d'estar sotmesa a una determinada norma, difícilment..., vaja, jo crec que ha de ser la mateixa institució la que ho decideixi, no?, que és la que està sotmesa a aquesta norma; és el Parlament el que en últim terme aprova els pressupostos, tinc entès, no? Aleshores, jo crec que, en aquest sentit, el fet que hi hagués un element d'arbitratge extern, ja sigui un consell de política fiscal independent o algun altre tipus d'element, diguem-ne, independent, doncs, seria bo.

Ho deixo aquí.

El president

Gràcies, senyor Galí. Senyor Marcat, té vostè la paraula.

Albert Marcat

Abans de res, puntualitzar: des de l'estiu ja no sóc a la London School of Economics, sinó queestic aquí, a l'Institut d'Anàlisi Econòmica, a l'Autònoma. Ja que hi ha la directora allà, que...

El president

Disculpi'm, senyor Marcat, era la nota que teníem, però ho ha dit vostè...

Albert Marcat

Sí, sí...

El president

...i consta directament en el registre de la comissió.

Albert Marcat

Tornant a la utilitat d'aquesta llei, no?, per agafar l'analogia de què ha parlat el Jordi Galí. Què hauria passat si haguéssim tingut aquesta llei en els últims deu anys. Amb tota seguretat hauríem detectat que a Grècia hi havia un problema greu. Hi ha moltes maneres de calcular el dèficit estructural, però no n'hi ha cap que et digui que a Grècia no hi havia un problema, perquè estaven creixent a no sé quant i tenien un dèficit d'entre el 4 i el 5 per cent. Vull dir: segurament no hauríem detectat els problemes fiscals a l'Estat espanyol, perquè aquí hi havia..., la política fiscal es portava més bé, però..., sí que els hauríem detectat a l'Estat espanyol si haguéssim vist: «Home, aquesta bombolla immobiliària probablement petarà. Quan peti, tenim el 20 per cent de l'economia que depèn d'això. Què passarà?» Un estadístic això no ho hauria detectat mai; però un economista hauria pogut fer la conjectura, la simulació de què passarà i fer-ne un càlcul. I hauria pogut veure que probablement el dèficit estructural que teníem era..., no era el 3 per cent, com deia el Fons Monetari Internacional, sinó que era..., no era el 3 per cent negatiu, sinó que era molt més alt.

Per tant, jo crec que aquesta llei serveix... L'únic que passa... –emfatitzant en coses que s'han dit–, sí que potser crec que s'hauria de canviar una cosa. A l'article 8 diu: «Els límits respecte al dèficit estructural poden ser objecte de revisió en situació de...» No: el que pot ser objecte de revisió és el dèficit. Quan les coses van malament, pots permetre un dèficit més alt, però no hauries de canviar el dèficit estructural, hauria de ser el que és. D'acord? Això crec que s'hauria d'aclarir, que sí –i hi estem tots d'acord, quasi–: quan les coses van malament, hem de poder tenir un dèficit; si no, no podem tenir l'estat del benestar que tenim. Però per tenir l'estat del benestar que tenim, és molt... –contestant al senyor Boada–, no hi ha països que tinguin estat del benestar modern i que no tinguin una posició clara en l'estabilitat financera; simplement no pots tenir les dues coses. Pots tenir indisciplina fiscal, però llavors no tens estat del benestar. Has de tenir disciplina fiscal per tenir estat del benestar. «Disciplina fiscal» vol dir que quan t'endeutes, després ho retornes. No vol dir no endeutar-se mai, eh? Vol dir endeutar-se bé.

Les responsabilitats de les agències de risc: deixem estar les agències de... Les agències de risc tenen un negoci i no els hauríem de fer tant de cas, ni els hauríem de donar culpes que no tenen. Vull dir: a veure, aquí vam tenir –a l'Estat espanyol– un dèficit de l'11 per cent, l'altre any el 9 i mig per cent, aquest any passat el 8 i mig per cent... D'això, no en tenen la culpa les agències de risc. Segurament tenen culpa de fer anuncis en moments molt inoportuns, i segurament són sospitoses, algunes de les coses puntuals que han fet, i m'agradaria veure quins *e-mails* s'han intercanviat abans de fer segons quins anuncis, d'acord? Podem parlar d'això tot el que vulgueu, però aquí, el Parlament de Catalunya el que pot fer és que no torni a haver-hi aquests dèficits, perquè ens han fet molt mal –la part que li toca.

Crec que no és cert que al Banc Central Europeu li importi només Alemanya. Si mires les decisions que

han pres, n'han pres un munt que eren..., no eren les millors per a Alemanya.

Evidentment, tot el que sigui concedir més recursos reduirà el dèficit. Catalunya es troba en una situació única. És una de les..., de vegades es parla d'Escòcia, últimament, no? Es parla de la situació d'Escòcia, si demanen la *devolution*. És una situació completament diferent. Escòcia és extremadament petita, i rep transferències de... De Catalunya, és..., la situació que tenim és més semblant a la d'Itàlia del nord, amb uns problemes molt semblants. El pacte fiscal seria molt important aclarir-lo, perquè, si no, estem sempre que no sabem mai amb quins recursos comptarem.

I per què els governs hi insisteixen? jo crec que insisteixen per una bona raó. Jo crec que insisteixen perquè... La crida al deute passa i ens afecta molt més a Europa perquè el prestador d'última instància és a nivell europeu, és el Banc Central Europeu. I el prestador d'última instància hauria de dir en aquests moments –ho crec jo i ho creuen molts– que el Govern espanyol ha pres mesures per retornar el deute i tal, però el Grec no. Això és molt difícil que ho digui un govern, o el Banc Central Europeu. A nivell espanyol, igual. El Govern central té la capacitat d'endeutar-se més fàcilment que la Generalitat, i evidentment tindria sentit que paguéssim uns interessos més baixos si el deute vingüés de..., però qualsevol cosa que facin a Catalunya l'hauran de fer també al País Valencià, que no té un pla. Aquí jo crec que s'ha implementat un pla i s'ha portat un pla de reducció del dèficit, a altres comunitats no. I el tractament ha de ser tot per igual.

I, per últim, reduir el dèficit de cop, d'això n'han parlat diversos. Reduir el dèficit..., perdó, reduir el deute de cop, reduir qualsevol cosa de cop, és millor evitar-ho, clar. S'ha de fer un pla creïble, i jo veig aquesta llei com una part del pla creïble; no veig més utilitat que aquesta.

El president

Moltes gràcies, senyor Marçet, per la seva intervenció. Hi ha algun diputat que vulgui fer algun esment en particular? (*Pausa.*) No, gràcies.

Senyors Galí i Marçet, ha estat un plaer escoltar-los, gràcies per la seva intervenció. I la comissió resta a la seva disposició per a allò que els calgui.

La sessió se suspèn a un quart de set del vespre i es reprèn a un quart de set i quatre minuts.

El president

Senyores i senyors diputats, amb el seu permís reprendre els treballs de la comissió.

Compareixença

de Joan Tugores i Ques, catedràtic de teoria econòmica i exrector de la Universitat de Barcelona, amb relació al Projecte de Llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00237/09)

I ho farem donant la benvinguda al doctor Joan Tugores i Ques, catedràtic de teoria econòmica i exrector de la Universitat de Barcelona –senyor Tugores, sigui vostè molt benvingut; és un plaer per a nosaltres tenir-lo aquí, per a tots els membres d'aquesta comissió– i a la senyora Mireia Borrell Porta, estudiant de doctorat a la London School of Economics –i també, senyora Borrell, és un plaer tenir-la aquí i una satisfacció per a tots nosaltres.

Crec que han estat presents en tota la part anterior dels compareixents... (*Veus de fons.*) No. Els repeteixo com va: tenen deu minuts i deu minuts, i després els grups parlamentaris tenen la possibilitat de formular la seva intervenció i les corresponents preguntes.

Doctor Tugores, té vostè la paraula.

Joan Tugores i Ques (catedràtic de teoria econòmica i exrector de la Universitat de Barcelona)

Moltes gràcies, president. És un honor i un plaer estar aquí, al Parlament de Catalunya. Jo, com que ja he escoltat la sessió anterior, intentaré repetir-me el menys possible, i si de cas incidir en alguns punts de vista lleugerament diferenciats dels que he escoltat abans.

Quin és el punt de partida d'aquest debat, des del meu punt de vista? Que el tema de la política fiscal, i en particular la situació financera de les administracions públiques..., estem buscant, arran dels esdeveniments recents, un raonable equilibri entre, d'una banda, el fet que tothom està d'acord que a mitjà termini és raonable una disciplina seriosa dels comptes públics –igual que és raonable una disciplina seriosa dels comptes de qualsevol família–, però d'altra banda també, des de fa ja moltes dècades, la política fiscal ha esdevingut una de les eines d'estabilització econòmica i, per tant, és normal –i està assumit ja per l'opinió pública i pel conjunt de la població– que en èpoques de crisi la política fiscal pot tenir un paper d'estímul, i en èpoques d'eufòria o d'expansió, doncs, s'hauria d'acumular capacitat de maniobra per als moments difícils. Tot això –buscar l'equilibri entre aquestes dues potes– és molt difícil, i ens podem trobar en l'experiència històrica i en l'experiència recent amb casos en què s'ha abusat d'una de les vies. Als anys trenta es va encunyar l'expressió que el patró or era no una regla d'or sinó unes manilles d'or que varen dificultar la sortida de la crisi. Avui hi ha moltes opinions que diuen que aquesta regla d'or que s'ha acordat a nivell de la Unió Europea, que s'ha acordat a nivell de l'Estat i de què aquesta llei del Parlament de Catalunya és la seva transposició o la seva versió a nivell de casa nostra, doncs, pot esdevenir una camisa de força d'or en lloc d'una regla d'or.

Alguns preferirien que la..., precisament, com que es tracta de trobar un raonable equilibri entre la imprescindible disciplina a mitjà termini i una utilització del

potencial de la política fiscal com a eina d'estabilització, algú preferiria, bé, que aquesta declaració d'intencions de la qual s'ha parlat els darrers temps fos..., bé, quedés més o menys com un compromís moral, perquè la seva translació a una llei, amb paràgrafs i subparàgrafs i definicions, és complicada. Alguns recorden que hi ha algunes expressions no superades, com la que fa servir el Codi civil, que la gent s'ha de comportar *con la diligència de un padre de familia*; buscar l'equivalent per a la política fiscal, realment és complicat.

A banda d'això, doncs, quines altres consideracions voldria fer? La primera –pel que he sentit ja s'ha fet no en la intervenció anterior, sinó en alguna de les anteriors de les anteriors– és que l'equilibri del sector públic és una pota, però no és l'única. I jo crec que la història, la gènesi de l'actual crisi, mostra que si hi ha hagut desequilibris perillosos han estat el comportament del sector privat –tant famílies com empreses– i el comportament de les entitats financeres. I, per tant, ja sé que el Parlament té les competències que té, i que el sector privat pren les seves decisions, però quan la història –l'experiència històrica i recent– demostra que si el sector privat fa les coses malament, té externalitats negatives sobre el conjunt de la societat, potser, doncs, seria desitjable que almenys per al sector financer també hi hagués una llei de bones pràctiques o d'estabilitat, de responsabilitat de les entitats financeres, que han estat, una mica, les que han subministrat la munició perquè aquests desequilibris arribessin on han arribat.

Ja sabem que als països occidentals, a les democràcies avançades, quan les coses van malament el sector públic ha d'entrar al rescat. I és evident que la situació delicada de les finances públiques a Catalunya, a Espanya i al conjunt d'Europa, en bona mesura és que potser en èpoques de bonança no es van fer servir els recursos públics per a les utilitzacions productives millor possibles. Però també és cert que hi ha un component automàtic, derivat d'aquests compromisos de rescatar o d'intervenir, per intentar minimitzar les recessions que..., i, per tant, separar això de vegades és difícil.

Per tant, jo abonaria la idea que una llei d'estabilitat pressupostària segurament és una pota necessària, encara que només sigui per tranquil·litzar els nostres creditors –crec que no per gaire més–, però només té sentit dins d'aquest trípede d'una normativa que reguli la disciplina o la dinàmica del crèdit de les entitats financeres, i també algunes polítiques de creixement. Recordem que les ràtios de què parlem... –del 0,14, el 4,4, el 5,8, el 0,5 de què parla el tractat aprovat la setmana passada per la Unió Europea–, aquests números no són números de dèficit, són ràtios; ràtios amb un numerador, que és el dèficit, i amb un denominador, que és el PIB. I parlem d'aquestes ràtios contínuament, només del numerador i oblidant el denominador. I això és un luxe que crec que no ens podem permetre, perquè al final la història demostra que si només et fixes amb el numerador, pots fer coses que siguin no només inútils sinó contraproduents.

Amb els sacrificis de l'any passat –de l'any 2011–, a nivell de l'Estat s'ha reduït la ràtio de dèficit respecte

al PIB només en vuit miserables dècimes, i aquí a Catalunya la reducció també de la famosa ràtio crec que no ha estat proporcional –almenys, la percepció que té l'opinió pública dels sacrificis que s'han fet.

Altre argument que també, pel que he sentit abans, ja s'ha introduït és que abans ja hem tingut, a nivell europeu, altres regles per intentar evitar que això passés. I el mecanisme, el Pacte d'estabilitat i creixement, és la història d'una sèrie d'incompliments, que m'ha semblat entendre que el senyor Alfred Pastor, que va ser el meu mestre, ja ha explicat. Jo només per recordar la història... –he sentit abans dades de l'any 2007–, porto aquí les dades oficials de la Comissió Europea de l'any 2002, quan estava vigent el Pacte d'estabilitat i creixement. I el rànquing de països que incomplien el Pacte d'estabilitat i creixement –de més incompliment a menys–, si descomptem Malta i Xipre, perquè són marginals; el rànquing era: el primer Grècia, el segon Alemanya i el tercer França. I no sembla que els anys 2003, 2004 i 2005, incomplir el pacte d'estabilitat per a Alemanya hagi estat gaire dolent, almenys deu anys després pontifiquen i ens donen lliçons a tots nosaltres. Per tant, des d'aquest punt de vista, també, la credibilitat d'aquestes lleis ben intencionades, d'aquestes declaracions de principis, encara que es publiquin al *Journal Officiel de l'Union Européenne* o al *Bulletí Oficial de l'Estat* o al *Diari Oficial de la Generalitat*, també, doncs, mereix algun comentari.

Una segona part, ja per anar acabant. Com diuen els anglosaxons, al final el dimoni està en els detalls. I, bé, es pot fer una norma que tradueixi això: «Les administracions públiques s'han de comportar de forma seriosa, prudent»; es pot afegir alguna distinció entre inversió productiva..., amb un tractament diferent de la inversió improductiva; però al final acabem amb una sèrie de conceptes que s'han d'escriure –i ja, pel que he sentit abans, ja se n'ha parlat prou en els darrers minuts–: el famós saldo estructural.

El famós saldo estructural es pot computar de moltes maneres. Per veure quines implicacions podria tenir, jo porto la... Aquest saldo estructural el publica el Fons Monetari Internacional amb la seva metodologia. Només perquè vegin quin ordre de magnitud poden tenir les diferències entre el saldo comptable i el saldo estructural, el que va publicar el Fons Monetari Internacional el mes de gener ens deia –avui no toca, però ens deia– que el dèficit públic de les administracions públiques a Espanya, el 2012, no seria ni del 4,4 ni del 5,8 sinó del 6,8. Això són les prediccions que fa el Fons Monetari Internacional, de dèficit, diguem-ne, comptable. I el dèficit estructural, calculat segons la metodologia del Fons Monetari Internacional, seria «només» –entre cometes– del 4,7. Per tant, hi ha 2,1 punts de diferència, que, bé, Déu n'hi do. I per a les dades per al 2013, també hi ha una diferència de dos punts del PIB entre el dèficit comptable –dèficit previst en la metodologia de càlcul habitual– i el dèficit estructural –segons la metodologia del Fons Monetari Internacional.

Com mesurar el dèficit estructural? A mi això em recorda aquella polèmica que abans es va tenir en la meua professió durant molt de temps, del perill de tenir una

moneda sobrevalorada i que calia evitar sobrevaloracions de la moneda. I la pregunta era: quan està una moneda sobrevalorada? I els economistes hem pontificat, i els estadístics i els econometristes han dit tot el que volien i més, però jo al final em quedo..., bé, ara que estem en la intimitat, si m'ho permeten, el meu criteri és el que li vaig sentir a un economista –crec que va ser l'Stanley Fischer, que després ha estat governador del Banc d'Israel i un acadèmic prestigiós– dir: «Una moneda està sobrevalorada quan el ministre d'economia de torn busca una forma rara de calcular-la per demostrar que no està sobrevalorada, perquè totes les fórmules normals diuen que està sobrevalorada.» Quan un país, una societat està en dèficit estructural excessiu? Quan el ministre o el conseller de torn ha de buscar una fórmula alambinada per dir que no. I això, com es deia abans, en el cas de Grècia segurament seria impossible, però en la dinàmica normal de països raonablement normals, hi hauria una batalla cada vegada que es discutís si estem o no incomplint la norma...; en fi, una lluita de metodologies que donarien feina a la meua professió, de càlculs i estudis per avaluar si superem o no els dèficits estructurals.

També –i amb això acabaria– la famosa excepció que, en cas de recessió, doncs, la norma queda en suspens. Només dir que això, el projecte de llei del Parlament de Catalunya ho esmenta tal qual. Si un mira el tractat signat la setmana passada a Brussel·les i que s'ha de ratificar en els propers temps, la cosa és molt més fina: algunes vegades més restrictiva i altres vegades més flexible. És més restrictiva perquè el tractat de la Unió Europea –el Tractat d'estabilitat, coordinació i governança– signat la setmana passada, parla que per incomplir el límit de dèficit no basta una recessió, sinó que ha de ser una recessió greu. Per tant, una recessió greu, ells entenen, perquè apellen al procediment de dèficit excessiu, que és una caiguda del PIB superior a l'1 per cent. En aquest cas, a casa nostra ja hi seríem pràcticament; com almenys hi serem el 2011 segons les previsions dels governs, tant de l'Estat com de Catalunya.

Però també al final hem de tenir clar que tota aquesta norma..., jo crec que tot el debat a nivell europeu, a nivell espanyol i a nivell català, pel que serveix bàsicament és per tranquil·litzar els creditors. I jo crec que els creditors tenen també prou fonts d'informació per saber –i aquí hi ha els contraexemples que ja s'han esmentat, del Japó i dels Estats Units– que moltes vegades no és la xifra comptable ni de dèficit ni de dèficit estructural la que marca la confiança que els creditors tenen en nosaltres, i que, per tant, doncs, potser el motiu que dóna lloc a aquesta norma mereixeria una certa reflexió.

Gràcies.

El president

Moltes gràcies, doctor Tugores, per la seva intervenció.

Compareixença

de Mireia Borrell Porta amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00221/09)

Ara és el torn de la senyora Mireia Borrell Porta. Té vostè deu minuts, Mireia. Pot prendre la paraula quan ho cregui oportú.

Mireia Borrell Porta (estudiant de doctorat a la London School of Economics)

Bona tarda. Moltes gràcies per la invitació. Jo he estructurat la meua intervenció de la següent manera. He vist que hi ha dos objectius principals que la llei vol complir, i he intentat analitzar, doncs, si aquesta llei pot complir-los. Pel que he vist, els objectius són, principalment, la recuperació de la confiança i la credibilitat, i sobretot garantir les prestacions socials a mitjà i llarg termini.

Quant al primer objectiu, la recuperació de la confiança, des del meu punt de vista hi ha certs dubtes que la llei vagi en la direcció de recuperar aquesta credibilitat; bàsicament per tres raons. La primera seria: l'article 8, si no m'equivoco, preveu revisions de la llei en situacions de crisi per flexibilitzar el límit del dèficit. És una bona mesura; molts experts hi estan d'acord. Malgrat això, el dèficit català s'ha agreujat durant la crisi –com a conseqüència de la crisi–, i la falta de confiança als mercats i a Europa ha vingut precisament durant la crisi. Per tant, si flexibilitzem la llei justament en el moment que els mercats desconfien més, dubto que ajudi a recuperar la confiança. Llavors, la pregunta clau, per tant, seria: quin és el nivell de dèficit que es permetria en cas de crisi? Però la mateixa aposta per la flexibilitat de la norma no ens permet contestar aquesta pregunta. Una solució potser seria el fons de reserva, que la llei ja el menciona. No sé si s'hauria de treballar més en aquesta direcció, o..., bé, tampoc puc veure si la idea està molt desenvolupada o no.

La segona raó seria de disseny. És a dir, si la regla fiscal no està ben dissenyada, no és molt creïble. I perquè estigui ben dissenyada, diria que a la llei actual li falta potser precisió en conceptes com «els ingressos que superen la tendència dels ingressos estructurals», «el component cíclic i el component estructural del saldo pressupostari». Hi havia també un article d'Andrew Watt, de *Social Europe*, que ens recorda que el cicle econòmic també és molt difícil d'identificar; normalment s'identifica *ex post*, però tot i així encara és difícil, la qual cosa pot crear potser mesures procíclics.

Després, encara en l'aspecte del disseny, a la llei potser li falten mecanismes per corregir desviacions; és a dir, un braç correctiu que eviti que el benefici de no complir la llei sigui més gran que el cost de complir-la –per simplificar.

I, finalment, el més important –que ell també ho ha dit– és que si mirem el cas que tenim més a prop, que és Espanya, m'atreviria a dir que el motiu pel qual els mercats no hi confien no és tant pel dèficit del deute, sinó principalment per la falta d'un model de creixe-

ment sostenible –el que es deia del numerador i el denominador.

Per tant –una altra vegada repetint–, hi ha certs dubtes que la llei vagi en la direcció de recuperar la credibilitat; no la disminueix, però tampoc hi contribueix molt.

El segon objectiu, que és el de garantir les prestacions socials, bé, hi ha raons per ser més optimista i n'hi ha per ser més pessimista. En teoria, la llei és contracíclica, la qual cosa, doncs, és bona; en establir un límit al dèficit estructural, s'incentiva el superàvit en èpoques bones per tal de poder gastar en èpoques de crisi. Dit d'una altra manera: uns pressupostos estructuralment equilibrats són necessaris per garantir les prestacions socials. Ara bé, això és condició necessària però no suficient. Un altre cop, per garantir les prestacions socials en un futur, s'ha d'assegurar un model econòmic de creixement sostenible i reformes estructurals en sectors clau com l'educació, el sector financer, el mercat laboral.

Però el problema que més li veig jo a aquesta llei seria un problema de *timing*. Hi ha un estudi sobre regles fiscals de l'FMI que apunta que, si bé és veritat que hi ha evidència que el fet d'adoptar regles fiscals un cop el procés d'ajust fiscal ja ha començat aporta credibilitat a la reforma, també hi ha raons per dubtar que aquest és el millor camí. En països amb necessitats de consolidació fiscal molt elevades i amb un context de gran incertesa, de risc, de falta de creixement, una implementació de regles fiscals en fases inicials o un procés d'ajust massa ràpid pot ser que no sigui factible; és a dir, potser que sigui perjudicial. I, per tant, en aquests països, un pla de consolidació fiscal hauria de precedir la regla fiscal i només implementar aquesta un cop la situació econòmica s'hagi normalitzat.

I precisament sembla que aquest sigui el cas de Catalunya: la llei seria aprovada en un context actual de crisi, amb un dèficit elevat, amb una situació d'incertesa, de risc, poc creixement econòmic, i la llei estipula que tenim fins al 2018 de marge per tenir els pressupostos equilibrats.

La conseqüència és que o bé s'obliga el Govern a augmentar el PIB, el denominador, o disminuir el dèficit. Augmentar el PIB: tornem a estar amb el fet de generar creixement. Amb tema de disminuir enormement el dèficit, llavors veiem que la política, que en principi és contracíclica, es torna procíclica, i implicaria, doncs, més retallades o més apujades d'impostos, la qual cosa podria portar o bé a l'incompliment de la regla fiscal, o bé potser a retallar excessivament i excessivament ràpid, amb el consegüent impacte que tindria això sobre el creixement i les prestacions socials. Bé, potser s'hauria de reconsiderar el *timing* estipulat per tal d'evitar incompliments o massa retallades amb poc temps.

Com a conclusió general, la llei *per se* no és perjudicial, des del meu punt de vista; tenir unes finances sostenibles, un pressupost equilibrat és bo i és necessari per mantenir les prestacions socials. Malgrat això, crec que el *timing*, doncs, potser s'hauria de reconsiderar; la contribució a la recuperació de la confiança és mínima i hi ha uns problemes de disseny que s'hau-

rien de considerar, com els mecanismes de correcció. Ens oblidem, com a la resta d'Europa, de l'altra variable clau, que és com generar creixement econòmic sostenible.

I finalment, bé, una petita impressió: que em sembla a mi que la llei es vol aprovar una mica per satisfer els corrents de pensament actuals europeus i dels mercats. La Unió Europea ens ha aportat moltíssim i podem aprendre molt del marc institucional, no obstant, sembla últimament també que vagi una mica a la deriva. I, per tant, des de Catalunya, sí, proeuropeus, però també una mica crítics.

I això és tot.

La vicepresidenta

Molt bé, doncs, anem al torn dels grups parlamentaris. La senyora il·lustre Rocío Martínez-Sampere, del Grup Socialista, té la paraula.

Rocío Martínez-Sampere Rodrigo

Gràcies, presidenta. Donar-los la benvinguda al Parlament i el nostre agraïment perquè hagin pogut compartir per il·lustrar-nos sobre aquesta llei.

La posició del Grup Socialista, que ja l'hem expressat en diverses ocasions, és que la idea de l'estabilitat pressupostària com a principi, a mitjà termini és un principi raonable, eh? I que segurament el moment..., i els senyals –vostès ho deien– que s'han de donar als nostres creditors, doncs, feien que el moment..., hi havia un moment oportú –que va ser a finals d'estiu, a l'inici de la tardor del 2011, que es va tornar a torçar la situació econòmica– en què s'havia de donar senyal. I, per tant, consagrar aquest principi d'estabilitat pressupostària, doncs, ens semblava correcte.

El problema és que creiem que la instrumentació que es fa en aquesta llei, de certs preceptes, és defectuosa i pot acabar tornant aquesta regla assenyada –com deia vostè, senyor Tugores, en una expressió que m'ha agradat– en una camisa de força, eh? I, per tant, les nostres preguntes són molt concretes respecte a tres preceptes de la llei, per respondre, si volen, a una pregunta més genèrica que m'ha semblat intuir dels problemes que vostès evidenciaven d'aquesta llei, que és si és o no una llei útil, si és o no una llei efectiva. Perquè si no ho és, poder que, aleshores, millor que no la fem, millor que fem una declaració de principis –li podem donar rang de llei també, eh?, tampoc això seria problemàtic–, que ens comprometem amb el principi, però no especificar-lo, perquè és en l'especificació on acabem tornant el que pretenia ser una cosa assenyada en una cosa contraproductiva per a les nostres economies.

La xifra del 0,14, vostès no l'han esmentat, però és una xifra que no sabem d'on ve, no està... No sé si vostès consideren que està suficientment justificada en la llei i si és o no és excessiva. Al mateix temps, el fet que respecte a la llei espanyola ens avancem dos anys, quan els nostres mercats de capitals, és a dir, quan anem als mercats de capital amb la marca –a molts no els pot agradar, eh?, això seria un altre tipus de discussió– que

és Reino de España, és a dir, no hi ha endeutament de la Generalitat de Catalunya que no en tingui l'aprovació. I, per tant, si no guanyem res respecte als mercats de capital per avançar-nos dos anys, per què ens avancem dos anys, no?, aquesta seria la pregunta; si vostès ho creuen o no raonable.

I, en tercer lloc, aquest tema que vostès també han mencionat de la definició del que és dèficit estructural. No hi ha consens acadèmic i, en tot cas, els instituts d'estadística, doncs, no tenen unes xifres del dèficit estructural. I, per tant, si això acabaria també generant més problemes, que farien, hi insisteixo, aquesta llei poc útil per als objectius que persegueix.

Gràcies.

La vicepresidenta

Moltes gràcies, senyora Sampere. Tot seguit, pel Grup del Partit Popular, l'illustre diputat, senyor Coto.

José Antonio Coto Roquet

Gràcies, senyora presidenta. Doncs, des del nostre grup, el missatge que donarem és diferent del que ha donat el Partit Socialista, tot i ser sorpresa, donar-nos una sorpresa, perquè el Grup Socialista, doncs, va aprovar un canvi constitucional amb el Partit Popular, on es va arribar a un acord del 0,14. Per tant, li preguntaria a la senyora Sampere si pot parlar amb la senyora Salgado perquè ens digui per què és el 0,14, i així, doncs, ajudarà a, possiblement, fer llum, ja no... *(Veus de fons.)* No, però ho pregunto, perquè com ha fet aquesta afirmació, doncs, m'agradaria que en properes intervencions ens pogués explicar si vostè té coneixement, pel seu partit, de per què és el 0,14.

Jo crec que el 0,14, des del nostre punt de vista, doncs, és una xifra, com podria haver estat el 3 i mig per cent en el seu moment, quan es van signar els criteris de Maastricht –perquè va ser el 3, no?, el 3 i mig o el 2 i mig. Va ser simplement un missatge, de dir: «No ens gastarem més del que tinguem i actuarem, doncs..., serem estrictes amb el compliment del dèficit.» És aquest el missatge que es pretén donar. Per tant, no crec que hi hagi, en el cas del 0,14, més definició que aquesta de donar un missatge clar que es volen uns comptes equilibrats.

I quant a la llei, jo crec que és una llei útil. De la mateixa forma, doncs, que nosaltres podríem simplement basar-nos en els criteris europeus d'estabilització financera, es decideix a nivell espanyol fer una llei orgànica, que necessita una majoria qualificada per ser aprovada, la qual cosa és un missatge de garantia que es complirà amb els objectius de dèficit. I crec que és positiu que el Parlament de Catalunya, doncs, decideixi optar per aquest missatge en una llei: que no es podrà gastar més del que es té. I sí, dir que el Parlament de Catalunya, com a comentari –i que també m'agradaria, doncs, que respecte als meus comentaris, vostès donin la seva opinió–, no és el primer a aprovar una llei d'estabilitat pressupostària –el Parlament gallec ho ha fet. I sí que crec que és positiu que, en la línia que es va aprovar en una llei orgànica d'estabili-

tat pressupostària, el Parlament de Catalunya s'avanci i doni aquest missatge clar, seriós, sòlid, que nosaltres no gastarem més del que tenim. I crec que això ajudarà a donar confiança i que en propers objectius d'endeutament per part de l'economia catalana, els interessos de deute i els costos que significa endeutar-se evidentment disminueixin.

Moltes gràcies, senyora presidenta.

La vicepresidenta

Moltes gràcies, senyor Coto. Tot seguit, en nom del Grup Parlamentari d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa, l'illustre senyor Boada.

Joan Boada i Masoliver

Gràcies, senyora presidenta. Gràcies també, senyor Tugores i senyora Borrell. Jo crec que, a mesura que anem avançant, a mi se'm va il·luminant una mica més la foscor en què estava fins aquest moment, no?, en el sentit que jo penso que anem posant nom a les coses. La mateixa senyora Borrell ens anava dient que això és fruit –aquestes decisions– del pensament que volta per tot Europa. Sembla un mateix pensament, no?, que des d'Europa..., i acaba aquí, com ja he dit abans jo, a Catalunya. Jo li poso el nom d'aquesta dreta ultraliberal, doncs, que ens porta on estem.

Vostè, senyor Tugores, deia una cosa..., que m'hi vull agafar, no?, perquè m'ha... Jo crec que ha fet una anàlisi molt lúcida sobre aquesta situació, i la necessitat que les entitats financeres..., una llei de control. I resulta que és al revés, no?, perquè resulta que el Banc Central Europeu ha fet alguna qüestió –una decisió que pot estar bé a nivell general–, doncs, de cedir diners a les entitats bancàries, aquest 1 per cent –per cert, que moltes, la major part d'elles, se'ls han deixat allà guardadets, no?–, però en canvi aquests bancs deixen aquests diners al 4 per cent a les entitats públiques, als governs. I més complicat i més dolent, des del meu punt de vista: no hi ha crèdit als privats. O sigui, tampoc han, diguéssim, desembossat, que aquest és un dels elements claus que deia la senyora Borrell de la necessitat d'un creixement econòmic. Si no hi ha creixement econòmic, no hi ha sortida de la crisi. És el mateix que jo preguntava abans, fa un moment: un inversor què és el que voldrà, una societat o una economia comprimida, o una economia expansiva? On anirà, si ha de triar?

Aquest és el peix que es mossega la cua o és el cercle viciós de què no ens en sortim mai, no? Per això vull, senyor Tugores..., també senyora Borrell, que vostè també ho ha fet. Escolti, deia el senyor Tugores: «Reflexionem: per què fan aquestes lleis?» –aquestes normes, perdó, no és lleis de la Unió Europea; aquí sí. Aquestes decisions no han estat escollides. O sigui, algú ha pres aquesta decisió d'anar per aquesta austeritat radical, que deia l'Anton Costas o el mateix Paul Krugman, que ens porta a una situació de patiment i de dolor també a la societat, no? –no només la nostra, la grega i moltes altres a nivell europeu–, sabent, com saben, que no ens en sortirem.

No ens en sortirem sobretot els perifèrics, els anomenats «perifèrics»... –no m'agrada, eh?, aquesta paraula, però bé, va, utilitzem-la perquè ens entenguem– no ens en sortirem; però ells ho saben, que Grècia no se'n pot sortir; saben que ni Espanya ni Catalunya, amb aquesta situació i si ens fan complir fil per randa, no ens en sortirem. Ho saben, en són conscients. Per què, malgrat això, continuem imposant aquestes normatives, i nosaltres, bé, els governs de torn –en aquest cas de Convergència i Unió i el Partit Popular– accepten amb total resignació aquesta situació? És possible que hi hagi gent, persones, que són conscients del mal que produeixen aquestes polítiques i malgrat tot les continuen portant a terme?

Jo voldria, senyor Tugores, i també vostè, senyora Borrell, que també ha entrat per aquí, si ens podrien ampliar aquesta reflexió. Jo ja entenc –i aquesta és una opinió meua–, que aquesta Llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya no serveix absolutament per a res; com a molt, alguns diuen –no sé si ho ha dit el senyor Tugores– per generar confiança. Jo crec que la confiança només es genera amb el creixement econòmic, amb les mesures que permetin aquest creixement econòmic. I sobretot creixement econòmic basat –i acabo, senyora presidenta– en el desenvolupament sostenible i en aquells sectors, aquells clústers d'energia que són els que utilitza també la resta d'Europa, i sobretot també en la despesa pública. Ens hem tancat totalment en la inversió pública –totalment–, com si això fos un anatema, quan evidentment els països del nord d'Europa, per exemple, són els que en aquests moments són més capaços de fer front a la crisi i són els que inverteixen més en despesa pública –des d'abans, és veritat, no des d'ara, i que continuen, no? Ho dic perquè..., per veure –i acabo– si encara il·luminem una mica més no a nosaltres –a alguns d'aquesta cambra segur que sí–, però sobretot també a la ciutadania, perquè no saben què és el que els està passant.

Gràcies, senyora presidenta, per la seva amabilitat.

La vicepresidenta

Moltes gràcies, senyor Boada. Tot seguit, doncs, el senyor Sergi de los Ríos, en nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Sergi de los Ríos i Martínez

Sí, moltes gràcies, senyora presidenta. I, en primer lloc, agrair molt les intervencions del senyor Tugores i de la senyora Borrell, jo crec que avui, aquestes dues intervencions –a més a més, casualitat que hagin estat substanciades conjuntament– han aportat una certa frescor en aquesta Comissió d'Economia, a fi i efecte, també, de veure diferents punts de vista i, per tant, frescor i valentia a l'hora de fer determinades afirmacions que a vegades en altres compareixents veiem, doncs, que volen arribar allà, però no acaben d'arribar-hi, i donen toms... I a vegades un agraeix, i molt, que es parli clar –que es parli clar. I vagi per endavant a tots dos aquest agraïment d'haver parlat clar en aquest poc espai de temps que han tingut.

Jo em quedaria amb una afirmació, que a més a més han compartit tots dos, no?, que és que quan parlem d'aquest objectiu, no només parlem d'una ràtio; una ràtio que té un numerador, un denominador –que tots ens fixem només en el numerador, però ningú es fixa en el denominador. I realment és cert –és cert. Si hi ha un increment del producte interior brut, automàticament baixa aquesta ràtio i, per tant, s'aconsegueix més fàcilment aquest objectiu. I jo crec, doncs, que això també obre la porta a un altre aspecte, que és aquell de dir: increment o afavorir el creixement econòmic també va en la línia de disminuir el dèficit públic. I això és una realitat –i això és una realitat. I fins ara potser estàvem massa centrats a veure aquesta problemàtica només des d'una òptica i no obrir l'òptica, que és el que crec..., l'interessant que han fet tots dos en la seva compareixença, avui.

Nosaltres, com a grup parlamentari, la nostra posició és..., evidentment, creiem que ha d'haver-hi un objectiu de dèficit, creiem que ha d'haver-hi un principi d'estabilitat, però on no estem tan d'acord, o on creiem que aquesta llei..., en la tramitació parlamentària és on s'ha de flexibilitzar. S'ha de «flexibilitzar»: aquesta paraula que està tan de moda en les darreres hores, que tothom demana flexibilitzacions dels objectius de dèficit públic –l'Estat espanyol a Europa, Catalunya a l'Estat espanyol, etcètera. Nosaltres també la demanem i, de fet, en el debat a la totalitat que vam fer aquí, al Parlament, vam anar en aquesta línia i vam presentar una esmena a la totalitat, però amb un text alternatiu que precisament anava en aquesta línia de la flexibilització.

Els voldríem demanar dos preguntes molt concretes: nosaltres argumentem aquesta flexibilització que ha de tenir addicional, per entendre'ns, Catalunya, en dos aspectes. Un: patim un dèficit fiscal, i creiem que aquest sol fet hauria de permetre o hauria de facilitar aquesta més flexibilització en aquest objectiu de dèficit. Voldria conèixer-ne la seva opinió. Segona qüestió –i vaig acabant, senyora presidenta–: voldríem també aquí la Generalitat, i per extensió les comunitats autònomes, tenen competències en aquelles polítiques més expansives –és a dir, educació, salut, serveis socials–, per tant, si també ha d'haver-hi més flexibilitat o no en l'objectiu de dèficit, qui..., l'Administració que realment porta aquestes..., són responsabilitat seva aquestes polítiques més expansives; també ho voldríem saber.

I, per acabar, vostès creuen, per exemple, que una llei d'aquest estil –d'estabilitat pressupostària– hauria de tenir algun tipus de clàusula sota la qual... Poso un exemple perquè s'entengui. Suposem que ara ja funcionés, aquesta llei d'estabilitat. Hauria d'haver-hi una clàusula sota la qual en moments de no-compliment de l'estabilitat pressupostària –per exemple, ara no s'estaria complint–, un govern no pot eliminar un impost? És a dir..., i vaig a un cas molt concret. És a dir: ara mateix suposem que això funcionés. Hauria d'haver-hi una clàusula que hagués impedit que el Govern de la Generalitat hagués eliminat l'impost de successions per a les grans fortunes? O, en tot cas, més que impedir-ho és dir: si elimino aquest impost, com a mí-

nim creo una altra figura que em compensi la recaptació. Creuen que seria interessant que hi hagués una clàusula d'aquest estil en una llei d'estabilitat pressupostària?

Gràcies.

La vicepresidenta

Gràcies, senyor de los Ríos. Tot seguit, pel Subgrup de Ciutadans, el senyor Cañas té la paraula.

Jordi Cañas Pérez

Sí, gracias presidenta. También agradecer al señor Tugores y a la señorita o señora Borrell su comparecencia.

Ambos han coincidido, primero, en un ángulo diferente al que habíamos visto durante esta tarde, ¿no? Yo destacaría, de la exposición del señor Tugores, el evidenciar que evidentemente la necesidad de establecer unos mecanismos de control del endeudamiento público tiene que estar parejo a unos mecanismos de control del endeudamiento privado. Porque uno de los grandes problemas que se encuentran, por ejemplo, en nuestro país, frente a la confianza de poder devolver la deuda, no es si es capaz de poder devolver la deuda pública –que está por debajo de la media europea–, sino si será capaz de devolver la deuda privada. Ese es el gran drama.

Por lo tanto, parece que esta medida, tomada a nivel europeo y después en trasposición a la normativa española y posteriormente a la autonómica, parece que queda coja. Y en ese sentido, yo creo que su reflexión es muy ilustrativa de cuál es, también, la forma de acercarse al problema, ¿no?, por parte de la Unión Europea y, después, de los sucesivos gobiernos nacionales y autonómicos. Es decir, que ¿qué pasa? Porque si somos capaces de atar o de controlar o de limitar el endeudamiento público, en paralelo no somos capaces de limitar o poner elementos también de evaluación del endeudamiento privado y la repercusión que puede tener, la incidencia, sobre las finanzas públicas, ¿no?, como estamos comprobando.

Pero hoy estábamos aquí para hablar, en principio, de este Proyecto de ley de estabilidad presupuestaria. Y yo vuelvo a hacer la misma pregunta: si ustedes lo creen necesario. Y repito: este –el autonómico, ¿eh?, en concreto este– que se adelanta a la aprobación de la ley orgánica por parte del Congreso de los Diputados, si creen que es necesario; después, si creen que es idóneo, y, sobre todo, si va a ser útil.

Y me explico. Porque también han coincidido ambos –y esto sí que ha sido un mensaje general– en que era una especie como de... –¿cómo decirlo?–, una declaración de intenciones, ¿no?, para generar y recuperar la confianza. Primera pregunta: ¿confianza de quién? Porque ¿a quién le estamos haciendo demostrar la confianza? –como comunidad autónoma me refiero–, ¿a quién? Porque, que yo sepa, no hay nadie inspeccionándonos qué estamos haciendo. Sí inspeccionando al Reino de España o al Gobierno de España o a las administraciones públicas españolas, pero que en

principio ya pondrán sus elementos de coordinación legal a través de la ley orgánica: de momento la modificación constitucional, la firma de la modificación de los acuerdos europeos, y después la transposición a las normativas autonómicas. Pero, ¿por qué nos tenemos que adelantar? ¿Y por qué limitarnos a la norma estatal? O sea, realmente, ¿quién nos está mirando? Pero si tendremos que recurrir a los bonos patrióticos, quiero decir... No hay nadie fuera, ¿eh? No hay inversores ahí, examinado con lupa *a veure què fan els catalans*. No, desgraciadamente no hay nadie ahí fuera.

Y finalizo. Y después, una pregunta, porque ustedes plantean la recuperación de la confianza en el qué, ¿no?, o sea: «Sí, sí..., devolveremos» –devolveremos– «nuestros préstamos, seremos buenos.» Pero la pregunta es ¿cómo? ¿Eso cómo se hará? Porque no solo no puede hacerse..., y ahí ustedes también han coincidido y repito ese ángulo diferente que han aportado. El qué, todos sabemos que hay que hacer: devolver lo que hemos pedido prestado, y comprometernos a no volver a pedir más de lo que somos capaces de pagar. Pero, bueno, ¿cómo lo vamos a hacer? Porque, claro, sin yacimiento, sin ese famoso denominador, por muchos numeradores que pongamos, pues, será esto: un brindis al sol. Esto ya no es únicamente una declaración de intenciones, puede convertirse en un brindis al sol.

Y una última pregunta: si realmente acabamos aprobando esto, ¿nos podrían orientar acerca de cómo poder garantizar que se cumpla y qué habría que pasar si algún gobierno no lo cumple? Porque, claro, esta ley –como sospecho en la ley orgánica que se acabará aprobando en el Congreso de los Diputados– no establecerá mecanismos de control. ¿Qué pasa si una administración lo incumple? Aquí no pone nada. Aquí pone que no lo haremos. Ya, pero toda ley que no tenga un régimen sancionador... ¿Ustedes qué propondrían? ¿Qué habría que hacer con aquellos que se exceden de lo que aprueben en una ley?

Y acabo: ¿por qué creen ustedes que no se aplican mecanismos de control y de sanción en estas leyes? ¿Porque alguien tiene claro que no las va a cumplir? Esto ya es la punta del margen.

Gracias nuevamente a los dos comparecientes.

Gracias, presidenta, por su paciencia.

La vicepresidenta

Gràcies, senyor Cañas. I per acabar aquesta ronda, pel Grup Parlamentari de Convergència i Unió, té la paraula la il·lustre senyora Senserrich.

Maria Senserrich i Guitart

Moltes gràcies, presidenta. Primer, agrair a la senyora Borrell i al senyor Tugores la seva presència avui a la compareixença que ens han..., que hem escoltat molt gustosament.

Diverses qüestions. Primer, a la senyora Borrell preguntar-li... ha comentat que el fons de reserva creu que no està desenvolupat o que s'hauria de desenvolupar més profundament. M'agradaria si pogués ara fer-nos

algun tipus d'aportació de com creu que hauria d'haver algun punt que pogués ajudar-nos a aclarir això.

Després –això ja per a tots dos ponents–, el tema de..., altres ponents han anomenat que seria bo que hi hagués un consell de política fiscal independent que assessorés o fes algun informe, vinculant o no, per tenir present en aquesta llei, en el seu seguiment.

També, el tema del sostre de despesa. Vostès no ho han esmenat, però als altres ponents també els ho he preguntat..., que és el fet que, doncs, a la llei de Madrid hi ha, a part de l'estabilitat pressupostària..., el fet que hi hagi un sostre de despesa. Com veurien el fet que a Catalunya també ens ho autoimposéssim, d'alguna manera.

I, per últim, des de Convergència i Unió tenim clar que no només amb la Llei d'estabilitat pressupostària sortirem del forat on ens trobem, sinó que ens calen altres mesures com el pacte fiscal. Com ho veuen vostès i com ho valoren, si ens pot ajudar en tota aquesta situació.

Moltes gràcies.

La vicepresidenta

Moltes gràcies, senyora Senserrich. I ara, per un torn de cinc minuts, doncs, començant pel senyor Tugores, si poden fer tan amablement les respostes.

Moltes gràcies.

Joan Tugores i Ques

Gràcies. Intentaré agrupar les meves respostes per cobrir el màxim de preguntes o de comentaris que s'han fet, començant pel darrer: la proposta de moda d'un consell de política fiscal independent.

Mirin, amb l'excusa que la política monetària era massa important per estar sotmesa a una institució democràtica parlamentària, la política monetària ja no la fan els parlaments, ja no la fan els governs, està transferida a un... Si fem el mateix amb la política fiscal, al seu Parlament –al de vostès– quina feina els queda? I, per tant, jo no seria partidari d'això, no per respecte al Parlament –que també–, sinó per respecte a quelcom més important, que és respecte a la democràcia. Si els representants democràticament triats no tenen res a dir, o poc a dir, o han de seguir ordres o informes vinculants en política monetària –que ja ens trobem en passat– i a més en política fiscal, *apaga i vámonos*, com es diu en castellà. Per tant, les meves absolutes reticències –per no dir la meva radical oposició– a aquesta proposta que..., bé, prefereixo abstenir-me de donar més qualificatius.

Com sortirem de la crisi? Per entendre la meva valoració –que la faré al final– de quina utilitat pot tenir aquesta llei, per mi és fonamental entendre quin és el principal problema que tenim per sortir de la crisi. I el principal problema que tenim de la crisi i que fa que a Catalunya i a Espanya sortir de la crisi sigui més difícil que a altres indrets d'Europa del centre o del nord..., el problema que tenim és que aquí vàrem permetre, per diferents motius que avui no toquen, una hipertròfia de determi-

nats sectors que ni ocupaven mà d'obra especialment qualificada, ni eren modèlics en la seva productivitat, però com que es podien guanyar diners a curt termini els vàrem hipertrofiar.

Els estudis empírics demostren que els sectors hipertrofiats varen arribar a suposar a Catalunya/Espanya –que en això són força semblants–, l'any 2006-2007, entre cinc o sis punts del PIB per sobre de la mitjana europea. Aquests cinc o sis punts del PIB, que generaven activitat i generaven ocupació –de baixa qualificació, però ocupació– han caigut per sempre, o almenys per vint anys o per trenta. I, per tant, quan sortirem de la crisi? És una pregunta que ens fan molt als que ens dediquem a això. Sortirem de la crisi quan siguem capaços de generar noves fons d'activitat, de riquesa i d'ocupació per una dimensió equivalent d'aquest 5 o 6 per cent del PIB que ha caigut per sempre. I això no ho hem d'oblidar; tota la resta és perifèric a això –per fer servir la paraula «perifèric».

I, per tant, la pregunta és: aquesta llei és útil?, o qualsevol altra pregunta que em facin sobre si tal disposició o tal mesura. Jo sempre ho reconduexo al mateix: aquesta mesura és útil per fomentar la generació d'empresariat, de teixit emprenedor, d'activitat, de riquesa, d'ocupació, per substituir aquest 5 o 6 per cent del PIB, que mentre no el substituïm no sortirem de la crisi? Aquesta llei és útil? Bé, és diu per donar confiança. A qui?, es preguntava. Als creditors internacionals, que tenen informació detallada fins i tot d'un país petit a nivell global, com Catalunya; tenen informació microscòpica de màxim detall, per donar credibilitat o confiança als nostres socis europeus, que fan servir el discurs de la indisciplina fiscal del sud d'Europa, que, deixant de banda Grècia, no està justificada, perquè nosaltres fa quatre anys teníem superàvit.

I, per tant, per donar confiança als nostres socis, que de vegades ens miren..., en fi, aquest racisme fiscal que ja s'installa a Europa per donar copies d'aquesta llei. I una cosa molt important també, potser secundària, però és per donar confiança a un sector privat que es troba que els diners que presta el Banc Central Europeu a l'1 per cent, els dediquen, les entitats financeres, o a guardar-lo al Banc Central Europeu o a comprar deute públic al 4 o al 5 o al 6, però en cap cas arriba al sector privat. I, per tant, hem de donar confiança al sector privat que el sector públic no detraurà ni un euro més de l'estrictament imprescindible de l'eventual finançament que necessita el sector privat, bàsicament per generar aquest 4 o 5 o 6 per cent del PIB, que mentre no el generem no ens en sortirem.

I la meua pregunta cabdal és: a Catalunya veiem que surten aquestes noves fonts de generació de riquesa per un 4 o un 5 per cent equivalent? Què podem fer? Aquesta, per mi és la pregunta cabdal, i totes les altres preguntes, mesures polítiques, resolucions i tal, tenen com a referència aquesta.

El president

Ha acabat, doctor?

Joan Tugores i Ques

Sí, sí..., gràcies.

El president

Senyora Mireia Borrell, té vostè la paraula.

Mireia Borrell Porta

Pel tema de si és útil o no, que ho havia preguntat la diputada socialista i el de Ciutadans, jo crec que a mitjà termini la llei, o a llarg termini, sí que és útil. És a dir, és una llei que..., l'estabilitat pressupostària per si, jo crec que és lògic demanar-la, el que passa, que és veritat que el *timing*, tal com he dit, crec que és una mica arriscat, crec que és bastant arriscat.

També, per altra banda, és veritat que, donades les necessitats de crèdit que té Catalunya, doncs, sí, pot ser útil, però llavors és el que vostè diu, que potser hi pot haver una declaració d'intencions, no cal que sigui una llei. És a dir, en general sí, però el *timing* crec que no, que és massa arriscat. Això contesta el que vostè m'havia preguntat: «Ens avancem dos anys. És bo? És dolent?» Per mi és arriscat, ho torno a repetir.

Quant al 0,14 per cent, jo tampoc sé d'on ve, vull dir no ho sé i no sabia com justificar-lo. També és, una mica, com el 3 per cent del Pacte d'estabilitat i creixement europeu, que també es va parlar i molts experts deien: «Bé, i per què el 3 per cent, no?» De vegades, no ho sé, sembla que els números no se sàpiga molt d'on vinguin.

Quant als corrents de pensament actuals europeus que ha destacat el diputat d'Iniciativa, és veritat, és el que he dit. Quan ho ha dit vostè ha sonat més radical que quan ho he dit jo, però... (*Rialles.*) No, és veritat, vull dir, continuo pensant això. El que passa, que també vull recalcar que la llei en si, una altra vegada, no crec que sigui ni de dretes ni d'esquerres, però és veritat que quan hi ha un corrent econòmic, sembla que hi hagi..., bé, que sigui com global o occidental i que tothom tendeixi al mateix corrent.

Per què es fan aquestes lleis? Bé, no crec que sigui una llei inútil. Tal com ens han dit, ens hem de fixar en el denominador, i li dóna molta importància –perquè crec que no ens hi fixem prou– al creixement econòmic; també ens hem de fixar en el deute. El problema de deute hi és, potser ha estat creat per la crisi financera, potser no ha sigut el problema primer que teníem, però ara mateix hi és. I, per tant, per solucionar aquest problema, jo crec que la llei, doncs, sí que és bona.

Quant al tema de la confiança, és que és molt important, vull dir. De vegades es diu: «Una llei només per a generar confiança sembla, doncs, que no hagi de ser.» Però, bé, no sé si malauradament o per sort, la credibilitat juga un paper molt important a les polítiques econòmiques i a l'èxit o no d'aquestes polítiques econòmiques.

Què mes?... Sobre el que vostè ha dit, que no hi ha ningú inspeccionant-nos. Jo crec que sí. És a dir: que els mercats ens inspeccionen i a Catalunya també. És a dir, només cal veure els mitjans de comunicació inter-

nacionals. No dic que tothom parli de Catalunya cada dia, és veritat, però es parla molt de les comunitats autònomes d'Espanya i dels problemes de finançament a Espanya. I, per tant, Catalunya, com a comunitat autònoma, doncs, també surt als mitjans internacionals i també és objecte de crítica o no.

El tema de les sancions. És veritat: què passaria si un govern no compleix? Doncs, bé, ja ho he dit, no crec que hi hagi mecanismes de correcció i, bé, és un aspecte negatiu, diria jo, que caldria solucionar.

Quant a si s'ha de flexibilitzar la llei, pel dèficit fiscal, per les polítiques expansives..., i la clàusula, la veritat és que no m'ho havia parat a pensar. *A priori* em sembla, el tema de la clàusula, doncs, que, bé, que és una bona idea, el que passa és que tampoc li he donat moltes voltes. És interessant.

Quant al fons de reserva, jo em referia al fet que jo no l'he vist desenvolupar d'aquí –bé, perquè són quatre línies que ho expliquen–; llavors, jo crec que no tinc el coneixement suficient per dir si aquest fons de reserva és una solució per al problema de la flexibilitat o no.

Sí, i quant al pacte fiscal, bé, jo crec que sí, que el dèficit fiscal que té Catalunya actualment és insostenible i que, per tant, juga un paper important a l'hora de definir, doncs, aquesta llei.

És tot.

El president

Moltes gràcies, senyora Borrell. Gràcies, doctor Tugores; gràcies, senyora Borrell, per les seves intervencions i les seves paraules, que han estat seguides amb molt d'interès pels diputats. I quedem a la seva disposició també per a noves compareixences.

Moltes gràcies.

La sessió se suspèn a les set del vespre i deu minuts i es reprèn a les set i tretze minuts.

El president

Senyores i senyors diputats, si vostès són tan amables, reprendrem els treballs de la comissió.

Ho fem per rebre els tres darrers compareixents en aquesta sessió de 7 de març, als qui donem la benvinguda: a la senyora, doctora Miren Etxezarreta Zubizarreta, catedràtica emèrita d'economia aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona –sigui, senyora, molt benvinguda–; al doctor Jordi Roca Jusmet, catedràtic de teoria econòmica de la Universitat de Barcelona –senyor Roca, sigui vostè molt benvingut–, i al professor Lluís Torrens Mèlich, catedràtic d'economia... (*Veus de fons.*) No és catedràtic d'economia..., m'han posat aquí «catedràtic d'economia». Disculpi'm. (*Veus de fons.*) Segurament ve al bon lloc, però en el pitjor moment. (*Rialles.*) Si a vostè no li importa ho deixem per a un altre moment... (*veus de fons*) –si a vostè no li importa ho deixarem per a un altre moment. Però, senyor Torrens, sigui vostè molt benvingut als treballs de la comissió.

Compareixença

de Miren Etxezarreta, catedràtica emèrita d'economia aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona, amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00234/09).

Doctora Etxezarreta, té vostè la paraula. Han estat presents durant el debat anterior: són deu minuts –deu minuts, deu minuts–, i els grups parlamentaris prendran posició. Endavant, senyora.

Miren Etxezarreta Zubizarreta (catedràtica emèrita d'economia aplicada de la Universitat Autònoma de Barcelona)

Molt bé, moltes gràcies. Bona tarda a tothom. Y yo agradezco el honor que se me hace en la petición de comparecencia que me han enviado. Aunque por respeto al Parlament y a la convocatoria de comparecencia me presento en este acto, quiero señalar una serie de objeciones al procedimiento en sí mismo, que hace que mis comentarios sean muy limitados. A esta hora de la tarde ya al final está casi todo dicho, pero de todas formas alguna cosita más se puede añadir.

Respecto al procedimiento, yo creo que una comparecencia de diez minutos para comentar sobre un texto legislativo, que aunque es breve es de indudable trascendencia para la vida económica y social de la nación, constituye en sí mismo una limitación que impide una consideración adecuada de la materia objeto del comentario propuesto.

En el *procediment legislatiu* se señala que «l'objectiu de les compareixences és copsar la sensibilitat dels ciutadans potencialment afectats per la normativa i recaptar dades i informacions dels especialistes en la matèria corresponent.»

A mí me parece que un comentario a realizar cuando el proyecto de ley en cuestión ya está publicado en el boletín oficial de la Generalitat, deja muy poco –si alguno– tiempo y espacio para que los comentarios en cuestión tengan alguna incidencia en la ley que se apruebe. A mi entender, si se pretende que, además de quienes por ley deban realizarla, otras partes de la sociedad tengan alguna incidencia en el texto legal, esta tarea debería integrarse en etapas muy anteriores en la génesis de la ley, y facilitar una participación más amplia de quienes se solicita la colaboración. Una sesión como la que yo he visto esta tarde podría ser muy interesante y muy válida en un momento de trabajo, en un seminario de trabajo, cuando la ley está en sus inicios; mucho menos cuando la ley está ya conformada en un proyecto específico.

Por otra parte, comentar sobre una ley aislada es muy limitado, ya que su cumplimiento y sus efectos dependerán de otras variables que incidirán fuertemente en la operación de la ley. Ha habido muchas referencias –en lo que yo he escuchado por lo menos– a lo que puede pasar en la ley del Gobierno central; ha habido menos en lo que puede pasar en la ley de la economía de la Unión Europea; tendríamos que tener en cuenta qué va a pasar en otras variables: se ha hablado del

denominador, del numerador. Bueno, todo esto supone un conjunto que hace que comentar estrictamente sobre un aspecto de una ley interesante, pero limitada, no sea demasiado efectivo, a mi modo de ver.

En el caso particular de esta ley, limitada a establecer un objetivo de estabilidad presupuestaria para el Gobierno de la Generalitat de Catalunya, no hay muchos aspectos sobre los que se pueda comentar, de forma que la carencia de otros aspectos debatibles hace que los comentarios sobre la ley se reduzcan a la aceptación total o al rechazo total de la misma.

Por todo ello, considero que las comparecencias establecidas –que ya he dicho que agradezco–, y por supuesto esta comparecencia entre ellas, tienen muy poco sentido y se convierten en un mero procedimiento estatutario, que resulta en un consumo gratuito e innecesario del tiempo de los miembros de la comisión, que están escuchándonos aquí y que deben estar, diría yo, bastante aburridos, y de la capacidad profesional de los comparecientes.

Considero interesante que se trate de integrar a otros miembros de la sociedad en su calidad de profesionales o de ciudadanía en los procesos de generación de las leyes, pero entonces pienso que se tendría que hacer de otra forma, en otros momentos del proceso, con otros sistemas de participación y de trabajo, para que la aportación fuese útil, y no un aspecto meramente formal que puede rondar en un pequeño y fútil espectáculo.

De todos modos, como una prueba de que trato de tomar en serio la tarea para la que se me ha requerido, sí que paso a hacer algún comentario sobre la ley.

Una ley como la que se propone supone la negación del propio concepto de política económica, que por definición consiste en el papel que juega el Estado en la economía, y que necesariamente tiene que depender de las condiciones en que se desarrolle esta última, en la evolución de la economía. Es bien conocida la necesidad de políticas anticíclicas; nadie habla de que un equilibrio fiscal a plazo cíclico o a plazo medio sea conveniente, pero sin embargo, dependiendo de cómo se mueva la economía, son necesarias las políticas anticíclicas, que sin embargo esta ley hace imposibles al fijar límites tan estrechos al déficit público.

Me parece muy contradictorio que frente a la constante insistencia de la importancia de la flexibilidad en prácticamente todos los aspectos de la vida económica, y especialmente en el mercado laboral –hay que ser flexibles–, se introduzca, sin embargo, una ley que la hace totalmente rígida, a la política económica, negando la posibilidad de una acción pública compensatoria.

Una ley de estas características implica también una profunda desconfianza en los políticos catalanes. Yo no sé si se percibe con claridad lo que esto supone. Se supone –o yo por lo menos lo he supuesto toda mi vida y sigo suponiéndolo– que los políticos catalanes son capaces de entender su responsabilidad en la gestión de los intereses del país y de la Administración pública, de forma que no es necesario constreñir por ley sus decisiones. Parece obligado suponer que

el déficit existente no ha sido debido a medidas erróneas o fruto de la incompetencia o falta de responsabilidad de los políticos, sino consecuencia de las dificultades económicas que atraviesa el país, por lo que limitar sus decisiones de esta manera parece involucrarles en la competencia o la irresponsabilidad, y no es nada más que un producto bastante degradado de las teorías del *public choice*, que han estado de moda en Estados Unidos hace bastantes años. Yo creo que se debería suponer –yo por lo menos quiero suponer esto– que los parlamentarios catalanes y sus asesores saben lo que hacen y que no necesitan una ley que les limite.

Pasando concretamente a la ley, fijándome en el artículo número 4, del saldo estructural, se han dicho ya muchas cosas, pero yo querría abundar un poco en la conocida dificultad técnica de estimar el saldo estructural, que en este artículo se define como «el saldo presupuestario que es produciría si l'economia estigués sobre la senda de creixement tendencial.» En las condiciones en que evoluciona la economía catalana, la del Estado español y europea, me parece una tarea imposible poder estimar cuál es la senda de *creixement* potencial que no esté atravesada por decisiones arbitrarias múltiples. Es decir, que los estadísticos y los econométricos, y los políticos incluso, que establezcan este saldo del crecimiento tendencial, pues, tomen una serie de decisiones, de buena voluntad seguramente, pero que distan mucho de ser decisiones precisas y rigurosas.

¿En qué elemento se basará la senda de crecimiento potencial? ¿En los que determinaron la evolución de la economía en los años 2000 a 2005, o en los del 2005 a 2010? En los dos años ha habido crecimiento. Es verdad que se realizan estas estimaciones, pero a mí me parece que no queda más remedio que aceptar que estas «estimaciones» –entre comillas–, por muy riguroso y solvente que sea el organismo que las realice, incorporan en ellas múltiples decisiones de tipo totalmente arbitrario, que deberían impedir que tuvieran el aspecto tan rígido y tan obligatorio que se les impone.

Por ejemplo, esta semana..., bueno, perdón, la semana pasada, hemos visto como el Fondo Monetario Internacional, el Banco Central Europeo, el Banco de España y alguna agencia de evaluación han hecho todos estimaciones de la posible tendencia del PIB español completamente contradictorias y... No, no, «contradictorias» no, todas iban a disminuir, pero todas ellas con bastantes diferencias.

Entonces, verdaderamente, si hablamos de credibilidad, yo quizá porque ya llevo muchos años en este oficio..., las estadísticas hay que usarlas y me parece que pueden marcar tendencias, pero desde luego tienen muy poca credibilidad si se toman como cifras exactas que reflejan un punto concreto.

De aquí que el establecimiento del 0,14 del PIB catalán como el límite de déficit presupuestario para 2018 que se fija en el artículo 6, tiene este carácter totalmente arbitrario, que se desprende del no menos arbitrario –que ya lo dijimos en su día además– 3 por ciento, por ejemplo, que se ha fijado para 2013 como límite

para el déficit de presupuesto de los estados miembros, que ahora ya ha sido cambiado al 0,5. ¿Por qué el 0,5 y no el 3 por ciento? ¿Por qué no el 0,4 o el 5 por ciento? ¿Por qué no el 6 o el 0,2? ¿Qué razones rigurosas existen para fijar dichos límites cuantitativos?

Entonces, mi punto es que, con estos límites, lo que no se puede hacer es entronizar una cifra fija con la rigidez con la que estamos entronizando la que hace cuestión de esta ley. La fijación de estos límites presupuestarios corresponde además a una determinada escuela de pensamiento económico: la escuela neoclásica, con la política económica denominada neoliberal, que es la que está en el fondo de todas las medidas que han conducido a la crisis económica además.

Este es un tema de gran calado que requeriría un debate mucho más amplio entre quienes tienen el poder de decisión respecto a las decisiones económicas. Pero me figuro que todas las personas que estamos en esta sala sabemos perfectamente que esa línea de rigor que está potenciando Alemania está cada día más discutida a nivel de muchos profesionales y de muchos políticos. Es un grupo creciente los que discuten si esta realmente es la política que se tendría que seguir.

Así que en estas condiciones no es extraño que durante varios años no se hayan cumplido los límites que fijó –en 1997, no nos olvidemos– el Pacto de estabilidad y crecimiento. Y antes se ha mencionado que países tan importantes como Francia y Alemania, además de otros muchos, dejaron de cumplirlos. No hace falta tener grandes dotes de predicción –que además los economistas mejor no probemos a hacerlo– para señalar que es muy poco probable que estas condiciones se cumplan para el año 2018. Ya no se están cumpliendo actualmente; ni siquiera se han cumplido las de este año, por las razones que sean. Seguramente no se va a cumplir lo del 5,8 de este año, y ya veremos qué pasa el año 2013, que parece que intentar llegar a un 3 por ciento de déficit es casi creer en los milagros de Lourdes.

Al integrarlos en un esquema de límites cuantitativos tan extremos, estos déficits, que en algunas condiciones pudieran ser viables –o por lo menos algunos de ellos–, se consideran impracticables y dan lugar a distorsiones muy potentes de la actividad económica de un país y en justas medidas en el ámbito social. Tanto es así que incluso –seguro que ustedes también lo saben– doce jefes de gobierno se han dirigido a la Unión Europea pidiendo que estas medidas de austeridad se completen con otras orientadas al crecimiento, aspecto que implica necesariamente un aumento del gasto público, o un aumento del déficit, o un aumento de la imposición.

Y aquí me encuentro con una sorpresa, no por esperada menos penosa, en el sentido de que el aspecto de imposición está totalmente ausente del proyecto de ley. Incluso entre los estrechos límites que permite la legislación del Estado español no hay ni una sola mención a la posibilidad de aumentar los ingresos necesarios por medio de un cambio en la legislación impositiva de Catalunya, o de presionar para un cambio de la del Estado español, y ya se ha mencionado que

incluso se han disminuido determinados impuestos o se ha eliminado alguno.

Es importante que los gastos se ajusten a los ingresos, lo dice la ley, pero también es muy importante que se revisen las posibilidades existentes de un sistema fiscal más justo y eficiente, donde quienes más se benefician del sistema económico se correspondan con sus responsabilidades, tanto en las cantidades a pagar como en su ejecución. Tras un periodo en que se han eliminado o disminuyen algunos impuestos, es sorprendente que en esta ley no haya ni una sola mención a las posibilidades de mejorar la eficiencia y equidad del sistema fiscal para aumentar los ingresos, así como para lograr que las obligaciones fiscales se cumplan –y hablo del fraude fiscal. Existen más recursos, no es un problema de déficit fiscal –solo por lo menos–, sino que es un problema de distribución de la renta de este país: qué pasa, dónde está el dinero, quiénes tienen ese dinero y cómo se puede distribuir el dinero para poder cubrir los objetivos que como sociedad nos estamos dando.

Un tema de particular gravedad lo constituye el artículo 7 respecto a la carga financiera. Me ha sorprendido que no se haya mencionado antes en otras comparecencias. La redacción y aceptación de este artículo, que es literalmente idéntico al introducido en agosto de 2011 en la Constitución española, convierte a Cataluña en un rehén de los mercados financieros, impidiéndole la más mínima autonomía en el cumplimiento de cualquiera de sus fines. A mí me sorprende que a veces se hable del mantenimiento de la identidad catalana –si tenemos que pagar primero la deuda, pues, ya veremos a ver qué pasa–, de sus compromisos sociales, y no menos importante del estímulo a su sistema productivo y mercantil. La letra pequeña de la reforma de la Constitución en España, que decía que lo primero que hay que hacer es pagar la deuda, bueno, nos pone verdaderamente frente al paredón.

Esta ley –para acabar–, si se lleva a cabo su cumplimiento..., que yo creo que no se va a cumplir, ¿eh?, pero yo creo que si se lleva a cabo su cumplimiento, en razón de la rigidez y limitación que impone la actividad del sector público, solo puede suponer, primero, el deterioro de la actividad económica en Catalunya, con todas las consecuencias que ello supone. Este sistema va a conducir a una disminución de la demanda importante y por lo tanto... ¿Se puede exportar? Bueno, en Cataluña el nivel de exportaciones es bueno, se está haciendo un esfuerzo importante; pero uno no exporta todo lo que quiere, sino lo que le compran, y entonces no sé yo si la exportación va a poder completarlo.

Segundo, un incremento de las dificultades para que la estructura económica de Catalunya evolucione en la dirección de una mayor productividad, avance tecnológico y expansión de las industrias de alto valor añadido. El señor Tugores lo ha mencionado: mientras no mejoramos el sistema productivo de este país, el fondo de los problemas no se resolverá, y eso supone una renuncia a mejorar el sistema productivo catalán acorde con las necesidades que marcan los tiempos. Y sobre todo supone un profundo y gravísimo deterioro en las condiciones de vida de la población del país, que verá limi-

tados y disminuidos fuertemente sus derechos sociales, con profundas repercusiones en la cohesión social.

Supondrá también un deterioro substancial en el prestigio de Catalunya como un país adelantado, tanto en lo económico como en lo social. Cataluña se ha visto siempre como un país potente, como un país con buenas condiciones de vida, y me parece que las estamos perdiendo, tanto en el conjunto del Estado como en la Unión Europea.

Por todo ello, y por otros aspectos que los límites de tiempo me impiden añadir, considero que este proyecto de ley debería retirarse en su totalidad.

Gracias.

El president

Moltes gràcies, doctora Etxezarreta, per la seva intervenció.

Compareixença

de Jordi Roca Jusmet, catedràtic de teoria econòmica de la Universitat de Barcelona, amb relació al Projecte de Llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00236/09)

Ara és el torn del doctor Roca Jusmet. Doctor, té vostè la paraula; endavant.

Jordi Roca Jusmet (catedràtic de teoria econòmica de la Universitat de Barcelona)

Gràcies. Bé, en primer lloc, dir que és un honor estar aquí, i agraeixo l'oportunitat d'explicar davant d'aquesta comissió quina és la meva opinió, la meva reacció davant d'aquest Projecte de Llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya. I com que el temps és molt breu, i ha de ser gairebé telegràfic, resumiré la meva opinió, la meva reacció en quatre punts; alguns ja han sortit, però alguna qüestió o com la plantejaré, crec que és una mica, bé, innovadora, almenys respecte al que he sentit fins ara del debat.

Com a primer punt començaré dient una afirmació molt convencional, diguem-ne, no?, per justificar-la de fet de quelcom que potser sonarà una mica herètic, molt diferent al que s'ha dit; bé, i penso que precisament és la riquesa d'aquest tipus d'intervencions, doncs, que surti un ventall molt ampli de posicions. Doncs, com a primer punt, com deia, primer expressar també, com ja s'ha fet, que com a orientació general estic totalment d'acord que la qüestió ideal, la situació ideal, és que existeixi un equilibri pressupostari, o com a mínim una situació propera a l'equilibri pressupostari en un conjunt d'anys, no?, com a mitjana d'un conjunt d'anys, tenint en compte oscil·lacions cícliques, etcètera. I això jo crec que és així no només per les raons que normalment es diuen, sinó perquè jo no comparteixo un consens que, pel que he vist –bé, i pel que sé, clar–, és totalment majoritari entre la immensa majoria d'economistes, la immensa majoria de polítics i la

immensa majoria, de fet, de la societat, que és la idea que el futur previsible i desitjable normalment passa per un creixement econòmic sostingut –que no sostenible, que és una cosa molt diferent, diguem-ne.

Aquest consens tan generalitzat –i que aquí ha sortit molt en la poca estona que he estat aquí, no?, que parla molt del denominador, etcètera– és un consens sobre el qual jo personalment tinc molts dubtes, que el futur a mitjà i a llarg termini de les nostres societats sigui de creixement econòmic. No només sobre la possibilitat, sinó fins i tot sobre la desitjabilitat que això sigui la prioritat social de les nostres societats. I en tinc dubtes particularment per qüestions de límits ecològics, i també veient els pobres resultats que a nivell de felicitat i de benestar va estar donant l'augment creixent del consumisme que caracteritzava les nostres societats abans de la crisi econòmica.

I bé, i per què dic això? Quina relació té això amb el debat d'una llei d'estabilitat pressupostària? Bé, la relació que té és que òbviament, amb una economia que no creix, és especialment perillosa una situació persistent de dèficit públic, no?, perquè una situació persistent de dèficit públic augmenta el deute públic i normalment, doncs, al que tendirà és a augmentar la part de la renda nacional que s'ha de dedicar a pagar interessos i, per tant, no es podrà destinar a altres finalitats socials.

Per tant, estic d'acord amb aquest principi general, però –i aquí ve el segon punt, i per això aquesta és una de les raons de la meua posició contrària al projecte de llei– amb el que no estic d'acord en absolut és amb la idea que el que és convenient políticament és establir un límit quantitatiu inflexible, a partir d'un determinat moment, sobre el dèficit públic any rere any; un límit derivat d'una particular estimació a què després em referiré.

No comparteixo aquesta política per dues raons. En primer lloc –i que no té a veure amb situacions de crisi o no crisi, sinó que és una qüestió més general–, perquè em sembla molt clar que en una societat, en un període determinat, democràticament es pot pensar que és perfectament legítim fer unes inversions en determinades qüestions, per exemple, doncs –podríem pensar en molts exemples, no?–, una gran inversió en sistemes de transport públic, o el que sigui, o una gran inversió en residències per a gent gran o per al que sigui; es poden fer en determinats moments inversions que es consideren prioritàries, inclús encara que s'hagi d'acudir a endeutament públic. Clar, a l'argument es pot dir: «Però, bé, llavors estaràs fent despesa i la càrrega de pagar-ho la passaràs al futur.» Però, clar, els beneficis socials també aniran al futur i, per tant, si es considera que un projecte d'inversió té prou rendibilitat social, pot justificar en determinats moments que s'acudeixi al dèficit.

I la segona raó, que té a veure amb les situacions de dificultats econòmiques, és que pot ser justificat no tenir en determinades circumstàncies un dèficit purament cíclic, no?, que resulta automàticament de menys ingressos, de més despeses d'atur, etcètera, sinó que en algun moment pot ser justificada una política discrecional d'augmentar la despesa pública quan la despesa privada està pel terra, diguem-ne. Això pot ser

perfectament justificat, i això és tècnicament augmentar, òbviament, el dèficit estructural en un determinat moment, no?, posició que crec que no és contradictòria amb la desitjabilitat d'una estabilitat pressupostària al llarg de, si fem la mitjana, molts anys, que no sabem quants seran perquè tampoc sabem com evolucionaran les coses futures.

I, de fet, ja s'ha dit anteriorment en alguna intervenció, el mateix projecte és contradictori, eh?, com ho reflecteix l'article 8, que diu: «Ens podem saltar això quan hi ha recessió econòmica.» Però, clar, si això..., la filosofia de la llei precisament el que diu és que quan l'economia va malament has de poder tenir saldo cíclic negatiu o ha de poder augmentar el saldo cíclic, però no el saldo estructural, de fet això desmenteix l'anterior. I que se m'entengui: no critico l'excepció, el que critico és la norma, la filosofia que orienta el projecte de llei. Tal com està ja em sembla bé que es posin excepcions. Però, clar, és una excepció que en qualsevol situació et pot saltar, precisament, la filosofia del projecte; que la filosofia del projecte clarament és el saldo; augmentar el dèficit és dolent sempre, excepte que sigui automàticament derivat dels efectes cíclics. Doncs, bé, això ho desmenteix, no? Diu: «catàstrofes naturals, recessió no concreta», eh?, com deia el doctor Tugores. A la Unió Europea sembla que això s'ha concretat més, però ni tan sols es concreta, sinó que simplement es posa aquesta excepció de forma, com dic, que penso..., contradictòria. Aquest era el segon punt.

Tercer punt, ja se n'ha parlat bastant, pot semblar un punt de detall, però crec que és important insistir-hi de nou: no hi ha un consens tècnic sobre com calcular el saldo estructural. Hi han debats acadèmics sobre el tema, diguem-ne. Llavors, encara que el paper de la llei, òbviament, diu: «Nosaltres el que farem és posar restriccions al dèficit estructural», en realitat el que hauria de dir és: «Posarem restriccions al dèficit estructural, calculat segons un determinat model», i podríem discutir si aquest model és adequat o no és adequat. En economia, pràcticament sobretot hi han debats. I, per tant, posar un saldo estructurat sense explicar i sense entrar en la seva coherència tècnica, doncs, em sembla una qüestió perillosa.

I per últim, no?, el quart punt que volia assenyalar –també hi ha fet referència la doctora Miren Etxezarreta–, i a mi em sembla una cosa crucial, que és l'article 7, en el qual es fixa l'establiment del pagament del deute com a prioritari sobre qualsevol altra partida de despesa. I en aquest punt jo voldria remarcar que hi ha una situació paradoxal. Per què? Perquè la Generalitat de Catalunya, com el Govern de l'Estat i com moltes altres administracions públiques, paga una prima de risc. I la continuarà pagant, hi hagi aquesta llei o hi hagi una constitució que ho digui. Per què? Perquè els inversors lògicament saben que no es pot garantir que per sobre de tot es pagaran els compromisos del deute, perquè seria una cosa profundament antidemocràtica.

Si ens posem en la tessitura, que esperem que no hi estiguem, però que no podem descartar res..., i això és, una mica, el que ens ensenya aquesta crisi econòmica, que el futur és molt incert. Si ens posem en la situació en què el Govern de la Generalitat en el fu-

tur no podrà complir puntualment tots els seus compromisos, qui ha de decidir què és el que crearà menys costos socials? Quins pagaments s'han d'ajornar? Tenen uns drets absoluts, els titulars del deute, en comparació amb els proveïdors de la Generalitat, els seus treballadors, els usuaris de la sanitat, els usuaris d'educació? Tenen una prioritat absoluta; això és el que diu la llei.

Que, per cert, tothom sap que és impossible de garantir-ho, perquè, si no, després de constitucionalitzar que això és prioritari, la prima de risc desapareixeria. I no desapareix ni desapareixerà. Al màxim que podem aspirar –i això jo crec que tampoc és segur– és que una llei d'estabilitat pressupostària redueixi una mica la prima de risc. Llavors, dir: «Passi el que passi pagarem això abans», quan, a més, els que han deixat diners ens han cobrat més perquè potser no paguem, doncs, no deixa de ser una cosa paradoxal sobre la qual penso que és interessant reflexionar-hi.

Moltes gràcies per la seva atenció.

El president

Moltes gràcies, doctor Roca, per la seva intervenció.

Compareixença

de Lluís Torrens Mèlich, economista i professor associat de l'Escola Superior de Comerç Internacional ESCI-UPF, amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00233/09)

Professor Lluís Torrens, té vostè la paraula.

Lluís Torrens Mèlich (professor associat de l'Escola Superior de Comerç Internacional ESCI-UPF)

Moltes gràcies. Bona tarda, president, diputats i diputades; moltes gràcies per haver-me convidat a compartir.

(L'exposició de l'orador és acompanyada d'una projecció de xarts, els quals poden ésser consultats a l'expedient de la comissió.)

Passaré tres o quatre gràfics i demano disculpes al diputat Llop. I ho dic perquè és invident, no? En tot cas, m'ofereixo per explicar-li després, doncs, el contingut dels gràfics. Intentaré, amb aquesta exposició, aportar dades noves sobre les compareixences del mes de desembre i, si m'ho permeten, faré algunes reflexions sobre si aquesta llei serveix o no per sortir de la crisi.

L'objectiu principal de la meua exposició és expressar que aquesta llei, que consagra un principi de sostenibilitat de les finances públiques en què tothom pot estar d'acord, manca de credibilitat en la seva concepció i aplicació, i el que és pitjor: no serveix per sortir de les crisis i és possible que encara les agreugi. En la seva descàrrega, els diré que aquesta llei no tindrà cap efecte pràctic, ja que se li superposarà ben aviat la nova norma estatal d'estabilitat financera, que també acaba de començar el seu tràmit parlamentari.

Aquesta és una gràfica que elabora la fundació Fedea amb un indicador sintètic de l'estat de salut de l'economia espanyola. Aquest indicador té una elevadíssima correlació amb les dades d'evolució del PIB, que es coneixen amb més retard. La profunditat de la crisi del 2008 va ser la més gran dels darrers trenta anys, i amb l'agreujant que, abans que l'indicador surés..., ja ens tornem a trobar en una recaiguda, gairebé a un ritme tan profund com l'anterior.

Aquesta segona gràfica està extreta de la mateixa agència tributària espanyola, i la fa amb les declaracions mensuals d'IVA per vendes a totes les grans empreses espanyoles, les quals acaparen dues terceres parts de les vendes interiors i el 80 per cent de les exportacions de l'economia. Com veuen, el ritme de les vendes totals ve marcat per l'evolució de les vendes domèstiques. Suposo que s'hi han fixat, però la tendència de recuperació de les vendes i també de l'indicador Fedea del primer gràfic es tallen el segon trimestre del 2010.

Aquest tercer gràfic –i amb aquest acabo– és la recaptació per impostos de l'agència tributària espanyola. Cada més representa l'acumulat dels dotze darrers mesos. Veiem com també es talla la recuperació de la recaptació iniciada el primer trimestre del 2010, just quan també ho feia l'indicador de vendes de les grans empreses i s'entra en un període de congelació d'ingressos, tot i l'apujada de l'IVA o l'increment dels pagaments a compte per impost de societats.

Els ingressos anualitzats de l'agència tributària el novembre del 2011 són equivalents en euros corrents als que va tenir el novembre del 2005. En percentatge del PIB, es troba per sota del 1996, amb una caiguda extrema en l'impost de societats. Li passa el mateix a la Generalitat: la recaptació en euros corrents dels seus impostos és equivalent a la de l'any 1999, i en percentatge del PIB, inferior a la primera dada disponible a la web del Departament d'Economia, corresponent al 1982. Globalment, el conjunt de les administracions públiques espanyoles ara recaptin menys ingressos que el 2006 i gasten un 25 per cent més que aquell any.

He pintat una línia discontinua, que segueix el pendent de l'increment de la recaptació observat el primer semestre del 2010. La diferència entre el valor estimat pel novembre del 2011 i la realitat és d'entre 30.000 i 35.000 milions d'euros de menor recaptació. Si li afegim el cost dels 670.000 llocs de treball perduts el 2011, en termes de subsidis d'atur, menors cotitzacions socials i menor recaptació de les altres administracions públiques, l'impacte de les mesures de maig del 2010 és evident.

En resum: dir que el keynesianisme va fracassar l'any 2009 i principis del 2010 en la seva lluita contra la crisi és com a mínim agosarat. Al meu entendre, l'espiral de retallades en la despesa pública, iniciat el maig del 2010, provoca la doble recessió, a la qual ni l'increment espectacular de les exportacions no hi ha pogut fer res. I el més greu és que l'estalvi fiscal net aconseguit amb aquestes mesures ha estat molt inferior al que hauria succeït de no avortar la recuperació.

On és l'errada? En una bona part dels economistes que manen i dels polítics, s'ha instal·lat com a veritat im-

mutable una interpretació sofisticada de la teoria econòmica de les expectatives racionals, que, per resumir-ho, ha anat degenerant en la idea que, davant d'una situació de dèficit fiscal, el millor sempre és reduir la despesa, perquè això envia un senyal al mercat que les coses s'adreçaran i, per tant, els empresaris començaran a invertir de nou perquè confien en un millor futur.

La teoria ha desenvolupat models de simulacions que fan prediccions certament curioses. Per exemple, si s'abaixen els sous, puja la demanda interna. O si baixa la despesa pública, puja la inversió. O si baixen els impostos, puja la recaptació. Aquests models acostumen a estar fonamentats en un únic consumidor representatiu que ens porta a fallàcies repetides mil i una vegades, com les que un estat s'ha de comportar com una família, o que tots els estats poden practicar a la vegada devaluacions competitives i sortir-hi guanyant, i a la vegada obvien els principis elementals de la macroeconomia –per exemple, que els empresaris inverteixen si tenen expectatives reals de negoci. La realitat tossuda desmenteix aquests models: ni van preveure la crisi i estan fracassant a donar les claus per a la sortida.

L'endeutament en situacions de crisi com la nostra només s'acaba raonablement per la via del creixement, fent que la ràtio –i això ja ha sortit moltes vegades– del deute sobre el PIB sigui més petita mitjançant el creixement del denominador; mai per la via del desendeutament absolut mitjançant contracció de la despesa i la deflació, que ineludiblement empitjoren la ràtio. Cada retallada empitjora els comptes públics a causa del doble efecte de la caiguda de la recaptació i a l'increment de la despesa per atur. Només una economia extremadament oberta i amb capacitat de devaluar la moneda podria tenir altes possibilitats, però ara no és el nostre cas.

He fet una petita simulació sobre quin és l'impacte de reduir la despesa pública en les nostres circumstàncies actuals. Amb números molt prudents, un lloc de treball reduït al sector públic comporta entre 1,15 i 1,30 llocs de treball finalment perduts, i un empitjorament sobrevingut dels comptes públics d'entre el 50 i el 75 per cent de l'estalvi pretès. Això vol dir que per assolir cent euros nets d'estalvi, el retall planejat ha de ser entre el doble i gairebé el triple de l'objectiu. Aquesta xifra ja supera els càlculs del ministre Guindos, que ja reconeix la necessitat de retallar com a mínim un 30 per cent més de la xifra anunciada.

No vull ser catastrofista, però l'ajust previst per als dos propers anys per arribar al 3 per cent de dèficit en una economia sense creixement podria necessitar unes retallades de despesa d'entre 110.000 i 150.000 milions d'euros, si les exportacions s'estanquen. Això vol dir entre 10 i 14 punts de caiguda del PIB, en la línia del que ja ha perdut Grècia. I no m'atreveixo a dir-los la destrucció de llocs de treball, però la xifra de 7 milions d'aturats a finals del 2013 pot ser no descabellada.

Fins ara les males notícies. Les bones són que si veiem el procés a l'inrevés podem tenir una estratègia per sortir de la crisi, sempre que es faci amb cura i de manera eficient i sistemàtica. Els multiplicadors de la demanda i la recaptació fiscal afortunadament també

actuen amb signe positiu. La solució passa per una estratègia clara a curt termini, basada en el doble objectiu de creixement de la demanda interna, impulsada públicament, i de reequilibri dels comptes exteriors, que eliminin la necessitat de recórrer a nou endeutament exterior i, per tant, redueixi les pressions sobre el nostre deute.

Concretament, si un increment de la despesa pública recupera entre el 50 i el 75 per cent del seu cost per la via de la mida dels comptes públics, el que cal és buscar operacions que siguin rendibles econòmicament per cobrir almenys la part no recuperada; O sigui, entre el 25 i el 50 per cent. Cal cercar inversions que generin estalvis en la despesa corrent, com les d'estalvi energètic, l'impuls de les TIC, inversions que generin més competitivitat exterior, o el finançament parcial d'inversions en serveis lligats a la sostenibilitat, als serveis de la societat del benestar o a la millora de la competitivitat, que ara no es fan perquè no es té prou finançament o perquè finançats privatament, de manera exclusiva, no tenen prou demanda o rendibilitat.

En resum: sostinc que en l'actual situació econòmica existeixen oportunitats que ni tan sols generen més deute a curt termini –només en els primers mesos, si de cas–, i arrancarien un cercle virtuós de reactivació econòmica, confiança dels mercats i capacitats internes de retorn del deute. I el deute generat a curt termini és compensat per un increment de l'activitat econòmica que fa que la millora permanent del comptes públics superi el cost dels interessos del deute. I a llarg termini el que caldrà serà incrementar la resiliència de la nostra economia als xocs. Per això cal apropar-nos a Europa –i en la meua opinió, com més amunt millor– en estructures fiscals, productives i de recursos.

En resum: hem d'arribar a una pressió fiscal europea que permeti un nivell de despesa pública similar a l'europea, molt més sostenible, amb més treball a temps parcial i més inversió en educació i recerca. També caldrà oblidar-nos durant un temps de fer inversions improductives per motius polítics, encara que les paguin els següents. I caldrà millorar contínuament l'eficiència en el sector públic per alliberar recursos que impulsin la competitivitat; per qualitat, no per preus com encara fan alguns sectors des de fa més de cinquanta anys i pretenen continuar fent-ho.

Passem ara a analitzar els punts més importants de la llei. En primer lloc, el càlcul de creixement tendencial és una pseudociència. Com s'entén, si no, que en plena bombolla immobiliària ningú volgués admetre que part dels ingressos fiscals eren extraordinaris? Ens hauria evitat rebaixar impostos i, en canvi, aprofitar els ingressos addicionals per fer inversions per generar estalvis recurrents, reforçar la competitivitat o rebaixar la bombolla.

Una mesura positiva, tot i que no soluciona tot el problema, seria crear un organisme plenament independent, format per experts, que calculés aquestes dades a la manera que fan altres països com Suècia. Aquest organisme també validaria la credibilitat i la transparència dels pressupostos aprovats i executats pel Govern.

En segon lloc, la llei no contempla cap mecanisme de sancions, atès que no hi ha cap altra administració per sota a qui sancionar, suposo. I això enllaça amb un dels elements implícits més problemàtics d'aquesta llei: la credibilitat de tot plegat. Desgraciadament, hem vist com sistemàticament els acords d'estabilitat pressupostària s'incomplixen a tots nivells, des d'Europa fins als ajuntaments. Jo he presenciat com es retallava l'impost de successions en l'anterior legislatura i no es feia cap correcció creïble en el projecte de pressupost de despeses en tràmit al Parlament. Ho hem vist aquest any passat, com ha estat impossible complir uns objectius pressupostaris, que ja es veia per part dels que teníem certa experiència que no eren realistes. O he vist una vicepresidenta econòmica, fa pocs mesos, dir que s'acompliria el dèficit acordat del 6 per cent. I el rècord ha estat veure, fa escassos dies, el president del Govern dient que compliríem l'objectiu del dèficit, en una sala amb els seus homònims, sortir de la sala i anunciar una altra cosa en nom de la sobirania.

I si volem complir amb objectius irrealistes, se'ns despertaran els instints centrifugadors de la despesa, del Govern central cap a les autonomies, de les autonomies cap als ajuntaments, les universitats, els proveïdors, o guardant les factures al calaix, o fent recurs a imaginatius contractes de col·laboració públicoprivada, que en lloc de buscar la forma més eficient de subministrar un servei públic, el que cerquen és treure endeutament del pressupost o passar la despesa als propers governants. L'incompliment de la Llei de morositat n'és el paradigma.

En tercer lloc, la llei també parla que es podrà generar dèficit en situacions de recessió. Quins seran els límits que marcaran la recessió? Només els habituals de dos trimestres consecutius de caiguda del PIB? No serà recessió créixer un 0,1 per cent i tenir un 25 per cent d'atur i haurem de passar a estabilitzar els comptes?

Respecte a la prioritat del deute públic sobre qualsevol altra partida de despesa, han fet alguna estimació de l'encariment de la carga financera implícita de la resta de partides de despesa, en especial la derivada dels contractes de col·laboració públicoprivada que es financen en bona part amb operacions financeres internacionals? No es podria revisar aquest punt?

Finalment, parlaré sobre la xifra del 0,14 –i aquesta és la darrera taula que els posaré. Poden observar com el criteri de repartiment del dèficit entre els diferents nivells de l'Administració per al 2012 –són les columnes grogues–, proposats pel Govern central, responen més als criteris de distribució de la despesa de l'any 1995 –les columnes blaves– que als actuals, en què el pes de la despesa autonòmica s'ha gairebé triplicat mentre disminuïa el pes de la despesa central i de la seguretat social. I aquest desequilibri flagrant es replica amb la proposta de distribució del dèficit que es proposa en aquesta llei –com poden veure en les dues columnes del darrera.

Per tant, tenim una primera explicació que aquest número reflecteix una visió de fas vint anys, quan la sanitat no havia estat transferida a la major part de les

comunitats autònomes. L'any 1995, el nivell de deute públic era del 63 per cent del PIB, similar al d'avui –53 punts eren de l'Estat i 6 de les autonomies. Ara, l'Estat continua posant-hi 50 punts i les autonomies 13, però el pes de l'Estat ha passat de 34 punts a 21 i el de les autonomies de 14 a 34.

La segona qüestió té a veure amb el fet que, en el fons, aquest número és un efecte en cascada derivat de les propostes d'estabilitat de la Unió Europea, com la mateixa llei ens recorda. Sota la tendència històrica que el PIB creix un 2 per cent per any en termes reals en mitjana, el dèficit estructural del 0,5 per cent proposat per la Unió Europea, aplicat a l'actual estat del seu deute públic –del conjunt dels països de la Unió Europea–, que és del 82 per cent, faria reduir el deute en vint-i-cinc anys fins a l'objectiu del 60 per cent, perquè l'economia creixeria més que el deute. Espanya, que fa el 66 per cent, en vint-i-cinc anys es posaria al 42 per cent. De fet, per mantenir la ràtio estabilitzada del 60 per cent, s'admetria un dèficit en mitjana de l'1,61 per cent anual. Interpreto que, en lloc de posar l'1,61 es posa el 0,5 perquè ningú es fia que els governs siguin estrictes en el seu compliment.

I a Catalunya si apliquem el 0,14 per cent, el nostre deute passaria del 19,7 al 14,8, sota les mateixes condicions de creixement del PIB del 2 per cent. El dèficit que permetria estabilitzar el deute en la situació actual seria del 0,71 per cent anual, més de mig punt per sobre de la proposta de la llei. I aquesta és la pregunta crucial: què és millor per a una economia en crisi que vol canviar el seu model productiu i convergir en benestar amb els països més avançats? Reduir a tota costa el deute, o invertir 1.000 milions d'euros –que és l'equivalent al 0,5 per cent del PIB– més l'any a millorar la competitivitat del país, que es recuperen amb escreix amb més ingressos fiscals i incrementant permanentment amb 40 o 50 milions d'euros l'any els interessos pels deutes? Jo, amb les perspectives actuals, ho tinc clar.

El Projecte de llei d'estabilitat pressupostària del Govern central preveu que l'any 2020 les comunitats autònomes no superin un deute del 10 per cent del seu PIB. Les previsions per a aquest any ens donen que acabarem amb un deute de la Generalitat per sobre del 21 per cent. Això vol dir que amb un creixement fins i tot optimista del 3 per cent, haurem de generar un superàvit en els comptes pressupostaris de l'1 per cent en els vuit anys següents fins al 2020. Per a la resta de comunitats autònomes, amb un endeutament mitjà del 12,3% previst per al 2012, només equilibrant els comptes ja convergiran amb el deute fixat. Per tant, tenim dos resultats. U: la llei catalana serà inútil davant de l'espanyola. I dos: es condemna Catalunya –i aplicant el mateix concepte a València i Balears– a créixer nou punts menys al PIB en els propers anys que la resta de comunitats. La creixent bretxa de riquesa per càpita entre Catalunya i les comunitats autònomes més avançades, les forals i Madrid, s'eixamplarà encara més i convergirem amb Aragó i La Rioja.

I torno a fer la pregunta d'abans: podem renunciar en els propers anys a perdre nou punts de riquesa per es-talviar-nos un 0,4 per cent recurrent del PIB amb in-

teressos? Si el sobreendeutament de Catalunya actual reflecteix l'històric i continu infrafinançament de la Generalitat –i també cal dir-ho: una fiscalitat a la baixa arrossegada per la competència deslleial de les comunitats ben finançades–, el retall extra que ens obligaran a fer donarà lloc a un nou empitjorament absolut i relatiu del nostre benestar.

I una darrera reflexió –i perdonin si m'he allargat per sobre del temps–: l'equivalència ricardiana és un concepte econòmic que ens diu que els dèficits d'avui són els impostos del futur. La mirada complementària és que sistemes fiscals laxos d'ahir són els dèficits d'avui. En el nostre cas, em pregunto qui ha estat primer: l'ou o la gallina?

Es parla molt que no podem deixar als nostres fills els nostres deutes. Mirin, avui m'havia d'acompanyar la meva filla de disset anys a aquesta compareixença, però està malalta. La Sara, que vol estudiar polítiques, no està preocupada pel cost del deute financer que haurà de pagar, està preocupada per com li deixarem el món: si hi hauran recursos naturals i qualitat ambiental, si el món serà més just i solidari, si tothom tindrà les mateixes oportunitats –no sols els mateixos drets–, i en resum, si estarà més preparada ella i tota la seva generació per afrontar els nous reptes.

El problema del deute futur es tractarà de com es reparteix la producció de béns i serveis en cada moment entre els treballadors i els rendistes i jubilats que hi hagin. I això bàsicament no dependrà del nivell del deute, sinó de quins recursos els deixarem per desenvolupar-se. I entre aquests recursos, espero que unes lleis que no llencin a la paperera el llegat del possiblement més gran economista de la història –llegat que precisament va crear per salvar el capitalisme.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, professor Lluís Torrens, per la seva intervenció. Ara és el torn dels grups parlamentaris. En primer lloc, pel Grup Parlamentari Socialista, diputada Martínez-Sampere, té vostè la paraula.

Rocío Martínez-Sampere Rodrigo

Sí, moltes gràcies, president. Permeti'm començar dient-li a la professora Etxezarreta que compartim la seva frustració de només parlar deu minuts. Entengui..., nosaltres, que se'ns jutja per un titular de trenta segons, sí que ho entenem que parlar deu minuts és poc. I, per tant, són els temps que es fixen, i l'important és poder contrastar arguments. I crec que aquesta feina es pot fer en aquest Parlament i en aquesta comissió.

El que sí que no entenc i no comparteixo en absolut –deixi'm dir-li-ho– és que aquestes compareixences siguin inútils. I jo parlo en nom del meu grup, però crec que hi deuen estar d'acord gairebé la unanimitat de diputats en aquesta cambra, que el tràmit..., el Govern, tots els governs fan una llei com creuen que l'han de fer: l'entren al Parlament, tenim el debat on a vostès els cridem a opinar i, després, els grups parla-

mentaris hi entrarem esmenes; hi entrarem esmenes, moltes fruit del que vostès ens han dit aquí en compareixença. Aquestes esmenes poden modificar la llei, i això només depèn de les proporcions democràtiques, i aquestes les trien els ciutadans de Catalunya. I, per tant, permeti'm dir-li amb una certa contundència que la inutilitat que vostè veu aquí no és una altra cosa sinó servei a fer unes millors lleis que serveixin millor al país, que és de tots.

Per altra banda –i molt més centrats en el tema–, totes les preguntes que nosaltres els volíem fer, crec que les han contestat; m'han semblat, a més, interessants molts dels arguments que vostè ha posat, professor Torrens, sobre la taula. Evidentment, la preocupació és que un principi que pot ser raonable s'acabi convertint o s'acabi instrumentalitzant en una llei completament contraproductiva, no? I aquesta és una preocupació compartida i per això, efectivament, volíem veure com podíem arreglar algun dels seus articles, que poden acabar essent un despropòsit.

L'única cosa..., i jo crec que això ho han deixat vostès bastant clar i, per tant, no tinc cap pregunta a afegir, a fer-los. Només voldria fer un apunt, perquè tampoc jo crec que convé..., tot i que un no comparteixi certes filosofies i certes polítiques econòmiques, jo crec que tampoc convé enganyar, no? És a dir: és veritat que aquesta llei..., vostès han fet molt incís que no conté els ingressos, però es que jo els recordo que quan es fixa un dèficit, ningú diu, aquest dèficit, de quin equilibri entre ingressos i despeses prové, eh? És a dir: deu menys deu fan zero, i cinc menys cinc també fan zero, eh? I no és el mateix tenir un volum d'ingressos que tu tries per deu, per entendre'ns, i gastar-ne deu, que triar i ingressar-ne cinc i gastar-ne cinc. I, per tant, també insisteixo que, a vegades, deliberadament s'intenta confondre aquest debat sobre el dèficit i directament només parlar de la retallada en la despesa. I s'intenta, si vostès ho veuen, confondre des dels dos extrems de l'arc polític. Jo crec que convindria simplement deixar clar que el dèficit és la diferència entre ingressos i despeses, i que ha de ser sempre igual, i en equilibris entre ingressos i despeses diferents, eh? I, per tant, que no treu la capacitat democràtica dels governs de triar quins ingressos i quines despeses poden fer. Simplement era un matís per deixar-ho clar i que consti en acta.

Gràcies, president.

El president

Moltes gràcies, diputada Martínez-Sampere per la seva intervenció. El diputat Chumillas prendrà la paraula en nom del Grup Parlamentari Popular. Endavant diputat.

Perdo Chumillas Zurilla

Gràcies, senyor president. Benvinguts, senyora Etxezarreta, senyor Torrens i senyor Roca.

A mí, señora Etxezarreta, también me gustaría decirle, con palabras parecidas a las de mi colega que acaba de hablar, que puede parecerle, pues, que en el Par-

lamento las cosas se deberían hacer de otra manera, podrían hacerse con más tiempo, etcétera. Lo mejor siempre es enemigo de lo bueno en todos los ambientes. Yo también conozco el universitario, provengo de él, y estoy seguro que usted reconocerá que a veces las cosas nos gustaría hacerlas de otra manera. No se preocupe, es eficiente, es eficaz lo que se hace, y estas comparencias lo son.

Por otro lado, me ha parecido oír alguna crítica a procedimientos, como si no fueran suficientemente democráticos por el hecho de no coincidir con una determinada ideología o postura. Es verdad que la democracia puede pervertirse, hay ejemplos, pero, en fin, si los parlamentos lo deciden y deciden que una ley fije una cifra, al día siguiente pueden decidir que la cambian; no tiene por qué ser permanente.

Yo no querría hacerles más preguntas, porque ya... Les agradezco, eso sí, que den una visión distinta de la que hemos venido oyendo hasta ahora, porque, en fin, refresca un poco lo que estamos oyendo. No la compartimos desde el Partido Popular.

És possible que, senyor Torrens, vostè es trobi potser més còmode d'aquesta banda, eh?, de l'hemicicle, d'alguna manera perquè jo he sentit el senyor Boada i algunes persones més parlar amb el mateix entusiasme i amb les mateixes conviccions ideològiques, que em sembla que se surten específicament de la qüestió tècnica.

Només volia dir això. Els agraeixo molt el que han dit. I no farem preguntes des del nostre grup.

Gràcies.

El president

(L'orador comença a parlar sense fer ús del micròfon, motiu pel qual no n'han quedat enregistrats els primers mots.)...diputat Chumillas, per la seva intervenció. Ara és el torn d'Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa. Diputat Boada, té vostè la paraula.

Joan Boada i Masoliver

Gràcies, senyor president. Moltes gràcies també a la senyora Miren Etxezarreta i als senyors Roca i Torrens, per la seva explicació. No es preocupi, senyora Etxezarreta, que no ens hem avorrit gens; al contrari. Jo crec que ha estat, com deia el senyor Chumillas, molt saludable poder-los sentir avui –no només a vostès tres, sinó a altres persones–, per, des del meu punt de vista posar rostres..., rostres humans a les decisions polítiques que es porten a terme no només a Catalunya, sinó també a la resta de l'Estat espanyol i a la Unió Europea, no?

És possible que –i és veritat, com deia el senyor Chumillas– jo estigués content sobre les declaracions que he sentit avui o la compareixença que he sentit avui, de la mateixa manera que ell deu estar content quan escolta la senyora Merkel també; d'una manera devota, doncs, la deu anar seguint, no? Hi ha visions diferents, versions diferents i això és bo; això és bo en política, i està molt bé, avui, que ho hàgim pogut sen-

tir, no? Sobretot aquest rostre que s'ha posat, que és molt important. No només volem que hi hagin –com és des del meu punt de vista, eh?– decisions tècniques o explicacions tècniques, que alguns que no som economistes ens podríem perdre, sinó que ens donin també unes visions, diguéssim, de les conseqüències d'aquestes preteses decisions econòmiques, d'aquestes preteses decisions tècniques, no?, ara que s'ha posat de moda que els tecnòcrates són millors que els polítics –cosa que jo denigro totalment; la democràcia sempre és millor que les decisions exclusivament tècniques.

Hem arribat a la conclusió que aquesta llei no servia per a res –jo ja fa temps que vaig arribar-hi, eh? Però de totes maneres, vostès –i altres persones que avui han intervingut– ens han ratificat això, no? És veritat que també s'ha dit que no fa mal, que és innòcua. De fet, doncs, no ho sé, el que em preocupa a mi és, malgrat això, malgrat l'argumentació que hi ha, encara hi hagi gent que mantingui que hem de tirar endavant aquesta llei. La senyora Etxezarreta ha dit que la retiréssim, nosaltres hem pensat el mateix; ja vam fer una esmena a la totalitat i amb les esmenes parcials farem exactament el mateix, perquè no serveix absolutament per a res, i un Parlament no es pot dedicar a fer coses que no serveixin absolutament per a res, i sobretot essent-ne conscients, no?

Però jo els volia preguntar..., ja ho he fet abans, però m'agradaria..., si vostès també em poden il·lustrar una mica en això. Malgrat que molts economistes, molts polítics, fins i tot algunes institucions financeres, diuen que totes aquestes mesures d'austeritat radical no serveixen per sortir de la crisi, per què, malgrat tot, ens les imposen, i alguns fan seguidisme total, com uns xaiets, d'aquestes propostes? Alguns en diuen d'això que és que hem de donar confiança; altres, que hem de donar credibilitat, no? Sobre la confiança i la possibilitat que els inversors, doncs, continuïn invertint aquí, a Catalunya, i amb relació als tipus d'interès, abans he parlat del Japó i ara he trobat la xifra del deute japonès, que és del 200 per cent del PIB –200 per cent del PIB.

Nosaltres, com deia el senyor Torrens, Catalunya, em sembla que ha dit el 19,8 per cent, o posem-hi el 20 per cent. Nosaltres no generem confiança? Perdoni, Catalunya no genera confiança i el Japó sí, que paga els tipus d'interès a l'1 per cent i nosaltres devem estar ja al 3,8..., més, per sobre, amb prima de risc dels bons alemanys? I qui decideix aquesta confiança? Hi torno a insistir: veritablement, algú pot pensar que un inversor vindrà a Catalunya a posar diners –com no sigui el capital mafiós d'Eurovegas–, amb una economia en contracció, amb una economia en recessió, i no preferirà posar més diners en una economia en expansió? El senyor Torrens posava alguns exemples de com es podria fer; exemples que no se'ls ha inventat; exemples que jo he llegit que fan alguns països de la Unió Europea: aposten per l'economia verda..., i que, evidentment, a la curta ens pot costar diners, però a la llarga..., a la mitjana –ja ni a la llarga– significa llocs de treball i significa mesures econòmiques.

Em poden dir vostès per què aquesta tossuderia, aquesta actitud..., no ho sé, podríem utilitzar «de prevaricació». Si fos un economista, deia l'altre dia que era una qüestió d'incompetència. Per a un polític, evidentment seria de prevaricació, perquè fem una cosa malament sabent que es fa malament –sabent-ho, eh? Si em podrien vostès explicar quines serien o per què aquesta raó d'aquestes imposicions i d'aquesta actitud, que és evidentment ideològica des del meu punt de vista.

I segona, si em poden concretar algunes de les sortides –molt a grans trets– que ens haurien d'ajudar –no pas aquestes– a sortir de la crisi, o si més no posar-nos en el camí ideal per, de mica en mica –entenc que serà de mica en mica–, sortir d'aquesta crisi.

Gràcies, senyor president.

El president

Gràcies, diputat Boada, per la seva intervenció. En nom del Grup Parlamentari d'Esquerra Republicana de Catalunya, el diputat De los Ríos pren la paraula.

Sergi de los Ríos i Martínez

Moltes gràcies, senyor president. En primer lloc, agrair-los a tots tres la seva intervenció i excusar-me a la senyora Etxezarreta, que no he estat present en el moment de la seva intervenció, però com queda tot recollit en el llibre d'actes, doncs, procediré a la lectura de la seva intervenció. Tot i això, gràcies al company Joan Boada he pogut saber, doncs, que una de les preguntes que he fet durant tota la tarda respecte a la possible clàusula perquè un país que no compleix l'estabilitat no se l'impedeixi reduir impostos –com va succeir a Catalunya, que en un moment que no s'estava complint aquesta estabilitat pressupostària es va prescindir d'un impost de successions per a les grans fortunes–, doncs, que es pogués impedir fer això, en certa manera crec que m'ho ha respost amb la seva primera intervenció. I, per tant, en aquest sentit, en prenem nota, perquè realment des del nostre grup parlamentari –avui finalitzen les compareixences– es presentaran... –es poden ja presentar esmenes a l'articulat a partir de, bé, quan s'obri el termini, en breu, en dies–, i moltes de les opinions que han expressat diferents experts que han passat per aquesta compareixença, com vostès, doncs, ens ajuden al nostre grup parlamentari a acabar-nos de fer una idea sobre les esmenes a l'articulat i en quina línia les presentarem. I de debò que, a l'espera de llegir la seva intervenció –per la qual cosa, doncs, ja li he demanat disculpes–, realment confirmem aquesta línia que nosaltres, a través d'una esmena a aquest projecte de llei, introduïrem aquesta clàusula: que no es pugui prescindir d'ingressos –no es pugui prescindir d'ingressos– quan s'incompleix aquest objectiu de dèficit.

I l'altra gran pregunta que anàvem fent aquesta tarda era aquella relativa al fet... Nosaltres creiem en un objectiu, no?, una estabilitat pressupostària, però amb una flexibilitat d'aquesta per realment fer-la complible. És a dir, no sigui només una qüestió teòrica, que

estigui en una llei, que estigui negre sobre blanc, perquè després la realitat et demostra que allò no es pot complir de cap de les maneres. I en aquest sentit és on nosaltres enfoquem la flexibilitat.

I entràvem en la flexibilitat en dos fets concrets. Un ja me l'ha respost el senyor Lluís Torrens amb la seva intervenció: existeix un dèficit fiscal i un mal finançament de la Generalitat. És a dir, en aquest país es paguen una sèrie d'impostos que marxen i no tornen. I, per tant, si hi hagués un millor sistema de finançament, tindríem majors ingressos i, per tant, aquestes xifres de dèficit públic no serien les que són. Podrien ser unes altres, eh?, tampoc aquí direm que ho arreglarem tot amb això, però segur que serien unes altres, les xifres de dèficit públic. I, per tant, entenem que hi ha una relació molt directa entre el dèficit fiscal i el dèficit públic. Parlo de Catalunya, perquè parlem de la Llei d'estabilitat pressupostària catalana, eh? I, per tant, en certa manera, m'ho ha respost.

De la mateixa manera que la distribució que s'ha fet d'un objectiu de 0,14 en el cas català, i el 0,27 en el cas de l'Estat, quan qui té les competències en aquelles polítiques més expansives... –parlo d'educació, polítiques socials, salut–, són competències precisament d'aquella Administració, en aquest cas de la Generalitat, que li fiquem el sostre més limitat. I aquí entenem que això és un contrasentit, i per aquí també demanem la flexibilització; per a aquests dos conceptes: dèficit fiscal i Generalitat, que és qui té en aquests moments la competència en aquelles polítiques més expansives en contraposició a les competències que té l'Estat.

Per tant, en certa manera són unes preguntes que hem anat reiterant per la tarda, que amb les seves intervencions pràcticament les han respost, i, per tant, doncs, agrair-los la seva opinió, perquè realment serà tinguda en compte per aquest grup parlamentari.

Moltes gràcies.

El president

Moltes gràcies, diputat De los Ríos, per la seva intervenció. És el torn de Ciutadans, del Grup Parlamentari de Ciutadans. Diputat Cañas, té vostè la paraula.

Jordi Cañas Pérez

Gracias, presidente. Y gracias a los tres comparecientes. Yo, mire, yo la he escuchado y... Yo soy muy crítico con el funcionamiento en algunos aspectos de esta institución, pero justamente en estos trámites..., probablemente sea de las cosas que funcionan mejor; seguramente mejorable, pero le podría asegurar que hay cosas que funcionan mucho peor. Estamos en comisiones que estamos debatiendo propuestas de hace un año. ¡Imagínese! Esto todavía sigue un trámite normal, que es presentar un proyecto, se les llama a ustedes aquí para que comparezcan, nosotros escuchamos, y le puedo asegurar –y créame– que aprendemos muchísimo –muchísimo. No nos aburrimos absolutamente. Hay veces que sí, ¿eh?, pero hoy justamente ha sido de las..., en general, ¿eh?, todos los comparecientes han aportado ángulos diferentes, sobre todo mucha in-

formación, mucho rigor en el análisis. Y les puedo asegurar que hemos aprendido –yo personalmente, y creo que el resto de miembros–, hemos aprendido muchísimo.

Ojalá tuviéramos más oportunidades de que personas que saben muy bien, que saben mucho sobre lo que hablan, nos pudieran ilustrar, porque es bueno. Muchos de los que estamos aquí no somos economistas ni somos técnicos ni somos... bueno, yo no lo soy, ¿eh?, hablo por mí. Y le puedo asegurar que es muy ilustrativo y que es muy bueno escuchar, porque uno no se mueve de prejuicios, no viene de ninguna escuela –ni del neoclasicismo, ni del... No sé, uno es un ciudadano que tiene una responsabilidad y que a base de escuchar a personas que saben, pues, tiene un criterio, ¿no? Y le puedo asegurar que la de esta tarde ha sido una comparecencia muy enriquecedora. Y las tres intervenciones, estas tres últimas comparecencias, han sido especialmente enriquecedoras.

Yo extraigo una..., no sé si es una pequeña conclusión, pero es cierto que el tono general de la mayoría de las intervenciones de esta tarde..., son anticíclicas, ¿eh? Es decir, son anti-dogma, anti la corriente que está, entre otras cosas, impidiendo la creación de este tipo de normas. O sea... Me parece, ¿eh? Y yo he escuchado más críticas, más críticas que loas. He escuchado más dudas que afirmaciones. Y he escuchado más voces, que cada vez se van alzando de una forma más contundente, diciendo: «Esta no es la única vía y, desde luego, no parece que sea la mejor.» Y algunos, incluso, de ustedes ni creen que sea buena. Y eso está muy bien. Porque, si no, sedimentaremos entre todos unos principios que no son dogmas. Bueno, algunos quieren convertirlos en dogmas, pero que no son verdades absolutas. Y es bueno que cada vez haya más elementos de reflexión y de disidencia –en sentido positivo–, de decir: «No, no nos parece bien.»

Mire, yo le voy a leer lo que yo decía –siento hablar en primera persona– cuando presentamos en el *Diario de Sesiones*, bueno, en el Parlamento de Cataluña, la valoración de este proyecto. Y dije: «Es inútil, está mal tramitado y es peligroso.» Bueno, pues, les escucho a ustedes y me reafirmo más de que no servirá, de que es un brindis al sol, y que además es potencialmente peligroso para el futuro económico de nuestra comunidad; pero no para el futuro económico, sino para el bienestar de sus ciudadanos, que ese es el objetivo último que tiene que tener cualquier gobierno.

Para cualquier gobierno, su objetivo último es un compromiso ético con los ciudadanos de intentar garantizarles su bienestar y unas condiciones de vida dignas. Y hay veces que hay medidas que aunque..., yo no quiero pensar en que hay voluntades o ganas casi de expiación de culpas y pulsiones flagelantes en algunos, pero es que hay algunos de los que recetan este tipo de medidas..., ellos no se toman la medicación; no lo olviden, ¿eh? O sea, aquellos que aplican la penitencia no son penitentes, sino que nos dicen lo que hay que hacer pero ellos no lo sufren. Y como al final de todo hay personas, sería bueno que estableciésemos entre todos el análisis de que si estamos yendo en la línea correcta..., y nosotros ahora mismo, como

comunidad autónoma que, en definitiva, tenemos poco margen a la hora de decidir, porque «sufriremos» –entre comillas– la decisión del Gobierno de España, que hace la trasposición de un acuerdo europeo en un desarrollo normativo que será la ley orgánica, que obligará a las administraciones públicas.

También me ha parecido muy interesante el visualizar la diferencia de la evolución del porcentaje de las administraciones públicas respecto al gasto y cómo se deberían aplicar en este caso los déficits correspondientes. No creo que sea bueno; a mí siempre me extraña mucho. ¿Y esto no lo saben en el ministerio? Lo saben, ¿no?, pues es raro. Pues, entonces... No, claro, pues, fíjese, no andábamos bien. Es que, claro, si aquellas personas responsables son irresponsables a la hora de asignar unos déficits a las administraciones públicas de su propio Estado, pues, no vamos bien, ¿no?

Yo aquí simplemente les digo: no les hago preguntas porque me han contestado muchas de mis dudas; me han reafirmado el posicionamiento de Ciudadans en este proyecto, en nuestra ley, y quiero agradecerles nuevamente su presencia y su información y su exposición, repito, muy ilustrativa; no piensen que cae en saco roto, ¿eh?

Gracias.

El president

Gràcies, diputat, per la seva intervenció. Ara és el torn, per finalitzar amb els grups parlamentaris, de la diputada Senserrich, en nom de Convergència i Unió. Diputada, té vostè la paraula.

Maria Senserrich i Guitart

Gràcies, president. Bé, agrair les paraules de la senyora Etxezarreta, el senyor Torrens i el senyor Roca. I no em voldria repetir, però, com m'han precedit els meus companys..., una mica, en resposta a la senyora Miren. Poder sí que a vegades se'ns critica potser perquè no som àgils, no?, enlloc del contrari. I crec que la feina que fem aquí és molt important, som els representats del poble. I amb compareixences com les d'avui, com molt bé ha dit el senyor Cañas, doncs, ha sigut un gust sentir moltes opinions, amb les quals després nosaltres fem la nostra tasca parlamentària amb les esmenes i amb el seu procés final fins a elaborar la llei. Jo crec que és molt bo que hi hagi varietat d'opinions, perquè amb la diversitat està..., el fet que és bo, no? Però, bé, només per precisar que des del nostre grup creiem que han sigut unes paraules... Potser, si un dia vol, la podem convidar a més compareixences, o en altres ocasions, perquè pugui veure el nostre procediment i veure com funciona.

Deixant el tema a part, de les preguntes que jo he anat fent als diversos ponents que han vingut avui a fer compareixença, vostès ja me les han respost totes: el tema del pacte fiscal...; directament o indirectament, moltes de les preguntes que anava fent me les han respost. Per tant, els ho agraeixo, perquè veig que han estat al cas anteriorment i n'han pres nota, i ens han contestat en molts aspectes.

Senzillament tornar-los a agrair la seva presència avui, aquí, i encoratjar-los que coneguin el Parlament més profundament.

Gràcies.

El president

Gràcies, diputada. Ara és el torn..., doctora Etxezarreta, té vostè la paraula.

Miren Etxezarreta Zubizarreta

Voy a procurar ser muy breve porque antes ya me he pasado un poco del tiempo, o sea que...

A ver, en primer lugar, pues, me alegro mucho de que ustedes encuentren que es muy útil lo que están haciendo; es lógico, porque si no, no estarían haciendo esto, me parece muy bien. Yo lo que creo es que podría ser bastante más útil si se hiciera de otra manera. Y en relación con el comentario suyo, en ningún momento he querido implicarles a ustedes en que no están haciendo lo que tienen que hacer; hablo de un procedimiento, de una normativa, en absoluto de las personas que... Bueno, me alegro mucho si esta tarde no se han aburrido mucho, pero sospecho que en algunas ocasiones sí que se han debido de aburrir.

Entonces, pedirles excusas si les parece que he sido demasiado contundente, es, un poco, una cuestión de carácter, pero de todas formas pienso que se podrían organizar procedimientos probablemente más útiles en una fase anterior. Yo he agradecido mucho lo que se ha dicho de que se ha aprendido mucho esta tarde; yo también he aprendido mucho el rato que he estado antes de hablar. Pero creo que se podrían organizar las cosas, quizá, de una manera, pues, más operativa, simplemente, ¿no? Y entonces, bueno, si me permiten ser un poco frívola, diría: «Algú ho havia de dir.» Y entonces, pues, simplemente señalar que quizá no está mal que de vez en cuando alguien se pase un poco en este contexto.

Segundo, cuando usted se ha referido –el compañero del PP– a que es una especie de política..., de posiciones políticas. Yo me refería rotundamente a escuelas de pensamiento económico, no a aspectos de política. Yo hablaba de escuelas de pensamiento económico. Y lo que sí me parece grave es que..., no ustedes, por supuesto, pero se parte bastante de la premisa como si solo hubiera una escuela de pensamiento económico –el señor Torrens también ha hecho referencia a la de las expectativas racionales–, y yo creo que es hora –y en alguna manera quedaba implícito en lo que hemos dicho nosotros– que quede bastante claro que esa escuela es una escuela, entre otras, que hay bastantes críticos también de esa escuela –aunque tienen mucho poder–, y que hay otras escuelas alternativas que cada día parece que están creciendo en reconocimiento profesional y reconocimiento social.

Sin embargo, discrepo del señor Boada, que dice: «Los planteamientos menos técnicos que los otros.» No, no, yo por lo menos en mi capacidad –y creo que en la de mis compañeros igualmente– reivindico que los plan-

teamientos que hemos hecho aquí esta tarde son técnicos. Lo que pasa es que son técnicos desde otra escuela de pensamiento y desde otra óptica de la sociedad, porque la sociedad no se tiene solo una manera de mirarla, como sabemos todos, y entonces o se mira desde un punto o se mira desde el otro. Seguramente el señor Botín y yo miramos a la sociedad desde distintas perspectivas, y entonces nosotros no es que no hagamos las cosas técnicas, hacemos las cosas técnicas desde otra perspectiva. Y me gustaría mucho dejar esto muy claro, porque creo que hay una confusión en este sentido, no solo en usted, sino en muchos ámbitos.

A mí lo que me preocupa de la ley –otro punto– no es que no sirva de nada; claro que va a ser solapada, digamos, inmediatamente por la ley española, y entonces quizá sirva de poco, pero a mí me parece que es perjudicial. A mí lo que me preocupa –y es lo que he dicho al final de mi intervención–, es que esto es perjudicial para la economía española, para el modelo catalán, para el modelo productivo catalán, para la economía catalana y mucho para la población catalana. O sea, es perjudicial.

El señor Boada pregunta: «¿Por qué se toman estas medidas?» Pues hagamos como en las películas policíacas: ¿a quién benefician? Y entonces es claro a quien benefician. Y es claro quienes están a favor de estas medidas, que son los poderes fácticos económicos, principalmente, que están consiguiendo, con la excusa de la crisis de la deuda, disminuir fortísimamente los derechos sociales, los laborales, el sector público, la actividad del sector público, y lo que me parece quizá más grave de todo: los aspectos democráticos. Yo creo que los aspectos democráticos están sufriendo mucho. Entonces, en ese caso, me parece que la respuesta, en cuanto veamos quien se beneficia, es bastante clara.

Y solo una cosa que estoy con ganas de decir desde que he empezado a escuchar las primeras...: esto de que tiene que servir para generar confianza, a mí me deja muy dudosa, porque ustedes han visto, igual que yo, cómo han caído las bolsas ayer, ¿no? Y es justo dos días después de que se ha firmado el último acuerdo sobre el pacto este de la regla de oro. Entonces, verdaderamente pensar que toda esta normativa de la Unión Europea está generando confianza, me parece que es tener mucha fe, ¿eh? –mucha fe, en el sentido verdaderamente religioso de la palabra. La confianza viene mucho más por unas economías potentes y unas economías en crecimiento que por unas economías en crisis permanente que no pueden pagar nada y que realmente están en graves dificultades.

Y lo demás... Les agradezco mucho los comentarios que han hecho, les agradezco su benevolencia con mi crítica inicial, y les doy las gracias por haberme invitado otra vez.

Gracias.

El president

És el seu torn. És que així ho fem... No, ho fem perquè així queda gravat, sap?, doctor Roca. Per això ho

anem... Gràcies, doctora Etxezarreta, per la seva intervenció. I ara, doctor Roca, té la paraula vostè.

Jordi Roca Jusmet

Moltes gràcies. Bé, començant pel primer comentari de la senyora Montserrat... Ai, perdó, Rocío Martínez-Sampere, disculpi. És molt cert el que ha dit... (*veus de fons*) –és molt cert el que ha dit–, i que a més és una confusió que de vegades s'estableix: limitar el dèficit públic no vol dir limitar la despesa pública, perquè afortunadament la política fiscal –de fet, té el seu primer component, jo ho crec– no és si hi ha més o menys dèficit, sinó que el seu primer component és quin nivell d'ingressos públics i sobre qui recauen els impostos i els diferents tipus d'ingressos públics, no? I en aquest sentit, jo, per exemple, sóc totalment partidari que el pes del sector públic en aquest país ha d'augmentar, i crec que ha d'augmentar bàsicament no via dèficit, per descomptat –perquè ja he expressat les meves reticències, inclús reforçades amb arguments addicionals–, sinó bàsicament per una millor recaptació fiscal que ens apropi a la situació d'altres països amb més prestacions públiques.

Per tant, clar, seria excessiu, evidentment –molt excessiu–, dir que pel fet de limitar el dèficit públic ja no hi ha possibilitats de política fiscal. La política fiscal més important i el que defineix més si una política fiscal és més o menys d'esquerres és la política d'ingressos. Hi ha un nivell de despesa: com es reparteix. En això estic molt d'acord.

La qual cosa no vol dir que estigui d'acord –bé, ja ho he expressat clar– a limitar inflexiblement el dèficit públic, que, clar, que certament el propòsit de la llei és treure'l del debat democràtic, no?... no «del debat demo...» O sigui, clar, es pot dir, com ho ha dit la persona que ha intervingut per part del Grup Parlamentari del Partit Popular, certament, que, bé, una llei, si està decidida pel Parlament, és una llei democràtica i en qualsevol moment es pot canviar; òbviament que és així; però, diguem-ne, el propòsit de la llei és que les decisions sobre dèficit públic es treguin del debat polític perquè hi ha una llei que el limita.

Òbviament, pots canviar la llei, igual que hi ha un debat –hi ha un debat important– entre economistes sobre si el Banc Central..., els bancs centrals en general –no parlem de l'europeu, sinó en general– han de ser més o menys independents o si han de tenir uns objectius, no? Clar, algú pot dir: Jo sóc partidari que el Banc Central no es mogui per decisions polítiques, sinó que tingui únicament un objectiu clar de limitar la inflació i que sigui independent i que el poder polític... Òbviament, aquest tipus de disseny es podria canviar, diguem-ne; però el disseny respon a una voluntat que no sigui la decisió de la situació actual en el debat polític la que decideixi, sinó que en principi ho treu del debat. Ho treu del debat per una sèrie de raons, que la principal és aquesta tan particular de generar confiança, no?, i que tenia a veure amb el que comentava el senyor Boada.

Clar, generar confiança... Jo crec que una cosa que seria interessant reflexionar és la situació totalment nova i diferent en què estem a la zona euro, respecte a altres

països i respecte a altres èpoques històriques, que els polítics s'aixequin mirant la prima de risc i en funció d'això orienten les seves polítiques. Això és una situació insòlita; això no havia passat mai. Ja sabem que la crisi actual també és una situació molt excepcional, però això no passa al Japó, per molt deute públic que tingui, no passa al Regne Unit... No passa a aquest nivell; no vol dir que el dèficit públic no els pugui comportar també problemes, però no passa en absolut a aquest nivell. Això passa simplement perquè no hi ha possibilitat de fixar la política monetària, perquè no hi ha independència, diguem-ne, no? I per què..., no es tracta aquí ni de països bons ni dolents, evidentment, però per què hi ha molta més confiança i no hi ha una prima de risc comparable a Alemanya? Perquè se sap que si Alemanya tingués realment dificultats, doncs, canviaria la seva política monetària.

O sigui, que les decisions tenen molt a veure també amb les diferents percepcions dels països respecte a la seva situació. I a més això és una decisió que es podria frenar radicalment, simplement dient: «Bé, en una situació excepcional, ens comprometem, o sigui, il·limitadament, el Banc Central, a comprar deute públic a un tipus d'interès.» Bé, el que fan els bancs –el que fan els bancs amb els estats. Algú pot dir: «Bé, és que el problema de risc moral, no?...», que vol dir, llavors, que seran totalment irresponsables, els governs.» Bé, és evident que hauríem de posar unes condicions mínimes d'una certa responsabilitat fiscal, però una cosa, diguem-ne, moderada, que no limités radicalment les polítiques del que poden fer els governs.

Clar, podem dir: «Però, bé, des de Catalunya no s'hi pot fer res; però, bé, no fem de la necessitat virtut i fem una llei.» Potser no hi podem fer res i potser realment tenim moltes restriccions, però, bé, per això no cal fer una llei que digui «estem d'acord que ens hem de limitar» perquè des de dalt ens obliguen.

Bé, hi havia moltes qüestions, però sí que també volia..., i estic d'acord amb la Miren Etxezarreta, no? És inútil o perjudicial? Jo crec que és més aviat perjudicial, aquesta llei, perquè implica una inflexibilitat que no és desitjable. Evidentment que la llei es pot canviar i en segons quines circumstàncies, inevitablement, es canviarà –això és evident–, però no crec que sigui positiu que quan hi hagin –si és que n'hi han– forts problemes, per exemple, per fer front al pagament del deute, que es digui: «No, és que hi ha la llei que ens diu que hem d'anar forçosament per aquí.» Clar que podem canviar la llei, però no penso que sigui positiu que el debat parteixi d'una llei que limita les opcions simplement a discutir quines són les millors opcions, no?

I, bé, si puc disposar d'un parell de minuts més... Per què tot això? Per què aquestes polítiques que poden semblar –bé, i certament ho són– polítiques mal encaminades econòmicament en molts sentits? Jo crec que hi ha una barreja d'interessos, però també un pes molt important que no hem de menysprear de la ideologia i de les males idees –les males idees econòmiques–, que jo crec que això té un pes molt important.

Bé, no em vull estendre més.

Gràcies.

El president

Gràcies, doctor Roca, per la seva intervenció. Clourà vostè, professor Lluís Torrens, té la paraula.

Lluís Torrens Mèlich

Moltes gràcies. I moltes gràcies pels comentaris que ens han fet, no? Jo crec que ha estat una sessió, almenys per mi, molt..., molt profitosa, la que hi ha hagut ara i les anteriors.

A veure, jo vull respondre, no? Ahir vaig preparar la compareixença i em sortien trenta-cinc minuts. Tenia tantes coses a dir! Perquè, clar, per mi és una oportunitat poder venir aquí a explicar. I la vaig haver de retallar. El que passa és que he fet dues coses: l'he retallat i he incrementat la productivitat, que vol dir parlar més ràpid, per dir més coses. I això potser em fa..., també és veritat que al senyor Boada el conec i, per tant, pot ser que se m'hagi contagiada la vehemència; és veritat, no?, no ho puc negar. Però sí que li puc dir una cosa: o sigui, m'ho he preparat molt. I independentment de la meua ideologia, que pot estar més en aquest costat –i hi està, no?–, jo crec que he parlat d'evidències, he intentat parlar de coses que passen.

Quan jo parlo que la regla fiscal ens diu que per mantenir el deute és el 0,71 amb un creixement del 3 per cent, i no el 0,14, i que per tant estem perdent 1.000 milions possibles d'endeutament, sense que això suposi créixer la ràtio del deute, és així, és una regla matemàtica, no? O quan explico el que ens pot passar ara, la propera batalla amb Madrid, que serà veure com ens volen aplicar aquesta retallada fins al 10 per cent, això és una evidència. O quan dic que l'elasticitat dels ingressos respecte a la despesa pública pot ser del 50 per cent, és que això ho escriu el senyor Fernández Villaverde, que és Premio Príncipe de Asturias de Economía i no és precisament un radical d'esquerres. Vull dir..., intento buscar coses que em puguin ajudar, no?

I ara, entrant una mica en el quid de la qüestió, no?, la pregunta del Mourinho: per què? Per què ens fan això? Jo, potser a diferència d'altres comentaris, no sóc especialment..., sóc economista i intento sempre aplicar la racionalitat, cosa que els economistes no sempre fem. Però jo no crec en les teories del complot: «Això és la lluita del capital que el que intenta és agafar tots els diners i els pobres, allà, a explotar-los i mantenir un sistema de semi esclavitud fins que hi hagi una revolta i llavors afluïxen una mica...» Bé. Jo..., la veritat, jo crec que hem evolucionat: el pacte social continua viu, la nostra societat és més resistent, vull dir, podem aguantar 5 milions d'aturats i no hi ha cap revolta, cosa que sembla a vegades sorprenent, vol dir que..., bé, diguéssim que les coses no estan tan malament com ens sembla, perquè si no...

Però també els economistes, no? Jo ja he explicat el tema aquest: jo crec que la teoria de les expectatives racionals i les seves derivades han anat evolucionant cap a models cada vegada més sofisticats, amb un aparell matemàtic cada vegada més potent, i que cada vegada s'equivoquen més. Mira, no ho sé, vull dir..., possiblement perquè parteixen de premisses falses. Això que

he explicat que..., la teoria que si baixen els sous puja la demanda, això surt del model de simulació que utilitza la Generalitat, que és un model antiquat basat en això. El model d'equilibri general –el QUEST número 3–, que s'ha de renovar perquè ara ha sortit..., bé, han fet unes simulacions i han dit que si hi havia una reforma laboral i baixaven els sous, això dinamitzaria l'economia, no? És aplicació dels coneixements teòrics que s'han anat aplicant, no?

Quin és el problema d'això? Home, el que veiem –i això també és una evidència– és que s'equivoquen, vull dir que no funciona, això, i que potser hem de tornar a les bases, no?, al *back to bases*, no? Vull dir, escolta –escolta–, no ens emboliquem tant. Escolta, aquí hi ha un senyor que l'any 30 o l'any 32 ja va salvar el capitalisme, no?, i va aplicar unes regles bastant clares. I l'any que ho van deixar de fer perquè ja els semblava que anava bé, van tornar a caure, eh? I jo crec que, òndia, mirem-nos amb una mica de sentit comú aquestes coses, no des de la vessant ideològica. El Keynes no volia destruir el capitalisme, ell volia salvar-lo. I per això he posat aquest incís al final, no?, tot i que semblava una mica emotiu.

Per què Alemanya es porta així? Bé, és possible que Alemanya..., clar, ells van patir la hiperinflació en el seu moment, i ells consideren amb la seva anàlisi històrica que això va ser la gènesi del feixisme, del nazisme, etcètera. Al final, el que va provocar la pujada al poder de Hitler va ser la crisi fiscal que van tenir i les polítiques restrictives, que van enfonsar la classe mitjana que ja venia tocada de la hiperinflació; però al final el que ho va provocar va ser això.

Ara, si fos la senyora Merkel i veig que Alemanya té una pressió fiscal 10 punts per sobre de la nostra, o 12 o 13 punts per sobre de la grega, i que nosaltres anem aguantant uns dèficits aquí de nassos, dic: «Òndia, potser que també aquests països s'esforcin a cobrar impostos amb què poden pagar.» Vull dir que..., em poso en la mentalitat alemanya. És que Alemanya, la seva pressió fiscal és 10 o 12 punts més alta que la d'aquí. Vull dir que allà suporten tota la crisi amb impostos, no la suporten perquè són molt més espavilats. No, no, tenen menys aturats que aquí, però vostè sap que la seva despesa en atur és un 50 per cent més alta que la d'Espanya, tot i que tenen només un atur del 5 per cent?

Clar, mantenen un sistema «subsidiat», diguin-li com vulguin, però a base d'impostos. Clar, jo sóc un alemany i dic: «Òndia, i per què els altres no ho fan? Els altres es volen escapar pagant nosaltres a llarg termini o demanant que la política monetària sigui més expansionista, etcètera?» Bé, doncs, també els puc entendre –també els puc entendre, no?

Ara, també, com deia el doctor Roca, si el maig del 2010 la política del Banc Central Europeu hagués estat la que és ara, no estaríem en aquesta situació, perquè hauríem aturat això: *la amenaza de intervención de la economía española*, no? Si el Banc Central Europeu hagués obert l'aixeta i hagués permès recomprar tots els problemes que hi havia de liquiditat, i si això s'hagués fet abans o si s'haguessin quedat els eurobons o si s'haguessin fet tota una sèrie de mesures per

tallar tots aquests moviments especulatiu, òbviament aquest no seria el problema.

Per tant, jo crec que això són evidències. O sigui, cada vegada ve un corrent més estès que ho explica. Ara acaba de sortir l'últim informe del CESifo, on el Xavier Vives, que ha estat el primer, és un dels ponents, i allà ho explica: «Escolti, és que aquí el que es necessita són eurobons.» Clar, els alemanys no volen. Per què? Home, perquè ells paguen quasi ja a tipus negatiu –ja l'última notícia que tenia era de tipus negatiu. Clar, per què jo haig de pagar més, no?, si els altres no s'esforcen, vull dir, per què jo haig de perdre en això? Per tant, no és tant la ideologia, eh? És, diguéssim, el funcionament d'una sèrie d'històries culturals, etcètera.

Per mi, quin és el problema principal? El problema principal és que mentre l'economia espanyola –perquè això després afecta la catalana– tingui dependència del finançament exterior, tindrem aquests problemes. Mentre hàgim d'anar apellant a l'endeutament, perquè tenim un saldo de balança per compte corrent negatiu –aquest any encara és 3 i mig, 4, a veure al final com tanquen els números–, que vol dir que són 40.000 milions d'euros que han d'entrar cada any de fora, a banda de renegociar tot el que tenim. I això és el que no passa en tots els països que no tenen problemes. Alemanya té un superàvit de 140.000 milions. I quins països comencen a tenir problemes? França, Itàlia, i no en té Gran Bretanya perquè té sobirania monetària. O sigui, ells, mira, el que no poden cobrir per la via de buscar diners a fora, truquen el Banc d'Anglaterra i: «Sácame no sé cuantos miles más de millones de libras», no?, de *sterlings*.

I quin problema té Catalunya? Doncs, Catalunya, òbviament, quan se la miren els nostres inversors exteriors, el que diuen és: «Escolta, els ingressos de Catalunya no són sobirans» –no són sobirans en el sentit que no tenen una independència fiscal dels ingressos d'Espanya– «Per tant, escolti, vostès no sols depenen de com de bé o malament ho facin a Madrid, sinó que a sobre vostès no tenen capacitat de marge. Per tant, vostès encara estan en un esglaó pitjor de dependència respecte a tot el que pugui passar al món.» I aquest és el gran problema, vull dir, en tant que nosaltres guanyéssim més autonomia o més capacitat de gestionar els nostres recursos...

Una altra cosa que passa: si la Generalitat decideix fer una política expansionista amb la despesa, qui s'emporta el gran guany de la política expansionista fiscalment és l'Estat, perquè recapta més per cotitzacions socials, s'emporta la meitat dels impostos..., s'emporta tot l'impost de societats i deixa de pagar l'atur dels possibles llocs. Per tant, aquí tenim un incentiu a anar retallant –a anar retallant. Això és l'incentiu més pervers que podem tenir per sortir de la crisi. I, clar, això, si no canviem les regles del joc...

I aquí, doncs, òbviament, el concert hauria de ser la clau de volta d'aquest tema, que seria: «Escolta, no, jo a tu et pagaré 4.000 o 5.000 milions d'euros, com fa el

País Basc. Doncs, escolta, et pago això i ja està.» I, per tant, tot el que faci jo per guanyar ingressos aplicant els multiplicadors, doncs m'ho quedo jo. Clar, ara no, ara és que entre cinc i nou vegades, amb les simulacions que jo he fet –entre cinc i nou vegades–, el que es genera, més que a Catalunya se'n va cap a Madrid. Per tant, no tenim un incentiu; tenim un incentiu al revés: a centrifugar la retallada cap a Madrid. I aquest és el problema.

Moltes gràcies.

El president

Professor Torrens, no ha estat trenta-cinc minuts, però n'ha estat vint-i-sis, vint-i-set...

Lluís Torrens Mèlich

Déu n'hi do!

El president

...ho dic per la seva tranquil·litat, des del punt de vista, quan arribi a casa..., d'aquest esforç que, com vostès, doctor Roca i doctora Etxezarreta, han fet per il·lustrar aquests diputats i diputades d'aquesta comissió, i de veritat que ho agraïm molt. Han estat intervencions molt interessants, han suscitat els comentaris que els diputats i les diputades han fet, i apreciem extraordinàriament l'esforç per poder, des del seu punt de vista, il·lustrar aquesta cambra, que segur que no perdrà de vista els seus comentaris.

Moltes gràcies per la seva presència.

Senyores i senyors diputats, objectiu aconseguit, compareixences fetes. La llei seguirà el seu procediment.

Compareixences

acumulades de José Carlos Díez, economista en cap d'Intermoney, i d'Anton Costas Comesaña, catedràtic de política econòmica de la Universitat de Barcelona, amb relació al Projecte de llei d'estabilitat pressupostària de Catalunya (tram. 353-00228/09 i 353-00235/09) (decaigudes)

(Per raons tècniques, no han quedat enregistrats els decaïments de les sol·licituds de compareixença amb els números de tramitació 353-00228/09 i 353-00235/09)

Aquells que tenen un interès específic ara a sortir més ràpid de la comissió, doncs, estan en llibertat de fer-ho.

Moltes gràcies a tots.

S'aixeca la sessió.

La sessió s'aixeca a dos quarts de nou del vespre i catorze minuts.